

НАРОДНИ МУЗЕЈ У БЕОГРАДУ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2011. ГОДИНУ

Београд, јануар 2012

САДРЖАЈ:

1. Уводни део

- 1.1 Основни подаци о Народном музеју
- 1.2 Основни подаци о делокругу рада и мисији Музеја
- 1.3 План рада за 2011. годину – стратешки циљеви, главне активности, најважнији резултати у 2011. години
- 1.4 Организација рада и запослени
- 1.5 Руковођење/управљање
- 1.6 Финансирање рада Народног музеја

2. Обезбеђивање услова за адекватно чување, заштиту и презентацију збирки Народног музеја

- 2.1 Реконструкција Народног музеја у Београду
- 2.2 Музеј Лепенски Вир - реконструкција
- 2.3 Музеј Вука и Доситеја
- 2.4 Галерија фресака
- 2.5 Археолошки музеј Ђердапа

3. Активности и ефекти рада Народног музеја

Редовна делатност

- 3.1. Збирке: аквизиције, обрада, ревизије
- 3.2. Заштита: превентивна заштита, конзервација и рестаурација
- 3.3. Изложбена делатност (и позајмице дела)
- 3.4. Издавачка делатност
- 3.5. Пројекти Народног музеја: истраживачки, изложбени, издавачки, конзерваторски пројекти – редовна и програмска делатност
- 3.6. Документација: израда фотодокументације, обрада архивске и документарне грађе, позајмице документационе грађе
- 3.7. Библиотека
- 3.8. Централна и матична делатност
- 3.9. Усавршавање стручњака: стручна и научна звања; учешће на стручним и научним скуповима, семинарима; стручни боровци у иностранству
- 3.10. Презентација/комуникација: манифестације, едукативне акције и едукативни пројекти за публику, предавања, концерти, број посетилаца, интернет презентација, медијска презентација и одјечи
- 3.11. Објављени радови запослених
- 3.12. Награде и признања
- 3.13. Учешће у пројектима других институција, професионална ангажовања, професионалне позиције

4. Табеларни преглед активности Народног музеја у 2011. години (у односу на план из 2011)

1. УВОДНИ ДЕО

1.1. Основни подаци о музеју

Народни музеј у Београду
Трг Републике 1а, Београд
Телефон: 3306000, 2621-160
Факс: 2627-721
Е-mail: kontakt@narodnimuzej.rs
www.narodnimuzej.rs

Основан 10. маја 1844. године.
Оснивач Република Србија.

Централна музејска установа Републике Србије, матична за археолошку, нумизматичку и националну уметничку грађу до 20. века и страну уметничку грађу.

Музеји у саставу:

Галерија фресака, Цара Уроша 20, Београд
Музеј Вука и Доситеја, Господар Јевремова 21, Београд
Спомен-музеј Надежде и Растка Петровића, Љубе Стојановића 25, Београд
Музеј Лепенски Вир, село Бољетин, Доњи Милановац
Археолошки музеј Ђердапа, Кладово

Матични број: 07023677

Шифра делатности: 092521

ПИБ: 101514832

Текући рачун буџетских средстава: 840-523664-51

Текући рачун сопствених средстава: 840-523668-39

Текући рачун донација: 840-516764-90 (отворен 17. јула 2009)

Збирке: 32 основне збирке и студијске збирке – укупно преко **400.000** музејских предмета (**202.090** инвентарних бројева)

Запослени: у децембру 2011. године **141** запослен.

Директор: др Татјана Цвјетићанин

1.2. Основни подаци о делокругу рада и мисији Музеја

Народни музеј у Београду, најстарија установа заштите баштине у Србији, централна установа заштите и матични музеј, музеј је комплексног типа посвећен заштити, интерпретацији и промоцији слојевитог, мултикултурног наслеђа централног Балкана и Европе – од праисторије до данас - кроз археолошку, нумизматичку и уметничку грађу. Музеј прикупља, чува, проучава, представља културна добра и штити их на основу принципа превентивне заштите, унапређује знања. Он тумачи историјске и савремене културе, национални идентитет, служи као извор сазнања и активан центар учења заједници и окружењу, развија се и прераста у најважнији музеолошки центар на Балкану и симбол културе Србије и Балкана, узор и модел за друге музеје у земљи и региону. Народни музеј треба да буде национални културни центар регионалног и светског значаја, незаобилазно и омиљено одредиште за грађане Београда и туристе из земље и света, спој локалног и глобалног који примењује светске стандарде за локалне вредности и који је, као такав, препознатљив у јавности. Народни музеј треба да подстиче радозналост и да инспирише.

1.3. План рада за 2011. godinu – главне активности, стратешки циљеви, најважнији резултати

1.3.1 Главни циљеви рада Народног музеја и активности у 2011. години

План и програм за 2011. био је усмерен на обављање основних, редовних делатности и програмских активности у ограниченим (затворена стална поставка у централној згради) и веома тешким условима рада, у неодговарајућим условима за адекватно чување и излагање збирки Музеја (стање и услови објеката Музеја). Максималним напорима запослених културна добра из збирки Народног музеја, као и њихово окружење, одржавају се и даље најпрофесионалније могуће у условима који постоје, одлажући набољим стручним знањем и умећем катастрофалне последице.

Приоритет у активностима Музеја је пројекат реконструкције, централне зграде Народног музеја, који представља предуслов за обављање основне делатности по савременим принципима музеологије и заштите баштине, као и осавремењивање изложбеног простора Галерије фресака и реконструкција Музеја Вука и Доситеја, те рад на новој поставци Музеја Лепенски Вир. Паралелно, јер је приоритет у реализацији капиталних музејских инвестиционих програма очување збирки уз њихову истовремену приступачност, Народни музеј је координирао потребе реконструкције са текућим програмским и редовним активностима, осигуравајући да може да настави да испуњава своју мисију и своје задатке и обавезе, реализујући управо пројекте који треба да омогуће даљи стратешки развој Музеја и стварање предуслова за остваривање утврђене визије.

1.3.2 Најважнији стратешки циљеви Народног музеја у 2011. години

1. Обезбеђивање услова за адекватно чување, заштиту и презентацију збирки Народног музеја, које треба да се спроведе и кроз реконструкцију Народног музеја, реконструкцију Галерије фресака, Музеја Вука и Доситеја и Музеја Лепенски Вир.
2. Промовисање значаја наслеђа – представљање збирки Музеја путем изложби, публикација, едукативних програма за публику (у Београду, Србији, иностранству); истраживања у области заштите наслеђа; стварање јединственог Музејског информационог система са регистром покретних културних добара.
3. Присутност у јавности током реконструкције - Стварање виртуелног Народног музеја – формирање веб датотеке и прилагођење веб сајта периоду реконструкције музеја; израда плана комуникације; израда маркетиншког плана; реализација промотивне изложбе о Народног музеју пред отварање музеја у земљама у региону
4. Перманентно стручно образовање и усавршавање - развој кадрова; подршка даљем професионалном усавршавању кадрова (даље студије, учешће на националним, регионалним и међународним конгресима, семинарима, саветовањима; студијски боравци у иностранству); организација и сарадња у организацији семинара, радионица, саветовања из области музеологије, за музеје у Србији и подршка развоју високопрофесионалних стандарда музеологије у Србији
5. Обезбеђење извора потребних да се ефикасно спроведе стратешки план - прикупљање средстава за реконструкцију музеја; оснивање Друштва пријатеља музеја; оснивање фонда Народног музеја; развој активног стратешког партнерства и нових мрежа сарадника за даљи развој музеја; учешће у редефинисању правних основа за делатност музеја

1.3.3. Најважнији резултати у 2011. години

- У августу 2011. године **започет је**, по добијању средстава и спровођењу поступка за избор пружаоца услуге израде целокупне техничке документације, **рад на Пројекту реконструкције, адаптације и доградње Народног музеја, на основу решења арх. Владимира Лојанице**, који је победио на јавном двостепеном конкурс у 2010. године.
- **Завршена је прва фаза радова** на санацији и адаптацији зграде **Музеја Вука и Доситеја** (децембар 2011).
- Завршена је и **отворена за публику 25. јуна 2011. године нова поставка у Центру за посетиоце – Музеју Лепенски Вир**, код Доњег Милановца
- У 2011. години Народни музеј је **обогатио своје збирке** са укупно **118 културних добара**.
- Народни музеј реализовао је укупно **34 своје изложбе** (8 у музеју и музејима у аставу, 6 у другим установама у Београду, 12 изложби у Србији и 8 у иностранству), као и **3 изложбе других установа**. На изложбама, укупно и са акцијама и манифестацијама у Музеју и онима које су организоване по Србији, било је **187.323 посетиоца**.
- За потребе излагања, Народни музеј је уступио другим установама **97 дела**.
- За потребе истраживања, објављивања стручних и популарних публикација и израду електронских прилога Народни музеј је позајмио преко **800** фотографија или докумената из своје документације и архиве.
- Народни музеј је издао, самостално или као суиздавач, 2 монографије, 10 каталога изложби, 5 посебних издања и 2 часописа (укупно **19 издања**), као и 6 деплијана.
- Урађена је **конзервација и рестаурација 538** уметничко-историјских дела.
- Народни музеј реализовао је и **археолошка истраживања на четири локалитета**.
- **Настављен је развој јединственог Музејског информационог система** (стручњаци приступају од новембра 2011. бази и уносе податке директно у Етернитас бази) и израда базе за јавни приступ МИСС; **започет је рад на јединственом сајту музејске мреже Србије (сајт инфомузеји.рс)**
- У току 2011. године 2 сарадника Народног музеја стекла су звање кустоса, 1 сарадник звање конзерватора, 4 музејског саветника, а 1 вишег библиотекара. Један сарадник стекао је звање доктора наука, а један мастер-конзерватора. На стручним и научним скуповима узело је учешћа 16 сарадника са укупно 22 рада, а 17 сарадника је учествовало у 17 различитих стручних семинара и радионица.
- Музеј је део своји активности реализовао у партнерској сарадњи са: Дирекцијом за археолошка добра Рима, ЈП Београдска тврђава, Археолошким институтом, Градском општином Стари Град, ХП, Централним институтом за конзервацију, Туристичком организацијом Србије, НВО Културно наслеђе без граница, културним центрима и амбасадама Белгије, Босне и Херцеговине, Грчке, Италије, Кине, Македоније, Немачке, Француске, Црне Горе и Шпаније.

Оцена кратка успешности остварења стратешких циљева и конкретних акција:

Народни музеј је остварио постављене циљеве везане за промоцију значаја наслеђа – изложбени, издавачки и истраживачки делатност, едукативне програме за публику, негујући и развијајући даље своју мрежу партнера и сарадника, као и делимично циљеве везане за присутност у јавности током реконструкције (формирање електронске датотеке и прилагођавање сајта) и перманентно стручно образовање и усавршавање кадрова.

Делимично су постигнути и циљеви који се односе на обезбеђење услова за адекватно чување, заштиту и презентацију збирки Народног музеја, спроведеном првом фазом радова на згради Музеја Вука и Доситеја и завршетку поставке у Музеју Лепенски Вир.

Радови на реконструкцији Народног музеја реализовани су у оном обиму у којем је то дозвољавао прилив средстава и решење основног предуслова за почетак истражних и других радова, односно обезбеђење простора и услова за привремено иселење збирки. Обезбеђење извора потребних да се ефикасно спроведе стратешки план - прикупљање средстава за реконструкцију музеја; оснивање Друштва пријатеља музеја; оснивање фонда Народног музеја директо је везано за реализацију реконструкције и померено за 2012. годину.

Најважније препреке у раду:

- Несигурни извори за планиране поступке и фазе реконструкције, временски и по обиму.
- Катастрофални услови за чување културних добара.
- Недовољно средстава за планско развијање и даљу едукацију кадрова.

1.4. Организација рада и запослени

Основне организационе јединице Музеја, на основу Правилника о организацији рада и систематизацији радних места у Народног музеју, важећем од 23. августа 2005. године, чине: **Центар за збирке и истраживања**, у оквиру којег су Одељење за археологију, Одељење за средњи век, Одељење за историју новије уметности, Одељење за нумизматику, Научноистраживачко-развојна јединица, као и музеји у саставу - Археолошки музеј Ђердапа, Музеј Лепенског Вира, Галерија фресака, Спомен-музеј Надежде и Растка Петровића и Музеј Вука и Доситеја; **Центар за заштиту**, у оквиру којег су Одељење за превентивну заштиту, Одељење за конзервацију и рестаурацију и Истраживачка лабораторија; **Центар за комуникацију**, у оквиру којег су Одељење за документацију, Одељење за едукацију и рад са публиком, Библиотека и Одељење за реализацију програма; **Одељење за заједничке послове**, у чијем саставу је Служба правних, кадровских и општинских послова, Служба материјално-финансијских послова, Служба одржавања и Служба обезбеђења, као и **Кабинет директора**.

У децембру 2011. године у Музеју ради, на неодређено и одређено време, 145 запослених и седам волонтера, од којих је 5 преко Националне службе запошљавање на основу Уговор са Националном службом за запошљавање о финансирању стручне праксе незапослених, који је закључен 26.10.2011 (уговор бр. Националне службе за запошљавање 0102-15424-324/2011 од 24.10.2011, бр. Народног музеја 91/13 од 25.10.2011 - за 4 лица са високом стручном спремом и уговор бр. Националне службе за запошљавање 0102-15424-325/2011 од 24.10.2011, бр. Народног музеја 91/14 од 25.10.2011 - за 1 лице са средњом стручном спремом).

С обзиром на развој електронских медија, као и законске прописе, постоји потреба за изменом постојећег Правилника о систематизацији радних места и увошењем нових послова, пре свега сарадника за електронски медије – администратор базе и сајта, као и службеника за јавне набавке.

1.5. Управљање

Управни одбор Народног музеја, у саставу проф. Бранислав Митровић архитекта, дописни члан САНУ (председник), проф. др Вук Огњановић, Ивона Рајачић-Барановски, Марина Андрић, Зоран Павловић саветник-конзерватор Народног музеја и Неда Јевремовић, музејски саветник Народног музеја (чланови), именован је 2009. године.

У 2011. години Управни одбор је имао пет седница.

Управног одбор Народног музеја доставља посебан извештај о раду Министарству културе, информисања и информационог друштва.

Надзорни одбор још увек није именован.

1.6. Руковођење

Од 15. октобра 2004. године **директор** Народног музеја је др Татјана Цвјетићанин.

Директору у руковођењу помажу **оперативни директор**, мр Биљана Ђорђевић, и **Стручно веће**, којег чине шефови основних стручних одељења: археологија – Ј. Кондић, од 1. октобра В. Крстић (заменик В. Крстић, од 1. октобра мр Д. Ратковић); Музеј Лепенски Вир – В. Васић (привремено, због болести, ову функцију обављао је Н. Радојчић у периоду март – новембар 2011); Археолошки музеј Ђердапа - Ј. Кондић; средњи век – Н. Церовић; Галерија фресака – мр Б. Поповић; нумизматика – В. Радић, историја уметности – Т. Бошњак, од 1. октобра Г. Станишић (заменик Г. Станишић, од 1. октобра П. Петровић); Музеј Вука и Доситеја – Љ. Чубрић; конзервација – З. Павловић; едукација – мр Е. Гавриловић; документација и реализација програма – Н. Јевремовић, као и **Колегијум** (шефови свих организационих јединица, основна одељења и општи послови – И. Дорчић, финансије – О. Ракић, обезбеђење – С. Пејовић, одржавање – Ј. Алберт). Уз послове шефа одељења Т. Бошњак је била и **заменик директора** (до јула 2011. године; на ову функцију у наставку године и данас није нико именован).

У одлучивању учествују и стални одбори и комисије:

Комисија за аквизиције Народног музеја дефинише политику развоја збирки и разматра конкретне предлоге за аквизиције. Комисија је до 14. новембра 2011. радила у саставу: др Т. Цвјетићанин (председник), Н. Радојчић, Ј. Кондић, А. Нитић, Т. Бошњак, Љ. Миљковић, Г. Станишић, мр Д. Ковачић, В. Радић и П. Петровић (секретар). Нова Комисија за аквизиције, формирана је решењем директора бр. 608/1 од 14.11.2011, и чине је чланови: др Татјана Цвјетићанин, директор Народног музеја, председник Комисије, чланови Ненад Радојчић, музејски саветник, Јелена Кондић, музејски саветник, Александра Нитић, виши кустос, мр Драгана Ковачић, музејски саветник, Љубица Миљковић, музејски саветник, Гордана Станишић, музејски саветник, Весна Радић, музејски саветник, и Петар Петровић, виши кустос, секретар комисије.

Уређивачки одбор Народног музеја утврђује издавачку политику. Чланови: мр Д. Војводић, З. Хамовић, др И. Суботић, А. Нитић, мр Д. Ковачић, мр И. Павић, мр С. Миленковић и В. Крстић (секретар). Главни и одговорни уредник свих издања Музеја је директор, др Т. Цвјетићанин.

Стручни послови спроводе се и кроз посебне комисије:

Комисија за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких локалитета врши увид у археолошке налазе са текућих истраживања и предлаже трајни смештај истих. Комисију чине мр Д. Ратковић (председник), Д. Шљивар, Ј. Кондић, мр С. Фидановски, Н. Јевремовић, З. Павловић, М. Живковић и мр Е. Зечевић (секретар).

Комисија за стручна мишљења и дозволе за извоз уметничких дела, која даје мишљење о привременом или трајном извозу уметничко-историјских дела за које је матичан Народни музеј; секретар Ј. Хам-Миловановић, у њеном одсуству Е. Блануша. У раду Комисије у 2011. учествовали: П. Петровић, мр Д. Ковачић, Б. Иванић, мр С. Кајтез, А. Павловић, Р. Пиљак и В. Вукадиновић (фотографије).

Комисије за преглед и процену вредности протоколарних и пригодних поклона које су председник Републике и председник Владе Републике Србије: Љ. Миљковић, Е. Блануша, М. Јеринић.

Издавачка делатност спроводи се и кроз редакције часописа:

Редакција часописа *Зборник Народног музеја – археологија*: мр Д. Шљивар, Ј. Кондић, мр Б. Борић-Брешковић, др М. Поповић, академик Н. Тасић, др С. Бабић, др А. Мартин, др Е. Петрова, мр В. Нинковић (секретар), именована у 2011. години.

Редакција часописа *Зборник Народног музеја – историја уметности*: Б. Иванић, Љ. Миљковић, мр Д. Ковачић, др М. Марковић, др М. Тимотијевић, др Л. Мереник, В. Круљац (секретар), именована септембру 2011. године.

Редакција часописа *Нумизматичар*: мр Б. Борић-Брешковић, др М. Васић, др В. Иванишевић, Р. Мандић, др П. Кос, др Е. Оберлендер, В. Радић (секретар).

Редовни годишњи попис - комисије Народног музеја

- Комисија за попис основних средстава у саставу: Драгољуб Обрадовић – председник, Кристина Хорјак – заменик председника, чланови: Н. Килибарда, Н. Стојилковић, Т. Бенџаревић, И. Станишић;
- Комисија за попис потрошног материјала и роба у магацину публикација у саставу: Снежана Топић – председник, Жељка Темерински – заменик председника, чланови: И. Јанковић, И. Кручичан, Б. Гладовић, М. Петелин;
- Комисија за попис документационог центра у саставу: Ивана Глођајић – председник, Предраг Стојилковић – заменик председника, чланови: Ј. Војводић, А. Старовић, Н. Јовановић, Д. Ивковић;
- Комисија за попис продавнице улазница и публикација у Народног музеју, Галерији фресака, Музеју Вука и Доситеја и Музеју Лепенски Вир у саставу: Александар Цвјетиновић – председник, Ана Павловић – заменик председника, чланови: Н. Бугарски, М. Чоловић, М. Томић, М. Глумац;
- Комисија за попис Главне благајне у саставу: Евгенија Блануша – председник, Ненад Новаковић – заменик председника, чланови: В. Јусуп, С. Трипковић, М. Јовић, М. Јеринић;
- Комисија за попис обавеза и потраживања у саставу: Снежана Степановић – председник, Драган Вуковић – заменик председника, чланови: Д. Лемхарт, Ж. Атанасковић, Д. Вукша, Е. Новичић;
- Комисија за попис музејских збирки у саставу: Милорад Живковић – председник, Ивана Дорчић – заменик председника, чланови: Ј. Марковић, Н. Керавица, Д. Јовановић, С. Атанацковић;
- Централна пописна комисија у саставу: Марко Стаменковић – председник, Весна Круљац – заменик председника, чланови: И. Минић, В. Илић, Г. Исидоровић, Д. Костић.

1.7 Финансирање рада Народног музеја

Основи извор прихода Народног музеја је буџет (индиректни буџетски корисник, преко Министарства културе Републике Србије), а делатност музеја суфинансира се и приходима од других нивоа власти, као и на основу сопствених прихода и донација.

У 2011. години приходи из буџета били су 266.171.424,66 динара, а остварени сопствени приходи 4.465.722,45 динара, а приходи од донација 393.587,09. Укупно су приходи износили 271.030.734,20 динара.

Расходи из буџета су били 260.825.358,52 (пренето у 2012. 3.504.600 и враћено 1.841.466,14), из сопствених прихода и донација 3.598.328,59. Укупно, расходи износе 264.423.687,11 динара.

Расходи су, по грубо одређеним категоријама, износили:

- зараде запослених (брuto, са порезима) 107.940.787,49
- превоз запослених 4.225.808,49
- стални трошкови (грејање, електрична енергија, вода, телефон и др) 16.803.254,43
- капиталне инвестиције 82.367.558,04
- редовна и програмска делатност Народног музеја (са услугама и материјалом, као и откупима за збирке и библиотеку) 44.548.781,97.

2. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УСЛОВА ЗА АДЕКВАТНО ЧУВАЊЕ, ЗАШТИТУ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ЗБИРКИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

2.1 РЕКОНСТРУКЦИЈА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

2.1.1. Основне информације о потреби реконструкције и основама поставке

Реконструкција Народог музеја ствара услове за адекватну заштиту културних добара, функционално, организационо и техничко осавременивање објекта и креирање додатног простора за основне делатности, посебно излагање и комуникацију са публиком, као и услове за даљи развој Музеја на основу стандарда савремене музеологије и остваривање нове улоге музеја у заједници, односно његово репозиционирање у информативни, едукативни и нарочито комуникациони центар. Стање зграде Народог музеја, стање инсталација и опреме, обим неопходних захвата, као и намена објекта и строги стандарди превентивне заштите културних добара, не дозвољавају други приступ осим радикалног - комплетне реконструкције, адаптације и доградње објекта. Габарит зграде, структура простора и обим потребних радова, не дозвољавају фазно извођење.

Приликом санације и ревитализације Народог музеја у Београду требало би, сходно захтевима заштите, примарно водити рачуна о могућности максимализације изложбеног простора и флексибилности његове употребе с обзиром на убрзану динамику рада модерних музеја. Изложбени простор би требало да обухвата партер, први, други и делимично трећи спрат. Сутерен и остали део трећег спрата били би намењени депоима, конзерваторској служби, стручним и административним службама музеја. Центар педагошке и мултимедијалне библиотечке делатности сматрају се саставним делом јавног простора намењеног посетиоцима.

Досадашњи концепт музеја комплексног типа који је посвећен прикупљању, заштити и интерпретацији археолошке, нумизматичке и уметничке грађе се задржава, а у формирању сложене мозаичке основне поставке посебно место имају и музеји у саставу: Археолошки музеј Ђердапа, Галерија фресака и Музеј Вука и Доситеја. Поставка обухвата следеће велике сегменте: праисторијске и протоисторијске културе Балкана, културе Грчке и Рима на простору Балкана, Византија и христијанизација Балкана, културна баштина српског средњег и раног новог века, рађање српске модерне уметности и рецепцију европске уметности у Србији. Целокупна поставка била би замишљена као низ визуелних наратива везаних за поједине културне топове карактеристичне за време и простор који презентују. У партеру би се налазио велики вишенаменски изложбени простор намењен великим идентитетским, проблемским и гостујућим мултимедијским и мултидисциплинарним изложбама, као и осталим типовима масовних музејских манифестација.

Услов за почетак радова на градњи, адаптацији и реконструкцији Народог музеја, с обзиром на обим и технолошки процес послова, је привремено измештање фондова и служби Музеја, због безбедности и сигурности културних добара, као и неометаног наставка рада у Музеју. Потребан простор за привремени смештај подразумева посебан, специјализован простор за смештај и чување уметничко-историјских дела (специјализовани депо), радни простор запослених, са конзерваторским радионицама и лабораторијом, документацијом о културним добрима, архивом и библиотеком.

2.1.2. Основне активности на Пројекту реконструкције у 2011. години

Послови на изради пројектне документације

- Спроведен је преговарачки поступак, без јавног објављивања на основу чл. 24 ст. 1 тач. 3 Закона о јавним набавкама, за избор пружаоца услуге израде идејног решења, идејног пројекта и главног пројекта – целокупне техничке документације за пројекат реконструкције Народног музеја. Комисију су чинили председник, Марина Андрић, и чланови, Душица Живковић (министарство културе), Горан Војводић, Зоран Јовановић и Ивана Дорчић. Склопљен је Уговор о изради идејног решења, идејног и главног пројекта целокупне техничке документације за реконструкцију објекта Народног музеја у Београду закључен са Машинопројект-Копринг а.д. (бр. Народног музеја 3/52 од 1.08.2011, бр. Машинопројекта 2011УО61 од 12.08.2011). Машинопројекат ад започео је са радом на документацији у августу 2011. године.

- У децембру је предато Идејно решење реконструкције Народног музеја – платформа за доставу експоната и Идејно решење реконструкције објекта Народног музеја. Формирана је Комисија за пријем и преглед Идејног решења (решење бр. 3/101 од 20.12.2011. и допуна решења бр. 3/101-1 од 23.12.2011), коју чине

- Василије Милуновић, дипл.инг.архитектуре, за област архитектуре
  - Горан Војводић, дипл.инг.архитектуре, за област архитектуре
  - Борислав Петровић, дипл.инг.архитектуре, за област архитектуре
  - Драгослав Филиповић, дипл.инг.електротехнике, за област безбедносне угрожености културних добара, материјалних добара, лица и објекта
  - Миливоје Главоњић, дипл.инг.електротехнике, за област заштите од пожара и система заштите од пожара
  - Никола Чича, дипл.инг.електротехнике, за област електроенергетике
  - Радован Дуцкиновски, дипл.инг.машинства, за област термотехнике
  - Стане Шкрабар, дипл.инг.електротехнике, за област телекомуникација и сигналних система
  - Драган Буђевац, дипл.инг. грађевине, за област конструкције објекта.
- Члнови Комисија су сугестије и примедбе на пројекте достављали током јануара и фебруара 2012. године.

- У изради пројектних задатака и праћењу рада на пројекту стручну помоћ Народног музеју пружају

- Друштво за пројектовање, извођење радова, консалтинг и трговину MIDVEJ MGВ d.o.o – заштита од пожара (уговор бр. 3/94 од 14.12.2011)
- Никола Чича – електроенергетика (уговор бр. 3/96 од 14.12.2011)
- Стане Шкрабар – телекомуникације и сигнални системи (уговор бр. 3/92 од 14.12.2011)
- Драгослав Филиповић- безбедносна угроженост (уговор бр. 530/25 од 25.10.2011).
-

- Након спроведеног поступка јавне набавке мале вредности услуге за израду главног пројекта фасаде ангажовани су, на основу уговора, Студио за пројектовање, истраживање и рестаурацију „Re Arch“ do.o.o (бр. Народног музеја 540/10 од 31.10.2011).

- Ради извођења истраживачки и припремних радова на фасади Народног музеја, као и заштите од обрушавања делова фасаде, купљена је скела за чеону фасаду Народног музеја. Спроведен је поступак јавне набавке мале вредности добара, на основу којег је изабран понуђач, те склопљен Уговор о купопродаји фасадне скеле са фирмом Layher d.o.o (бр. Народног музеја 584/15 од 22.11.2011). Монтажа скеле поверена је Предузећу за инжењеринг, ревитализацију фасада и завршне радове у грађевинарству Топерс d.o.o

(уговор бр. 584/26, од 16. 12. 2011). Око скеле постављена је заштитна ограда (уговор о куповини и монтажи бр 584/35, од 16.1 12. 2011). Скела је након монтаже проверена и тестирана (противпожарна заштита – громобран; носивост анкера). Надзор над постављањем скеле водио је Браним Недељковић, диплинг. грађевине (уговор бр. 584/21, од 14.12.2011).

- Уговор о извођењу истраживачких и припремних радови на чеоној фасади зграде Народног музеја у Београду, након спроведеног поступка јавне набавке мале вредности радова, закључен је са групом понуђача: Предузеће за грађевинарство и посредништво Кото д.о.о. и Алп Инжењеринг д.о.о (бр. Народног музеја 568/9 од 5.12.2011)

- Пројекат реконструкције води директор, др Т. Цвјетићанин, а у свим активностима учествују арх. З. Јовановић - координатор за послове реконструкције, И. Дорчић – правни послови, О. Ракић – финансијски послови, С. Пејовић – аспект безбедности Музеја.

Послови на привременом пресељењу збирки и запослених:

- Редовна контрола културних добара припремљених за пресељење.
- Редовна контрола културних добара смештених у трезорима Народне банке. Координатор послова везаних за депоновање предмета из збирки Народног музеја у Трезору Народне банке Србије (В. Радић).
- Редовна контрола Мирослављевог јеванђеља, привремено смештеног у Народној банци Србије (координација З. Павловић).

Парнице

- Парница код Трговинског суда у Београду, у спору под бр. П.5225/09 у којој је тужилац Република Србија (Министарство културе) преко Републичког јавног правобраниоца, а тужени су Кунсттранс и Народни музеј, завршена је потврђивањем одлуке првостепеног суда у парници и на Апелационом суду (другостепеном), по којој је тужбени захтев одбијен (Министарство културе изгубило је у тужби у којој се тражило утврђење ништавости закљученог уговора између Народног музеја и Кунсттранса).

- На основу сагласности Министарства културе и Закључка Владе Републике Србије из 2006. године, Народни музеј је склопио Уговор о пословној сарадњи који се односи на услуге привременог смештаја збирки са фирмом Кунсттранс. С обзиром да Музеј није добио сагласност Министарства културе 2008. године за пресељење и да Музеј не користи овај простор, те и не плаћа рачуне по овом уговору, Музеј је тужен од стране Кунсттранса у 2008. години. Овај спор настављен је и у 2009. години, код Трговинског суда у Београду, у спору под бр. П.6701/2008. Музеј заступа у овој парници (1) адв. Душан Стојковић. У овом спору на страни Народног музеја, као умешач, придружила се Република Србија преко Републичког јавног правобранилаштва. Суд је прихватио мешање Републике Србије, а Кунсттранс могућност мешања оспорава. Како је у међувремену покренута парница о којој се подаци дају под следећом тачком, у овом спору дошло је до прекида јер се очекује да друго веће одлучи да ли ће, ради рационалног вођења, списи ове две парнице бити спојени. Стање исто и у 2011. години.

Послови на представљању Пројекта реконструкције јавности:

Настављено је информисање јавности о стању и статусу Пројекта реконструкције, преко медија, као и веб сајта Народног музеја.

О реконструкција је било 63 прилога у штампаним медијима и 121 прилог у електронским медијима (28 видеоприлога и 58 електронских наслова).

2.1.3. Финансирање Пројекта реконструкције

У 2011. години финансиран је део израде пројектне документације (израда идејног решења, идејног и главног пројекта од стране Машинопројекта), израда Главног пројекта рестаурације фасаде Народног музеја, куповина и монтажа скеле на чеоној фасади Музеја, стручна помоћ консултаната и рад Комисије за пријем идејног решења реконструкције Народног музеја, као и истраживачки и припремни радови, у укупном износу од 68.879.298,38 динара.

2.2 МУЗЕЈ ЛЕПЕНСКИ ВИР - РЕКОНСТРУКЦИЈА

Пројекат заштите и уређења комплекса Лепенски Вир, односно изградње заштитне конструкције – објекта над измештеним остацима архитектуре мезолитског налазишта Лепенски Вир, те повезивања, реконструкције и уређења зграде уз локалитет подигнуте седамдесетих 20. века, те уређења приступа локалитету, усвојен је 2006. као пројекат чији је носилац Министарство економије и регионалног развоја Републике Србије, сектор туризма, а корисник општина Мајданпек. До 2010. године пројекат је финансиран из средстава Министарства за Национални инвестициони план, а 2011. из средстава Министарства економије и регионалног развоја. Аутори пројекта су арх. Сениша Темерински и Марија Јовин, из Републичког завода за заштиту споменика културе.

У фази израде идејног решења пројекта, Народни музеј у Београду био је укључен као један од носилаца пројекта, а почетак израде пројектне документације финансирало је Министарство културе и медија Републике Србије. У активности на уређењу објекта и изради поставке, Музеј је поново укључен 2010. године.

У 2011. години грађевински радови приведени су крају, као и део занатских радова. Уведен је део потребне инфраструктуре у објекат (водовод, канализација, инсталација јаке струје). Средства за све инсталације слабе струје, те посебно термотехничку опрему (климу) нису обезбеђена. Објекат Центра за посетиоце - Музеј Лепенски Вир свечано је отворен 25. јуна 2011. године.

Релизација поставке Музеја Лепенски Вир у плану је рада Народног музеја у Београду за 2010. и 2011. годину. Поставка је требало да представи мезолитску културу Лепенски Вир, хронологију, појаву и развој, феномене и налазе са различитих локалитета ове културе, а други сегмент је био приказивање и умачење самог локалитета Лепенски Вир, те феномена, појава и налаза са овог локалитета. У рад на поставци, чији је аутор концепта и координатор Бојана Михаиловић, били су укључени стручњаци Народног музеја, Филозофског факултета и Археолошког института. Међутим, овај концепт није могао да буде реализован у пуном обиму, с обзиром на успорену динамику радова на уређењу локалитета и завршетку радова на самој згради, те преузимања дела послова које је требало да уради Народни музеј од стране аутора пројекта Лепенски Вир (пројектовање витрина за поставку без договора са ауторима из Народног музеја; одлука пројектаната да се део простора намењен поставци пренамени у простор за продаји сувенира и публикација и инфопункт са компјутерима).

Због одржавања велике међународне дунавске конференције, коју је организовао Дунавски центар за компетенцију, у сарадањи са Министарством економије, енергетике и туризма Републике Бугарске, Министарством регионалног развоја Румуније и Министарством економије и регионалног развоја Републике Србије, као датум отварања Музеја Лепенски Вир и новог центра за посетиоце одређен је 25. јун 2011, када је било предвиђено да учесници пловеће конференције дођу у Доњи Милановац.

На састанку одржаном почетком јуна 2011. на самом локалитету договорени су прецизно послови свих укључених страна – Министарства културе, Министарства економије, Туристичке организације општине Мајданпек, Републичког завода и Народног музеја, а поводом свечаног отварања објекта Центра за посетиоце – Музеја Лепенски Вир. Народни музеј је био обавезан да реализује поставку за коју је предвиђен само један простор - соба, као и да припреми поклон-пакет са публикацијама и сувениром за све важне госте.

Првобитни концепт нове поставке Музеја Лепенски Вир модификован је, у складу са новонасталом ситуацијом, у поставку о мезолиту и неолиту локалитета Лепенски Вир. У два наврата, за 25. јуни и у септембру 2011. године, постављене су по две витрине, без планиране расвете, тако да поставка садашњи изглед има тек од септембра 2011. године. У складу са расположивим изложбеним простором и условима за излагање реализована поставка прилагођена је постојећим условима. У две витрине постављене уз бочне зидове просторије, оригиналним артефактима каменим и коштаном артефактима као и репликама предмета за чије излагање се нису створили адекватни услови, представљени су мезолитски и неолитски културни хоризонт - укупно је изложено 103 скиптар, амулета, огрлице, камена и коштана артефаката, жртвеника и керамичке посуде. Као би се поред предмета за свакодневну употребу представили и врхунски уметнички домети културе Лепенски Вир, на зиду наспрамно улазу постављене су две витрине у којима је изложено је 15 реплика антропоморфних скултура. Поставка је употпуњена и волуметријском пројекцијом – холограмом који репродукује две верзије реконструкције типичних станишта трапезоидне основе (по проф. др Д. Срејовићу и по др Д. Борићу).

У оквиру послова на конзервацији, рестаурацији и презентацији измештеног локалитета Лепенски Вир, за коју је био задужен Републички завод за заштиту споменика, Народни музеј је урадио 54 копије антропоморфних скултура и жртвеника, које су постављене на оригинална места у основама дислоцираних кућа.

Почетком јуна 2011. Зона у којој се налазе локалитет и Музеј Лепенски Вир, проглашена је за туристичку зону којом ће, одлуком Владе Републике Србије, управљати друштво са ограниченом одговорношћу *Добродошли у Лепенски Вир*. Уређење односа између новооснованог друштва и Народног музеја који је, као централна установа заштите по закону о културним добрима надлежан за Музеј Лепенски Вир, очекује се са почетком рада друштва. У овом тренутку Народни музеј још увек финансира 6 запослених који воде бригу о етно кућама које се налазе у непосредној близини Музеја као и о поставци реализованој у просторији која се налази у оквиру зграде Музеја. Друштво *Добродошли на Лепенски Вир* води бригу о пријему посетилаца, наплати карата, одржавању. Управни одбор друштва, у којем би требало да буде и представник Министарства културе, односно Народног музеја (предложена Б. Михајловић виши кустос) није још увек формиран, тако да тачне обавезе установа и друштва нису прецизно утврђене.

2.3 МУЗЕЈ ВУКА И ДОСИТЕЈА - РЕКОНСТРУКЦИЈА

Радови на пројекату санације, рестаурације и адаптације Музеја Вука и Доситеја, на основу расположивих средства, морали су да буду подељени у три фазе, према врсти: 1. фаза – радови на конструкцији и статисти објекта, водовод и канализација ван објекта, заштита од влаге, кров, фасада; 2. радови на свим инсталацијама унутар објекта, радови у ентеријеру, грађевинско-занатски радови; 3. фаза - партнерно уређење објекта. Пројекат за прву и другу фазу радова урадио је Завод за заштиту споменика културе града Београда, док се пројекат за трећу фазу планира у 2012. години.

С обзиром да је Народни музеј само корисник зграде Музеја Вука и Доситеја, у првој половини године добијена је сагласност градоначелника града Београда, Секретаријата за имовинско-правне послове и Секретаријата за културу града Београда, за предузимање обимних радова на санацији и адаптацији објекта. Након потврде о обезбеђеним средствима и спроведеног отвореног поступка за избор понуђача за извођење радова у првој фази (јули-септембар 2011), склопљен је уговор са Предузећем за грађевинарство и посредништво „Кото“ д.о.о (бр, 327/44 од 18.10.2011). Радовима је претходило скидање постојеће поставке и привремено депоновање Збирке Музеја Вука и Доситеја у просторе централне зграде Народног музеја. Радови су започели у октобру 2011. године. Током радова ангажовани су стручњаци различитог профила за обавезан надзор, а представници

Завода за заштиту споменика вршили су конзерваторски надзор. Прва фаза завршена је, због по обиму неочекиваних археолошких истраживања, 24. јануара 2012. године.

За потребедокументације за другу фазу радова, урађен је Главни машински пројекат термотехничких инсталација за Музеј Вука и Доситеја (уговор са Стип Инжењеринг д.о.о, бр. 327/69 од 1.11.2011).

У периоду новембар 2011 - јануар 2012 спроведен је отворени поступак за избор понуђача извођења радова у 2. фази, која треба да започне у фебруару 2012. године.

Приликом радова, археолошким надзором констатоване су до сада непознате структуре, које дају податке о изгледу Београда и објектима турског периода 18. и првих деценија 19. века, које представљају јединствену целину и мењају слику о настанку и трајању појединих фаза објекта. Стога је предложена минимална измена пројекта у делу везаном за Оцаклију, у другој фази радова. Поступак за добијање сагласности је у току (фебруар 2012. године).

На пословима санације, рестаурације и адаптације Музеја Вука и Доситеја радили су:

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин;

Координација пројекта санације: З. Јовановић;

Припрема техничке документације за тендер: З. Јовановић, З. Михаиловић;

Припрема конкурсне документације: И. Дорчић, Т. Брешковић-Станишљевић, Д. Павловић;

Комисија за избор понуђача услуга за радове прве фазе: председник, З. Јовановић, чланови, С. Јејић, О. Огњатовић, И. Доричић, Д. Павловић;

Комисија за избор понуђача услуге за радове друге фазе: председник, З. Јовановић, чланови, С. Јејић, З. Михајловић, О. Огњатовић, И. Доричић;

Послови на добијању сагласности и решењу о извођењу грађевинских радова: З. Јовановић, З. Михаиловић

Надзор: З. Михајловић, дипл.инг.архитектуре - стручни надзор над извођењем радова у 1. фази на грађевинско-занатским радовима и инсталацијама водова и канализације (уговор бр. 327/51 од 20.10.2011); Никола Чича, дипл.инг.електротехнике – стручни надзор над извођењем радова у 1. фази на громобранским инсталацијама (уговор бр. 327/61 од 1.11.2011) и Бранимир Недељковић, дипл.инг. грађевине – стручни надзор над извођењем радова у 1. фази на конструкцији објекта (уговор бр. 327/63 од 1.11.2011);

Археолошки надзор: др Марко Поповић, научни саветник – археолошки надзор током извођења радова у 1. фази (уговор бр. 327/111 од 16.12.2011);

Координатор за музејске послове и аутор поставке: Љ. Чубрић.

2.4 ГАЛЕРИЈА ФРЕСАКА - АДАПТАЦИЈА

У току 2011. године није било инвестиционих радова на објекту Галерије фресака.

Спроводила се редовна контрола и одржавање објекта и опреме, нарочито система безбедности, ППЗ инсталација и видео надзора (замена или сервисирања свих виталних-безбедоносних инсталација, ППЗ апарата и за дојаву пожара, и др).

2.5 АРХЕОЛОШКИ МУЗЕЈ ЂЕРДАПА

У току 2011. године није било инвестиционих радова на објектима (зграда музеја и објекти у насељу Караташ и на локалитету Диана/Занес, укупно (5).

Спроводило се редовно, текуће одржавање објеката и опреме, у којем помаже и ЈП Ђердап - решење бр. 10-15/37-2010 Ђердап-Услуге) и редовна контрола нарочито система безбедности, ППЗ инсталација и видео надзора (замена или сервисирања свих виталних-безбедоносних инсталација, ППЗ апарата и за дојаву пожара, и др).

3. АКТИВНОСТИ И ЕФЕКТИ РАДА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ У 2011. ГОДИНИ

3.1 ЗБИРКЕ

3.1.1 Аквизиције

У 2011. години Народни музеј је обогатио своје збирке са укупно **118 културних добара**. Послове секретара Комисије за аквизиције обавља П. Петровић, виши кустос, а акта Комисије, која имају својство Књиге уласка, води М. Живковић, секретар Музеја.

3.1.1.1 Поклони (11)

- **Збирка цртежа и графика југословенских аутора:** Јанез Берник, *Без назива*, 1974; Јован Кратохвил, *Без назива*, 1960; Богдан Прица, *Без назива*, 1986; Павле Васић, *Вечера у Емаусу*, 1937; Богдан Богдановић, *Скице за споменике*, 1974. Поклон Ирине Суботић из Београда, према одлуци Комисије бр. 55/5-7 од 26.04.2011.

- **Збирка југословенске скулптуре:** Јован Солдатовић, *Врана*, 1980.

Поклон Весне Латинковић из Новог Сада, Галерија Bel Art, према Одлуци Комисије бр. 55/17 од 29.11.2011.

- **Збирка новца Новог века Кабинета нумизматике и епиграфике:** Специмен новчанице апоена 5000 динара и специмени новчаница апоена 10, 20, 50 и 200 динара. Поклон Народне банке Србије, према Одлукама Комисије бр. 55/6 од 26.04.2011. и бр. 55/18 од 29.11.2011.

3.1.1.2 Откупи (1)

- **Збирка српског сликарства XVIII и XIX века:** Геза Кутнер, *Бранко Радичевић* (по Јовану Поповићу), 1914, уље на платну, 40 x 29,3 cm, несигн., из Збирке Јоце Вујић. Дело је откупљено од Биљане Попмијатов из Београда, према Одлуци Комисије бр. 55/29 од 6.12.2010.

3.1.1.3 Инвентар након археолошких истраживања (106)

- Инвентарисано 106 предмета из Збирке Ђердап, са археолошких ископавања Дијана/Занес (Ј. Кондић)

3.1.1.4 Инвентар након ревизије збирки и студијског материјала

У збиркама Народног музеја није инвентарисано ни једно културно добро након ревизија збирки и студијског материјала.

3.1.1.5 Копирање фресака и формирање збирке монументалног сликарства

За збирке Народног музеја није набављено ни једно дело копирањем.

3.1.1.6 Размена

За збирке Народног музеја није набављено ни једно дело разменом.

3.1.1.7 Прикупљање материјала из других установа

- Настављено је, с великим тешкоћама, са планском акцијом прикупљања археолошке грађе везане за пројекат Ђердап, који треба да буде депонован у Археолошком музеју Ђердапа (координација Ј. Кондић).

3.1.1.9 Парнице у вези са културним добрима – збиркама Народног музеја

- У току парнице везана за слике Надежде Петровић (по тужби Весне Радоман) – Републичко јавно правобранилаштво и Народни музеј су се жалили на одлуку првостепеног суда. Жалба у току (заступник М. Живковић)

- У току парница везана за поклон др М. Коларића Народном музеју (по тужби Марије Лазић) – донета је првостепена пресуда у корист Народног музеја, али је изјављена жалба и другостепена одлука још није донета (заступник М. Живковић).

3.1.2 Обрада предмета из збирки и израда основне документације

- Сви новонабављени предмети за збирке музеја обрађени и инвентарисани (надлежни кустоси збирки), као и део из 2010. године (Збирка Гвозденог доба - двосекла секира типа лабрис инв. бр. 26183 и велика позамантеријска фибула инв. бр. 26184)
- Израда техничке документације - узет је отисак са фрагмента стуба инв. бр. 110 из Збирке античких и средњовековних епиграфских споменика, како би натпис уклесан на споменику био прочитан (мр В. Нинковић, М. Стаменковић);
- Израда техничке документације за локалитет Павловац (12 планова и технички цртежи) (А. Старовић);
- Урађена фотодокументација за 3.133 примерака новца, скенирана и обрађена (кустоси мр Б. Борић-Брешковић, В. Радић; реализација Н. Борић);
- Нумизматичка грађа уноси се у посебну базу креирану за ову врсту културних добара, компатибилну бази Народног музеја. Унето 58.120 јединица (кустос мр Б. Борић-Брешковић; аутор базе Бранислав Томић);
- Рад на одржавању базе података збирки Народног музеја као и апликације Клио која је још у употреби за рад у бази на локалном нивоу (Г. Гавриловић).
- Унето колико у базу укупно 88.006 инвентара из збирки Народног музеја.

3.1.2.1 Обрада предмета из збирке Ђердап и израда документације

Збирка Ђердап константно се обрађује у оквиру различитих пројеката сарадника Археолошког музеја Ђердапа, као и Археолошког института, Филозофског факултета и других установа. Налази се издвајају и документују у основне и студијске збирке. У 2011. години с 1500 културних добара је издвојено и евидентирано, а око 200 (углавном од глине и камена) и делом обрађено. Од укупно око 1700 предмета издвајамо:

- *Пројекат Дијана/Занес*: обрашено 277 предмета из студијског материјала, ажурирани су спискови и урађена фото-документација за 355 налаза који су смештени у приручни депо Музеја Ђердапа; стручно-научна обрада камених епиграфских споменика и издвојених римских опека (с 420 укупно – без опека на локалитету Диана и опека са печатом, с 140, које су прикључене обради епиграфике); завршена су фото-дигитална снимања за потребе израде комплетне документације, са идентификацијом и обрадом снимака и каталогом културних добара, стручно научна обрада у току за 282 глинене светиљке (координатор Ј. Кондић);
- *Пројекат Хајдучка Воденица – Падина - Стубица*: обрађена 160 од 221 издвојена - инвентарисана предмета праисторијског периода (координатор Ј. Кондић);
- *Пројекат Лепена, Бољетин, код Доњег Милановца* – преисторијске епохе: обрада 207 издвојених артефаката спакованих у 14 великих кутија (координатор Ј. Кондић);

3.2 ЗАШТИТА

3.2.1 Превентивна заштита

3.2.1.1 Редовна контрола и преглед културних добара, превентивне активности

- Увид у стање културних добара смештених у трезору Народне банке, ради чувања за време реконструкције Народног музеја, 27. април, 4. мај 2011. године (координација В. Радић, сарадник Г. Богојевић);
- Редовна контрола *Мирослављевог јеванђеља* привремено смештеног у Народној библиотеци Србије (З. Павловић, А. Нитић);
- У циљу утврђивања адекватног третмана заштите документарног и студијског материјала из Спомен музеја Надежде и Растка Петровића извршен је његов комисијски преглед и сачињен детаљан списак и опис предмета овог легата којима је потребна дезинсекција и стерилизација. Обављено је неколико консултантских састанака са конзерваторима Одељења за конзервацију (З. Павловић, У. Исаковић, Ж. Темерински, мр М. Стојановић) ради даљих поступка заштите. Према препорукама конзерватора, успостављен је контакт и отпочели су преговори око остваривања пословно-техничке сарадње са Институтом за нуклеарне науке „Винча“, као и са Народном библиотеком Србије поводом заштите књижног и рукописног фонда Спомен музеја. Успостављена је и сарадња са Биолошким институтом у Београду (Ш. Милић, епидемиолог) у вези са миколошким анализама студијског и фотодокументарног материјала (координатор мр В. Круљац, сарадник Н. Килибарда).

3.2.1.2 Стална контрола микроклиме у збиркама и окружењу збирки

- Праћени су климатски услови у просторима Музеја, обрађивани и анализирани подаци са класичних термохигрографа постављених у депоима Збирки Космај и Дуњић (З. Павловић, М. Петелин, Н. Килибарда), као и контрола, поновно програмирање и подешавање даталогера у депоима збирки бронзаног доба, гвозденог доба, грчке и римске збирке и збиркама раног и позног средњег века (Н. Килибарда, МА);
- Праћење микроклиматских услова у атријуму Народног музеја на изложбама *Величанствени кратер* и *Слика у огледалу - Катарина Ивановић* (З. Павловић, М. Петелин, Н. Килибарда, МА);
- Редовна контрола стања и одржавање услова у објектима Археолошког музеја Ђердапа, у музеју у Кладову и у депоима на Караташу и Дијани (координација Ј. Кондић);
- Обављен преглед депоа у којем је смештен археолошки материјал са Косова и Метохије, који је био презентован 1999. године на изложби у Галерији САНУ под називом „Археолошко благо Косова и Метохије“. Извршено је мерење температуре и влажности ваздуха. (З. Павловић, мр А. Бачкалов, кустос Музеја у Приштини, мр С. Фидановски);

3.2.1.3 Одржавање споменика у зони музеја – Археолошки музеј Ђердапа и Музеј Лепенски Вир

- Редовно одржавање и уређење споменика културе у уни Археолошког музеја Ђердапа: сезонско чишћење, прикупљање и одвоз смећа, кошење траве – вегетације и редовно одржавање током године локалитета Дијана/Занес и Понтес/Трајанов мост и сузбијање вегетације уз третирање (еко)хемијским средствима, два пута годишње (координација Ј. Кондић, сарадници АМЂ, техничких лица и помоћни радници, стручњаци и службе ХЕ Ђердап - Ђердап Услуге);
- „Очистимо Србију“: манифестација којом је, уз помоћ 50 волонтера (и чланова стручних сарадника, укључујући организатора, Ј. Кондић), обављено чишћење-уређење локалитета Дијана и Понтес, затим околиног парка Археолошког музеја Ђердапа и објеката на Караташу;

- Редовно одржавање простора око етно-кућа у оквиру Музеја Лепенски Вир (оординација: Н. радојчић, В. Васић, реализација: чуварска служба МЛВ).

3.2.1.4 Контрола и уништавање штеточина

- Редовна контрола клопки за штеточине у депоима и организација редовне дезинсекције и дератизације ходника и просторија у музеју (Одељење за конзервацију у сарадњи са Службом обезбеђења);
- Редовна контрола и сезонска дератизација и дезинсекција зграде музеја АМЂ (Кладово) и 5 објеката – депоа на Караташу (Ј. Кондић, спољни сарадници АМЂ, ХЕ Бердап).

3.2.2 Конзервација и рестаурација (куративна конзервација)

Укупно су конзерваторско-рестаураторски радови обављени на **538** уметничко-историјских дела, од којих је **3** за трећа лица. Израђено је **69** реплика.

3.2.2.1 Конзервација археолошких (224 - целина и појединачних предмета) и нумизматичких предмета (172) и израда реплика (68)

- **Збирка Лепенског вира:** израђене су реплике скулптура и предмета од кости, кремена и камена из збирке *Адам* инв.бр.9; *Сирена*, инв.бр.21; *Врач* инв.бр. 8; *Хронос*, инв.бр. 5; *Речна вила*, инв.бр. 37; *Данубиус* инв.бр. 38; *Водена вила*, инв.бр. 43; *Велики белег*, инв.бр. 25; *Скулптура са петљама*, инв.бр. 10; *Вилењак* инв.бр. 56; *Стари Поглавица*, инв.бр. 57; *Водена Буба*, инв.бр. 34; *Црвени Знак*, инв.бр. 58; *Бели Знак*, инв.бр. 59; *Варварин*, инв.бр. 2; *Жртвеник Јелен*, инв.бр. 12; *Бели жртвеник*, инв.бр. 3; *Жртвеник риба*. инв.бр. 45; *Жртвеник квадар*, инв.бр. 14; *Жртвеник свевидеће око*, инв.бр. 24; *Месечев жртвеник*, инв.бр. 65; *Гравира риба*, инв.бр. 6; *Скиптар змијуљка*, инв.бр. 30; *Скиптар рабош*, инв.бр. 67; *Скиптар штука*, инв.бр. 7; *Антропоморфни амулет*, инв.бр. 74; *Амулет тамга*, инв.бр. 88; *Мала огрлица*, инв.бр. 90; *Велика спирала*, инв.бр. 92; *Игла са главом аждахе*, инв.бр. 96; *Фигурина*, инв. Бр. 223; *Амулет*, инв.бр. 186, *Амулет*, инв.бр. 220; *Амулет*, инв.бр. 83; *Секира*, инв.бр. 250; *Секира*, инв.бр. 251; *Огрлица*, инв.бр. 89; *Огрлица*, инв.бр. 90; *Огрлица*, инв.бр. 91; *Скиптар*, инв.бр. 78; *Скиптар*, инв.бр. 60; *Скиптар*, инв.бр. 31; *Усадник*, инв.бр. 132; *Усадник*, инв.бр. 133; *Игла са ушницом*, инв.бр. 126; *Амулет*, инв.бр. 117; *Длето*, инв.бр. 115; *Пројектил*, инв.бр. 168; *Мотичица*, инв.бр. 125; *Убадач*, инв.бр. 95; *Алатка*, инв.бр. 111; *Коштана алатка*, инв.бр. 116; *Убадач стругалица*, инв.бр. 103; *Колут*, инв.бр. 112; *Колут*, инв.бр. 113; *Удица*, инв.бр. 135; *Удица*, инв.бр. 136; *Спатула*, инв.бр. 114; *Игла са главом*, инв.бр. 138; *Пројектил*, инв.бр. 154; *Пројектил*, инв.бр. 151; *Игла са главом*, инв.бр. 138; *Пројектил*, инв.бр. 151; *Игла са главом*, инв.бр. 140; *Шило*, инв.бр. 141; *Пројектил*, инв.бр. 163; *Пројектил*, инв.бр. 156 (С. Савић, М. Стаменковић, сарадник М. Стаменковић) - 68;
- **Збирка за млађи неолит и енеолит:** конзервирани су керамички предмети *посуда*, С XXII, 14.О. S дос.бр. 260; *лонац* – 042/07, С, XX, 7,0.С дос.бр 263; *питос великих димензија*, инв.бр. 046, дос.бр. 264; *питос*, инв.бр.053, дос.бр 265; *амфора* С XXI, 5,05, дос.бр 266; *здела*, инв.бр. 049, дос.бр 274; *чаша* С. XX, 5-7 0,5 бр. 11, дос.бр 275; *здела*, С.ХХ, 9,0.5, дос.бр 276; *лонац*, С.ХХ, 7.0.5, Ц 57, дос.бр 277; *здела*, С, ХХII, 9,05, дос.бр, 278, *здела*, С ХХ, 5-7. О, С. дос.бр 289; *здела*, инв.бр.048, дос.бр 290; *посуда*, инв.бр. 056, дос.бр 291; *посуда*, инв.бр. 057, дос.бр. 292 (Д. Животић) – 14;
- **Кале Кршевица, за збирку Гвозденог доба:** конзервирани су керамички предмети *здела*, С/ 11 лт. 3/7,05 дос. бр. 281; *кантарос*, просторија Б, укоп 103, уз зид VI, дос.бр. 282; *посуда са тролисним ободом* – просторија Б, укоп Б / 1 (9,05) дос.бр. 283 ; *скифос* – просторија Б, укоп Б / 03 уз зид VI, дос.бр. 284 ; *амфора* – просторија А, уз зид I, дос.бр. 285; *велика тракаста дршка* С.Е. / 2005, блок 3 VI, 0,5, дос.бр. 286; *тракаста дршка* – С.Е./2005. блок 2Б, V 0,5, дос. бр. 287; *фрагменти керамике*, без података, дос. бр. 288 (Д. Животић) - 8;

- **Грчко-хеленистичка збирка:** конзервирана је бронзана посуда, инв.бр. 874/І дос. бр. 5930 (М. Чоловић у оквиру стручне обуке и припреме М. Јовић за полагање државног испита за звање конзерватора археолошких предмета од метала) -1;
- **Збирка римског царског периода:** конзервирани су метални предмети *гвоздени катанац*, инв.бр. 3029/III дос. бр. 5931; *Меркур, бронзана статуета*, инв.бр. 2753/III, дос. бр. 5932; *бронзана апликација*, инв.бр. 2254/III дос. бр. 5933; *бронзана фибула*, инв.бр. 3242/III дос. бр. 5934; *гвоздени кључ*, инв.бр. 3540/III, дос. бр. 5935; *гвоздени кључ*, инв.бр. 3039, дос. бр. 5936; *гвоздени кључ*, инв.бр. 3539/III, дос. бр. 5937; *бронзана фибула*, инв.бр. 2436/III, дос. бр. 5938; *Меркур, бронзана статуета*, инв.бр. 2759/III дос. бр. 5996; *гвоздена бравица*, инв.бр. 3060/ III, дос. бр. 5997; *бронзани део коњске опреме*, инв.бр. 2203/III, дос. бр. 5998; *бронзано звоно*, инв.бр. 3529/III, дос. бр. 5999; *бронзана апликација*, инв.бр. 2328/III, дос. бр. 6000; *бронзана наруквица*, инв.бр. 2614/III дос. бр. 6001; *бронзана фибула*, инв.бр. 3513/III, дос. бр. 6002; *бронзана фибула*, инв.бр. 874/II дос. бр. 6003 (М. Петелин, 16); *сребрна цев оргуља* инв.бр. 984/II, дос. бр. 5942; *сребрна цев оргуља* инв.бр. 987/II, дос. бр. 5943; *сребрна цев оргуља*, инв.бр. 985/II, дос. бр. 5944; *сребрна цев оргуља*, инв.бр. 978/II, дос. бр. 5945; *сребрна цев оргуља*, инв.бр. 977/II, дос. бр. 5946; *сребрна цев оргуља* инв.бр. 982/II, дос. бр. 5947; *сребрна цев оргуља*, инв.бр. 988/II дос. бр. 5948; *сребрна цев оргуља* инв.бр. 980/II, дос. бр. 5949; *цев оргуља, кост*, инв.бр. 1018/II дос. бр. 5950; *бронзана статуета Венере*, инв.бр. 3260/III дос. бр. 5920; *бронзана фибула*, инв.бр. 855/II, дос. бр. 5921; *бронзано звоно*, инв.бр. 2342/III, дос. бр. 5922; *бронзана фибула*, инв.бр. 4035/ III, дос. бр. 5923; *бронзана фибула*, инв.бр. 4227/III, дос. бр. 5924; *бронзана фибула* инв.бр. 2461/III, дос. бр. 5925; *сребрна цев оргуља*, инв.бр. 986/II, дос. бр. 5926; *сребрна цев оргуља*, инв.бр. 981/II, дос. бр. 5927; *сребрна цев оргуља*, инв.бр. 979/II, дос. бр. 5928; *сребрна цев оргуља* инв.бр. 983/II, дос. бр. 5929 (М. Чоловић, 19) - 35;
- **Збирка Дуњић и Космај:** конзервирани су метални предмети *две гвоздене шарке*, инв.бр. G 51, дос. бр. 5878; *шест фрагмената ланђића од бронзане жице*, инв.бр. G 174, дос. бр. 5879; *фрагментовано сребрно огледало*, инв.бр. G 259, дос. бр. 5880; *коленаста бронзана фибула*, инв.бр. G 299, дос. бр. 5881; *сребрно/бронзано огледало са дршком*, инв.бр. G 345, дос. бр. 5882; *три фрагмента бронзане дршке касете*, инв.бр. G 386, дос. бр. 5883; *сребрно/бронзано огледало са дршком*, инв.бр. G 575, дос. бр. 5884; *осам фрагмената бронзане дршке касете*, инв.бр. G 585, дос. бр. 5885; *сребрно/бронзано огледало*, инв.бр. G 587, дос. бр. 5886; *ланац са перлом, 5 фраг.*, *бронзана жица*, инв.бр. G 612, дос. бр. 5887; *сребрно/бронзано огледало са дршком*, инв.бр. 832, дос. бр. 5888; *привезак, була, 2 ком., бронза*, инв.бр. G 833, дос. бр. 5889; *наруквица, 3 фраг.*, *бронзана жица*, инв.бр. G 836, дос. бр. 5890; *пет фраг. кутије од бронзаног лима*, инв.бр. G 868, дос. бр. 5891; *пар фрагментованих минђуша од бронзе*, инв.бр. G 874, дос. бр. 5892, *thesa vulnearia, 2 ком. бронза*, инв.бр. G 894, дос. бр. 5893; *бронзано/оловно огледало са дршком*, инв.бр. G 915, дос. бр. 5894, *бронзана коленаста фибула са ланцем*, инв.бр. G 920, дос. бр. 5895; *бронзано звоно - без података*, дос. бр. 5896; *гвоздени клин*, тер. инв. 103, дос. бр. 5967; *II ексера*, тер. инв. б.б., дос. бр. 5968; *предмет (куглица, део дршке)*, тер. инв. 552, дос. бр. 5970; *ексери и кланфе*, тер. инв. 716, дос. бр. 5973; *гвоздени ексери*, тер. инв. 884, дос. бр. 5975; *ексери, оплата*, тер. инв. 896, дос. бр. 5976; *фрагмент кутије*, тер. инв. 897, дос. бр. 5977; *7 великих и 14 малих ексера*, тер. инв. 906, дос. бр. 5978; *група гвоздених клинова, гвоздени нож и фрагменти гвоздене оплате*, тер. инв. 478, бб, дос. бр. 5969; *две гвоздене стеге*, тер. инв. 659, дос. бр. 5971; *шест гвоздених ексера*, тер. инв. бб, дос. 5972; *три гвоздена клина*, тер. инв. 865, дос. бр. 5974; *десет гвоздених ексера и фрагмент гвоздене дршке*, тер. инв. 1057, дос. бр. 5980; *фраг. окова браве од шатуле, бронза*, тер. инв. 7, дос. бр. 5981; *оков кутије од бронзаног лима*, тер. инв. 36, дос. бр. 5982; *фрагмент кутије*, тер. инв. 50, дос. бр. 5983; *гвоздени предмет*, тер. инв. бб, дос. бр. 5984; *фрагмент гвоздене браве, резе*, тер. инв. 99, дос. бр. 5985; *фрагментовани гвоздени нож*, тер. инв. 111, дос. бр. 5986; *бронзани фрагменти окова две касете*, тер. инв. 138, дос. бр. 5987; *фрагмент гвоздане оплате и кључ*, тер. инв. бб, дос. бр. 5988; *фрагменти*

гвоздених предмета (нож и игла), тер.инв. 156, дос. бр.5989; алка, тер.инв. б.б., дос. бр. 5990; фрагменти бронзане касете, тер. инв. 196, дос. бр. 5991; оков копче, стремица, тер.инв. бб, дос. бр. 5992; две алке, нож, камен прстена, тер.инв. бб., дос. бр. 5993; фрагмент буле, тер.инв. бб., дос. бр. 5994; перла, тер.инв. бб., дос. бр. 5995 (М.Петелин - 47); оловна плomba, тер.инв. б.б, дос.бр. 5951; оловно зрно за праћку, тер. инв. 15, дос.бр 5952; оловно зрно за праћку, тер. инв. 9, дос.бр. 5953; оловно зрно за праћку, тер. инв. 27, дос.бр. 5954; оловна плоча, инв.бр. бб, дос. бр. 5955; ваљкасти оловни предмет, инв.бр. С 256, дос. бр. 5956; оловне маказе, инв.бр. С 207, дос. бр. 5957; оловна плоча, инв.бр. С 137, дос. бр. 5958; оловна плоча, инв.бр. С 297, дос. бр. 5959; оловни предмет, инв.бр. С 299, дос. бр. 5960; оловни перфорирани диск, инв.бр. С 231, дос. бр. 5961; прстен, сребро-злато, инв.бр. С 170, дос. бр. 5962; оловна алка, инв.бр. С 218, дос. бр. 5963; сребрна фибула, инв.бр. бб, дос. бр. 5964; гвоздени предмет, 4 фраг. инв.бр. Г 67, дос. бр. 5897; наруквица, бронзана жица, 3 фраг., инв.бр. Г 266, дос. бр. 5898; фрагментована гвоздена брава, инв.бр. Г 340, дос. бр. 5899; фрагментована гвоздена оплата браве, инв.бр. Г 341, дос. бр. 5900; пет гвоздених фрагмената оплате, инв.бр. Г 342, дос. бр. 5901; гвоздени закивци, 2 ком, инв.бр. Г 343, дос. бр. 5902; две пређице, 6 фраг., бронзани лим, инв.бр. Г 347, дос. бр. 5903; украсна бронзана дршка, инв.бр. Г 387, дос. бр. 5904; украсна бронзана дршка, инв.бр. Г 388, дос. бр. 5905, нож, бритва, 2 фраг., бронза, инв.бр. Г 441, дос. бр. 5906; оплата браве, 4 фраг, бронза, инв.бр. Г 634, дос. бр. 5907; део касете, 27 фраг, бронза, инв.бр. Г 807, дос. бр. 5908; фрагмент гвозденог ножа са дршком, инв.бр. Г 869, дос. бр. 5909; бронзана дршка касете, инв.бр. Г 892, дос. бр. 5910; нитне, апликације, 5 ком, бронза инв.бр. Г 893, дос. бр. 5911; фибула на шарнир, бронза-емајл, инв.бр. Г 906, дос. бр. 5912 (М.Чоловић - 30); гвоздени нож, инв.бр. 32, дос. бр. 6005; гвоздени нож, тер. инв. 33, дос. бр. 6006; гвоздена алатка, тер.инв. бб, дос.бр. 6007; гвоздени нож, тер. инв. бр. 6008; гвоздени кључ, тер. инв. 49, дос.бр. 6009; гвоздени предмет, тер. инв. бб, дос. В р. 6010; гвоздени косир, тер.инв. бб, дос.бр. 6011; гвоздени кључ, тер.инв. бб, дос.бр. 6012; гвоздена алатка, тер.инв. бб, дос.бр. 6013; гвоздено длето, тер.инв. бб, дос.бр. 6014 (М. Јовић - 10); привезак амфора, инв.б.б. дос.бр. 6120; теразије, инв.б.б. дос.бр. 6121; алка, инв.б.б. дос.бр. 6104 (М. Чоловић, М. Јовић - 3) - 90;

- Конзервирана су 172 бронзана новчића са локалитета Губеревец и Лисовић, из Збирке Космај (М. Чоловић, М. Јовић) – 172;
- Конзервирани су керамички предмети из Збирке Дуњић и Космај *крчаг*, дос.бр. 180, инв.бр. Д 37; *крчаг*, дос.бр. 181 инв.бр. Д 61; *крчаг*, дос.бр. 182, инв.бр. Д 53; *крчаг*, дос.бр.183, инв.бр. Д 10; *крчаг*, дос.бр. 184, инв.бр. Д 40; *крчаг*, дос.бр. 185, дос.бр. Д 89; *крчаг*, дос.бр. 186, инв.бр. Д 90, *крчаг*, дос.бр. 187, инв.бр. Д 97; *крчаг*, дос.бр. 188, инв.бр. Д 104; *крчаг*, дос.бр. 189, инв.бр. Д 109; *крчаг*, дос.бр. 190, инв.бр. Д 115; *крчаг*, дос.бр. 191, инв.бр. Д 116; *крчаг*, дос. бр. 192, инв.бр. Д 118; *крчаг*, дос.бр. 193, инв.бр. Д 9; *крчаг*, дос.бр. 194, инв.бр. Д 24; *крчаг*, дос.бр. 195, инв.бр. Д 31; *крчаг*, дос.бр. 196, инв.бр. Д 32; *крчаг*, дос.бр.197, инв.бр. Д 34; *крчаг*, дос.бр. 198, инв.бр. Д 35; *крчаг*, дос.бр. 199, инв.бр. Д 39; *крчаг*, дос.бр. 200, инв.бр. Д 44; *крчаг*, дос. 201, инв.бр. Д 60; *крчаг*, дос.бр. 202, инв.бр. Д 77; *крчаг*, дос.бр. 203, инв.бр. Д 203; *крчаг*, дос.бр. 204, инв.бр. Д 114; *крчаг*, дос.бр. 205, инв.бр. Д 237 (С. Топић) - 26;
- Конзервирани су предмети од ћилибара са локалитета Лисовићи и Рт из Збирке Космај *фигура лава*, 3 *фраг*; *прстен* (Ж. Темерински) - 2;
- **Збирка пуног средњег века:** са локалитета Ново Брдо конзервирани су керамички предмети *здела*, дос.бр. 38, инв.бр. 3353; *здела*, дос. бр. 39, инв.бр. 3358; *лонац*, дос.бр. 178, инв.бр. 5579. (С. Топић) - 3;
- Конзервирани су текстилни предмети из Збирке пуног средњег века: *оковратник*, инв. бр. 5225; извршена је делимична конзервација и припрема за паковање *стихара*, инв. бр. 5226 (Ж. Темерински) - 2;
- **Збирка новца новог века, медаља, плакета, ордења, жетона и печата:** за електронкси каталог *Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије*, конзервиране су 43 медаље од различитих врста метала (М. Чоловић).

3.2.2.2 Конзервација уметничких дела (139) и израда копија (1)

- **Збирка копија фресака и копија декоративне пластике:** извршене су конзерваторско-рестаураторске интервенције на копијама фресака *Краљ Михаило* (Стон), инв.бр. 982, дос.бр. 7291; *Пренос Немањиних моштију* (Сопоћани), инв.бр. 1256, дос.бр. 7294; *Севастократор Влатко, сев. Владислава, кнез Паскач, кнегиња Озра и тројица синова*, инв.бр. 1250, дос.бр. 7297; *Богородица Тројеручица*, инв.бр. 1289, дос.бр. 7286; *Литија са иконом Богородице*, инв.бр. 1214, дос.бр. 7287; *Легенда о цару авгару*, инв.бр. 369, дос.бр. 7288; *Краљ Стефан Урош Трећи Дечански*, инв.бр. 1338, дос.бр. 7289; *Богородица са Христом, Урош Први и Драгутин*, инв.бр. 1322, дос.бр. 7290; *Краљ Михајло*, инв.бр. 982, дос.бр. 7291; *Христ, Јоаким, Ана, Милутин и Симонида*, инв.бр. 704, дос.бр. 7292; *Богородица, Немања, Св. Сава и Св. Борђе*, инв.бр. 705, дос.бр. 7293; *Марија египатска и Зосим*, инв.бр. 1008, дос.бр. 7295; *Св. Макарије и Св. Онуфрије*, инв.бр. 1298, дос.бр. 7296; *Ктиторска композиција*, инв.бр. 1250, дос.бр. 7297; *Краљ Марко*, инв.бр. 1000, дос.бр. 7298 (А. Павловић, С. Лазић, мр И. Павић - 15); копија иконе *Свети Петар и Павле*, инв.бр. 870, дос.бр. 6438; *Смрт Краљице Ане Дандоло*, инв.бр. 66, дос.бр. 7300 (Р. Пиљак - 2) - 17;
- Конзервиране су гипсане реплике камене пластике за изложбу *Србија, земља фресака* - инв.бр. 210, дос.бр. С 001; *Ентеријер манастира Милесево*, инв.бр. 217, дос.бр. С 002; *Глава рогате звери, Дечани*, инв.бр. 218, дос.бр. С003; *Конзола, женска глава-Дечани*, инв.бр. 219, дос.бр. С 004; *Конзола калуђер са књигом, Дечани*, инв.бр. 222, дос.бр. С 005; *Скрупчана људска фигура, конзола, Дечани*, инв.бр. 220, дос.бр. С 006; *Пород Аспидин, конзола, Дечани*, инв.бр. 221, дос.бр. С 007; *конзола, глава мајмуна, Дечани*, инв.бр. 212, дос.бр. С 008; *Ентеријер манастира Сопоћани*, инв.бр. 224, дос.бр. С 009; *Конзола акантусов лист, Дечани*, инв.бр. 968, дос.бр. С 010; *Розета из Љубостиње*, инв.бр. 973, дос.бр. Ц 011; *Грифони у медаљону, Раваница* (М. Стаменковић) - 11;
- **Збирка српске средњевијековне државе:** рестаурирано је дело *Царске (андреашке) двери*, инв.бр. 5445, дос.бр. 7306 (М. Ранковић, Р. Пиљак) - 1;
- **Збирка турског периода:** рестаурирана су дела - *Распеће*, инв.бр. 1826, дос.бр. 7251 (мр И. Павић - 1); *Богородица умиљенија са оковом*, инв.бр. 1524, дос.бр. 7134; *Богородица са Христом*, инв.бр. 5706, дос.бр. 7134; *Деизис са Светим Савом, Светим Николом и Светим Симеоном*, инв.бр. 1752, дос.бр. 7269; *Успење Богородице са градом Сењом*, инв.бр. 2775; *Божидар Вуковић, Вероникин рубац и запис*, инв.бр. 5871, дос.бр. 7104 (Р. Пиљак - 5) - 6;
- Конзервирану су текстилни предмети из збирке турског периода *Деспинин фелон*, инв.бр. 1250; *Епитрахил Мана Кључара*, инв.бр. 1249; извршен је преглед везеног текстила на икони *Богородице Умиленије*, инв.бр. 1524 (Ж. Темерински) - 3;
- **Збирка српског сликарства XVIII и XIX века:** извршени су конзерваторско рестаураторски радови на делима К. Ивановић, *Војвода Стефан Књићанин*, дос.бр. 7380; *Смрт Богаташице*, до.бр. 7267; *Портрет Београђанке*, дос.бр. 7262 (А. Павловић - 3); К. Ивановић, *Миле вести*, инв.бр. 792, дос.бр. 7307; *Патријарх цариградски анатемисхе раскош*, инв.бр. 1200; дос.бр. 7314 (мр С. Кајтез - 2); Катарина Ивановић, *Корпа са грождјем*, инв.бр. 94, дос.бр. 7256; *Аутопортрет*, инв.бр. 1031, дос.бр. 7035; Ј. Орфелин, *Исус Христос*, инв.бр. 882, дос.бр. 6785 (мр И. Павић - 3); Катарина Ивановић, *Кнегиња Персида Карађорђевић*, инв.бр. 96, дос.бр. 7310; Ј. Исаиловић Млађи, *Свети Лука*, инв.бр. 1238, дос.бр. 7303; Ђ. Јакшић, *Кнез Лазар*, инв.бр. 367, дос.бр. 7304 (К. Хорјак - 3); Катарина Ивановић, *Младић са писмом*, инв.бр. 1457, дос.бр. 7309 (С. Лазић - 1); *Заклетва краља Матије*, инв.бр. 1091, дос.бр. 7315; П. Вучетић, *Марија Магдалена*, инв.бр. 500, дос.бр. 7354; Д. Инкиостри Медењак, *Мртва природа*, инв.бр. 935, дос.бр. 7325; Ђ. Крстић: *Чачак*, инв.бр. 195, дос.бр. 7330; *Чачак са Љубићем*, инв.бр. 430, дос.бр. 7331; У. Предић, *Сироче*, инв.бр. 312, дос.бр. 7335; *Борђе Крстић*, инв.бр. 1992, дос.бр. 7356 (И. Глођајић, А. Цвијетиновић - 7); Т. Крачун, *Св. Пророк Језикиљ*, инв.бр. 3097, дос.бр. 7047 (М.

Ранковић - 1); К. Ивановић, *Прота Теодор Оџић*, инв. бр. 2108, дос. бр. 7271; *Деца Павла Станишића*, инв. бр. 1452, дос.бр. 7270; *Дочек српкиње Јелене угарске краљице*, инв. бр. 1059, дос.бр. 7272; *Освајање Београда*, инв. бр. 413, дос. бр. 7335 (Р. Пиљак - 4); - 24;

• **Збирка југословенског сликарства XX века:** у оквиру редовног одржавања збирке извршен је преглед и започети радови на делима Н. Петровић *Портрет жене у зеленом*, инв. бр. 127, дос. бр. 6377; В. Грдана, *Аутопортрет са шеширом*, инв. бр. 4737, дос. бр. 7340; *Рањеници*, инв. бр. 1729, дос. бр. 7344 (Р. Пиљак - 3); Л. Коен, *Аутопортрет*, инв. 240, дос.бр. 7324; К. Миличевић, *Аутопортрет*, инв. 184, дос.бр. 7322; М. Мурат, *Аутопортрет*, инв. 667, дос.бр. 7323; *Приморски предео*, инв. 405, дос.бр. 7332; Н. Петровић: *Аутопортрет*, инв. 170, дос.бр. 7333; *Савчица крај дрвета*, *НМ ПДМ 5*, дос.бр. 7334; *Женски акт*, инв. 386, дос.бр. 7357; М. Пијаде, *Аутопортрет*, инв. 116, дос.бр. 7329; Р. Дамњановић Дамњан, *Мртва природа са белим луком*, инв. 2766, дос.бр. 7263; *Акт*, инв. 2767, дос.бр. 7281; *Калемегдан*, инв. 2768, дос.бр. 7282; *Ратник*, инв. 2771, дос.бр. 7268; *Асоцијација потонулог града*, инв. 2772, дос.бр. 7358; *Стеновита обала*, инв. 2792, дос.бр. 7264; *Елемент у простору*, инв. 2778, дос.бр. 7316; *Слика*, инв. 2802, дос.бр. 7317; *Плави круг*, инв. 2824, дос.бр. 7265; *Слика I*, инв. 2803, дос.бр. 7359; *Група дезинформација*, инв. 2804, дос.бр. 7266; Н. Кавурић–Куртовић, *Збуњени простор*, инв. 2790, дос.бр. 7366; Д. Калајић, *Модификација 4*, инв. 2814, дос.бр. 7321; Јулије Книфер, *МН 61-69*, инв. 2810, дос.бр. 7283; Г. Косановић, *Поглед са изложбе*, инв. 2823, дос.бр. 7631; Д. Оташевић, *Венера спира детерџентску пену*, инв. 2795, дос.бр. 7362; Р. Рељић, *Велосипед и гњила дама*, инв. 2788, дос.бр. 7363 (И. Глођајић, А. Цвијетиновић, У. Исаковић - 25) - 28

• **Збирка стране уметности:** обављени су рестаураторско-конзерваторски радови на слици И. Робера, *Парк на језеру*, инв. бр. И. стр. 144, дос. бр. 7254, и настављени радови на слици И. Робера, *Степениште парка палате Фарнезе у Капрароли*, инв. бр. И. стр. 146, дос. бр. 7253 (мр С.Кајтез, С. Лазих) - 2;

• **Збирка цртежа и графика југословенских аутора XVIII и XIX века:** рестаурирано је дело непознатог аутора *Успење Богородице са градом Сењом* инв. бр. 2775 (Р. Пиљак - 1); М. Тенковић, *Глава старице*, инв.бр. 1106; К. Пантелић, *Портрет непознатог мушкарца*, инв.бр. 219; А. Јовановић, *Портрет Симе Шићаревића*, инв.бр. 210; В. Тителбах, *Вардарска клисура*, инв.бр. 4062 (У. Исаковић - 4); завршена је рестаурација бакарне плоче *Успење богородице*, инв.гр. 2775, дос. бр.7306 (М. Ранковић - 1) - 6;

• **Збирка југословенске скулптуре:** конзервиране су и рестауриране скулптуре Ф. Кршинић, *Каријатида жене*, инв. 599, дос.бр. 028; *Каријатида мушкарца*, инв. 600, дос.бр. 029 (М. Ранковић - 2); И. Мештровић, *Анђео смрти*, инв.бр. 169, дос.бр. 030; С. Стојановић, *Мој отац*, инв.бр. 31, дос.бр. 044; Вукашин Миловић, инв.бр. 684, дос.бр. 43; Вукашин Миловић, инв.бр. 623, дос.бр. 042; С. Стојановић, *Скулптор Бакомети*, инв.бр. 441, дос.бр. 032; А. Бешлић, *Мирослав крлежа*, инв.бр. 499, дос.бр. 033; Ћ. Јовановић, *En Serbie*, инв.бр. 575, дос.бр. 034; Н. Глид, *Дахау*, инв.бр. 889, дос.бр. 035; С. Боднар, *Тито*, инв.бр. 431, дос.бр. 036; В. Стојић *Пала птица*, инв.бр. 899, дос.бр. 037; А. Гаталица, *Болничарка*, инв.бр. 443, дос.бр. 038; М. Сандић, *Ован*, инв.бр. 716, дос.бр. 039; Н. Митрић, *Цар Лазар*, инв.бр. 452, дос.бр. 040; Б. Ружић, *Мачка*, инв.бр. 538, дос.бр. 041 (Р. Мухић - 14) – 16;

• **Збирка југословенске скулптуре - Калемегдански парк:** конзервирана је бронзана скулптура *Рибар*, Симеона Роксандића, инв. бр. 452, дос. бр. 031, по посебном уговору о извођењу конзерваторских и рестаураторских радова на културном добру од изузетног значаја - скулптури Симеона Роксандића „Рибар“ која је саставни део фонтане на Калемегдану (уговор бр. 371/9 од 11.07.2011). Уговор је склопљен са грађевинским предузећем Рад ГМ, из Ниша, а које је на тендеру Секретаријата за водовод града Београда, добило да уређује фонтане у Београду. Након интервенције ЈП Београдска тврђава о нестручном прелиминарном третирању скулптуре која је саставни део фонтане Калемегданског парка, о чему је обавештен и Управни одбор, одржан је састанак на којем

су присуствовали представници Народног музеја, ЈП Београдска тврђава и Републичког завода за заштиту споменика културе, на којем је установљено да започета прелиминарна истраживања споменика ради конзервације и рестаурације нису обављена стручно, те је тражено од Секретаријата да се Народни музеј укључи у рад на конзервацији и рестаурацији споменика. Скулптура је у јулу 2011. измештена и третирана у просторима Галерије фресака, те врађена у августу 2011. године на оригинално место (конзерватори: Р. Мухић, М. Јовић; стручни надзор: С. Савић) - 1.

- **Збирка југословенске скулптуре:** на основу захтева Музеја Козаре у Проједору, урађена је копија у гипсу бисте С. Стојановића *Мој отац*, предата уз посебна уговор Музеју у Проједору, за излагање у спомен-кући Сретена Стојановића (надлежан кустос: В. Грујић; уговори: М. Живковић, копију израдио Р. Мухић) -1.

3.2.2.3 Рад за трећа лица (3)

- **Задужбина Николе Спасића у Београду:** рестаурисана је слика А. Медулића Скјавонеа, *Каин и Авел*, дос. 7311 (К. Хорјак), а у рад је узета слика Л. Басана, *Поклоњење мудраца* (мр Ј. Пантић) - 2;
- **Библиотека града Београда:** извршени су конзерваторско-рестаураторски радови на слици Г. Ивановић, *Портрет Катарине Амброзић* (А. Павловић) - 1;

3.2.3 Истраживања из области конзервације, порекла дела и аутентичности дела (истраживачка лабораторија)

Истраживања добара из збирки Народног музеја:

- Преносивим EDXRF спектрометром конструисаним за неструктивну анализу артефаката урађене су анализе 13 слика Катарине Ивановић: *Глава старог обријаног човека*, инв.бр. НМ 950; Италијански виноградар, инв.бр. НМ 481; *Портрет Данила Р.Данића*, инв.бр. НМ 3006; *Деца Павла Станишића*, инв.бр. НМ 1452; *Портрет Београђанке М.Ј.*, инв.бр. НМ 1439; *Дечак са соколом*, инв.бр. НМ 100; *Младић са писмом*, инв.бр. НМ 1457; *Христова молитва на гори*, инв.бр. НМ 2107; *Прота Теодор Оцић*, инв.бр. НМ 2108; *Врачање*, инв.бр. НМ 98; *Дочек српкиње Јелене угарске Краљ.*, инв.бр. НМ 1059; *Смрт богаташице*, инв.бр. НМ 101; *Жена са писмом у будоару*, инв.бр. НМ 792 (мр М. Стојановић, координатор конзервације мр И. Павић);
- Урађене су анализе пигмената на иконама Лонгина *Христос Пантократор на престолу са апостолима*, дос.бр. 3345/1995; *Пресвета Богородица на престолу*, дос.бр. 3344/1995; *Св. Сава и Симеон*, дос.бр. 2050; *Хоросна* (двојна икона), *Скидање са крста/Полагање у гроб*, дос.бр. 4103 (мр М. Стојановић, конзерватор Р. Пиљак);
- У оквиру истраживања сликарских техника из периода француског сликарства XVIII века, вршена су конзерваторска испитивања сликарских дела Ибера Робера: *Парк на језеру* и *Степениште парка палате Фарнезе у Капрароли* (С. Лазић, мр С. Кајтез). У сарадњи са Институтом Винча, преносивим EDXRF спектрометром извршена је анализа пигмента на сликама Ибера Робера (Hubert Robert): *Степениште парка палате Фарнезе у Капрароли*, инв.бр. 146 и *Парк на језеру*, инв.бр. 144 (мр М. Стојановић)
- Урађена је анализа 3 узорка попречног пресека са триптиха *Распеће*, ИБ 1862 (мр М. Стојановић);
- Завршено је сређивање базе података са узорцима платна и нити са платнених носилаца слика Паје Јовановића, мерења на ТМФу и настављено истраживање за студију о уметниковим платнима (мр С. Кајтез);
- Израђена је база података за пигменте слика Надежде Петровић у власништву Народног музеја у Београду: *Предео*, ИБ 226; *Портрет мајке*, ИБ 137; *Пастир*, ИБ 172; *Париз*, ИБ 131; *Портрет даме*, ИБ 223; *Аутопортрет*, ИБ 127; *Зелени пејзаж*, ИБ 123 (мр М. Стојановић);

- У склопу испитивања римских рудника олова и артефаката од олова на територију Србије, извршена је анализа 25 узорака оловних предмета са Космаја, са локалитета Лисовић и Река Губеревац: *оловна плomba*, *оловно зрно за праћку*, Ц15; *оловно зрно*, Ц9; *оловно зрно*, Ц 27; *оловна плоча*, сонда А; *ваљкасти оловни предмет*, гробница 1, просторија 1 слој б, Ц256; *оловне маказе*, гроб 1, просторија 1, Ц 207; *оловна плоча*, гробница 1, слој Б, просторија 3, 1987 год, Ц137; *оловна плоча*, гробница 2, кв.2, Ц 297; *оловни предмет*, гробница 2, просторија 2, Ц 299; *ливачки суд*, лок. Град, сонда Б; *округла оловна плоча*, Ц 231, гробница 1, просторија 1, слој А; *оловна алка*, гробница 1, просторија 1, слој А, Ц218; електронском микроскопијом урађене су анализе 8 узорака згура са Космаја, Авале и Рудника (мр М. Стојановић, сарадник кустос М. Глумац);
- У Институту Јожеф Штефан у Љубљани, методом PIXE и PIGE, извршена је анализа 16 фрагмената материјала од стакла са Космаја и 20 узорака прозорског стакла са локалитета Градиште и Стојник Град: *Фрагмент обода стаклене посуде*, Река Г, исто, Ц180; *Балсамаријум*, Губеревац, Сонда В, гроб 9, 1960 год; *Балсамаријум,?*; *Стакло*, локалитет Рт 1959.; *Стакло фрагмент дна и дршке крчага*, Река Губ, Гровбица, 1, просторија 1 слој А, Ц 135; *Обод стаклене посуде*, Река Губ, гробница 2, 1987, Ц300; *Фрагменти равног стакла*, лок. Град сонда IV ослој, 1985, Ц118; *7 фрагмената равног стакла*, Градиште I, 1984, Ц21; *2 фрагм. равног стакла*, Град, 1957; *фрагм. стакла*, Градиште III 1983. Ц12; 9. *Фрагм.*, Градиште I, 1984, Ц 31 (мр М.Стојановић);
- Одређен је састав корозије на два узорка новчића са Космаја (мр М. Стојановић).

Рад лабораторије за трећа лица и сарадња на пројектима

- У сарадњи са Заводом за заштиту споменика културе из Новог Сада, урађена су инфрацрвена снимања, узимање узорака, израда попречног пресека и анализе на електронском микроскопу иконе на платну *Тајна вечера* из трпезарије фрањевачког самостана у Бачу (мр М. Стојановић);
- Анализирано је 11 узорака попречног пресека икона из цркве Св. Илије у Задру (мр М. Стојановић);
- У склопу пројекта МОЛАБ, у сарадњи са Галеријом Матице српске из Новог Сада, обављени су прелиминарни радови недеструктивних испитивања икона на иконостасу манстира Крушедол (мр М.Стојановић).

3.2.4 Конзерваторски преглед, израда путне документације, паковање експоната и примопредаја изложби и дела

- Конзерваторски су прегледана сва дела за изложбе музеја релизоване у Београду, Србији и иностранству и израђена путна документација, као и за све позајмице дела за изложбе у Србији и иностранству (одељак изложбена делатност и позајмице), укупно 97 дела за позајмице и 618 дела за изложбе Народног музеја.
- У прегледу дела и изради путне документације, као и паковању учествовали су сви сарадници Центра за конзервацију.

3.3. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

3.3.1. Реализоване изложбе Народног музеја (34 + 3)

Народни музеј је у току 2011. године реализовао 5 својих изложби у атријуму Народног музеја, 2 у Галерији фресака, 1 у Музеју Лепенски Вир, 6 у другим музејима и установама културе у Београду и 12 у Србији, као и 8 изложби у иностранству, као и 3 изложбе других установа у самом Музеју.

У атријуму Народног музеја (5):

1. 1+1: ЖИВОТ И ЉУБАВ. ЈА ВИДИМ УМЕТНОСТ

Место одржавања: атријум Народног музеја

Време одржавања: 11. март – 17. април 2011. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта: мр Е. Гавриловић

Партнери: Културно наслеђе без граница (СНwВ), Шведска, Десета београдска гимназија “Михајло Пупин”, Средња туристичка школа, Нови Београд

Садржај изложбе: Изложба *1+1: Живот и љубав. Ја ВИДИМ уметност* реализована је у оквиру пројекта *Love & Life* у који је укључено једанаест музеја из региона Балкана, из Бања Луке, Београда, Ђаковице, Зенице, Новог Сада, Приштине, Сарајева, Скадра, Скопља, Тиране и Цетиња, окупљених у Мрежу балканских музеја. Сваки од музеја требало је да представи на изложби, преко дела из своје збирке, како разуме живот и љубав, ангажујући децу или омладину, реализујући изложбу која је требало да буде приступачна свим категоријама публике.

Пројекат Народног музеја *1+1: Живот и љубав. Ја видим уметност* представља резултате рада са младима у истраживању уметничких дела у градском пејсажу и у музеју, садашњи однос према граду и јавном простору, животу и значењу уметничког дела у јавности и у музејској збирци. У њему је активно у свим фазама било укључено педесет троје ученика Средње туристичке школе и Десете београдске гимназије „Михајло Пупин“ из Новог Београда. Резултати истраживачког дела пројекта су двадесет и два видео записа учесника у трајању до три минута укупне дужине 55 мин, који кроз различите форме приказују скулптуре постављене у градском пејсажу Новог Београда и Земуна. На изложби, скулптуре из екстеријера представљене фотографијама и кратким филмовима младих аутора, суочене су са одабраних двадесет вајарских дела из Збирке југословенске скулптуре Народног музеја.

Поставка и пратећи едукативни материјал били су прилагођени особама са инвалидитетом, а сама изложба је била татилна (дела од материјала који није осетљив на додир). Натписи су били урађени са увећаним принтом и на Брајевој азбуци. Видео записи младих аутора емитовали су се на екранима, а додавањем титла на српском језику били су прилагођени особама са оштећењима слуха.

Реализација:

Аутори изложбе и студијског текста у каталогу: мр Е. Гавриловић и В. Грујић

Рецензент каталога: Н. Јевремовић

Дизајн поставке: В. Грујић, мр Е. Гавриловић, Г. Богојевић

Графички дизајн поставке: Н. Радојчић

Конзервација и припрема дела, преглед, израда документације: Р. Мухић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидоровић

Координатор пратећих програма: Г. Грабеж (сарадња са регионалним музејима, медији), мр Е. Гавриловић (сарадња са средњим школама)

Едукативни програми: мр Е. Гавриловић, И. Јанковић, М. Мирковић

Координација школских група и рада волонтера: мр Е. Гавриловић

Односи с јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Каталог изложбе: Е. Гавриловић, В. Грујић, *1+1 : Life & Love. Ја ВИДИМ уметност*, Београд 2011.

Публикација за особе са инвалидитетом штампана на брајевој азбуци: 30 примерака каталога *1+1 : Life & Love. Ја ВИДИМ уметност* (координација И. Кручичан)

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили: Њ.Е. Кристер Асп, амбасадор Шведске у Србији и др Татјана Цвјетићанин, директор Народног музеја.

Изложбе из свих једанаест музеја отворене су истог дана, и свечани део могао је да се прати преко интернет програма *Live Streaming*, што је свим учесницима пројекта омогућило праћење отварање изложби у другим установама.

Припрема и реализација преноса: Г. Грабеж и Н. Новаковић

Укупан број посетилаца: 3150

Стручна вођења: Групе слепих и слабовидих особа из Удружења општине Палилула (мр Е. Гавриловић)

Ауторска вођења: више група ученика школа – учесница у пројекту

Дечји и Тин клуб Народног музеја: организоване су три радионице Дечјег клуба 3. и 9. априла. Учествовало је око 80 деце од три до осам, односно до 12 година (млађи узраст – истраживање изложбеног простора и решавање питалица, цртање скулптуре, постављање цртежа на паное; старији узраст - израда скулптура и смештај у имагинарном парку *Живот и љубав*, фотографисање радова, истраживање на интернету, слање фотографија електронском поштом учесницима радионице). Едукативне програме реализовале су Е. Гавриловић, И. Јанковић и М. Мирковић, волонтер (радионице Дечјег клуба).

Посебне активности:

22. март – *Peace Bus Tour* – током трајања свих 11 изложби организована је аутобуска тура са учесницима пројекта који су у периоду од 18. до 28. марта обишли све градове и изложбе. У Народном музеју је *Аутобуска тура Мира* била 22. марта. Сусрет је био између кустоса Музеја, учесника туре, ученика Средње туристичке школе и Десете гимназије „Михајло Пупин“ и новинара.

Припрема материјала за документарни филм о пројекту *1+1: Живот и љубав* у сарадњи са продуцентском кућом „Магма филм“ из Београда (мр Е. Гавриловић, Г. Грабеж).

Током припреме пројекта реализовано је више заједничких семинара и радионица, у организацији СНwВ, у Скадру, Цетињу, Београду, током којих су разматрана практична питања реализације изложбе и обучавали су се кустоси и едукатори раду са младом публиком и прилагођавању изложбе особама са инвалидитетом.

Медијска покривеност: 13 прилога у штампаним медијима, 33 прилога у електронским медијима

Медији који су испратили изложбу: штампани медији Политика, Данас, Блиц, Правда, Прес, Вечерње новости, НИН; електронски медији РТС (Први. и Јутарњи програм), ТВ Метрополис; Интернет портали – 26 прилога, Социјалне мреже, веб страна Народног музеја, фејсбук профили Народног музеја, Дечјег клуба, Балканске мреже музеја и СНwВ, *Live Streaming*; Радио Београд, 1. програм, Радио 202, Мозаик, гласило за особе са оштећењем вида.

Средства: буџет, средства за редовну делатност Народног музеја у Београду и средства невладине организације СНwВ (150.000 дин).

2. ИТАЛИЈА И РЕСТАУРАЦИЈА ВЕЛИЧАНСТВЕНОГ КРАТЕРА. КНЕЖЕВСКО БЛАГО НАРОДНОГ МУЗЕЈА

место одржавања: атријум Народног музеја

време одржавања: 10. мај - 28. новембар 2011. године

носилац пројекта: Народни музеј у Београду

руководилац пројекта: др Татјана Цвјетићанин

координатор пројекта: В. Крстић

партнери: Специјална дирекција за археолошка добра из Рима, Фондација Штедионице Падове и Ровига

подршка: Министарство за културу Републике Италије

Садржај изложбе: Представљање резултата конзервације и рестаурације бронзаног кратера из Требеништа, коју су у оквиру трогодишњег пројекта обавили италијански стручњаци Дирекције за археолошка добра Рима. Кратер припада хоризонту тзв. кнежевских гробова централног Балкана, из старијег гвозденог доба, из друге половине 6. и првих деценија 5. века пре н.е. Представљајући контекст у којем је похрањен кратер, изабрано је још 31 изузетан налаз из Требеништа (кратер, хидрија, златна маска, златне сандале, украсне златне игле, стакло) и Новог Пазара (златне апликације, накит, појасеви, стакло, ћилибар), као и сребрни појасеви типа Мраморац, који су сви заједно показатељи сталних контаката са грчким светом али и израз локалног стила.

Реализација:

Аутори изложбе: В. Крстић, Ђ. Ђентици

Аутори каталога изложбе: др С. Бабић, В. Крстић, др А. Палавистра, др Т. Цвјетићанин;

Аутори текста о конзервацији и рестаурацији кратера у каталогу: др Ђ. Бандини, др М. Анђелини, др О. Колачики, др Ђ. Пулитани, др А. Денеси, др С. Гамбардела, др Ђ. Ломбарди, др М. Ферети, др А. Горгиниан, др С. Лењајоли, др Ђ. Лоренцети, др В. Палески, др Ђ. Гвида, др М. Колапијетро, др О. Тарквини

Рецензенти каталога: академик Н. Тасић, З. Павловић

Дизајн поставке: Ј. Јовановић и Domino M

Графички дизајн: Д. Парацки

Сарадници на изложби: А. Ђорђевић, др Т. Цвјетићанин

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: З. Павловић, М. Чоловић

Техничка служба: Г. Богојевић, Одељење за реализацију програма Народног музеја у Београду, Domino M

Едукативни програми: Е. Гавриловић

Координација школских група и рада волонтера: Е. Гавриловић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Каталог изложбе: Т. Цвјетићанин (ур), *Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја*, Београд 2011.

Деплијани: *Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја* (на српском); *Italy and restoration of the Magnificent Crater. Princely treasure from the National museum* (на енглеском), Београд 2011.

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су др Т. Цвјетићанин и Њ.Е. Армандо Варикјо, амбасадор Републике Италије у Србији. Изложбу је отворио Предраг Марковић, министар културе, информисања и информационог друштва Републике Србије.

Укупан број посетилаца: 18.440 (од којих 1.223 и за изложбу *Изворна истина црно-белог*)

Стручна вођења: организована четвртом за редовне посетиоце; посебна вођења за организоване групе ђака основних школа и студената археологије (И. Минић); посебна вођења за ВИП госте (др Т. Цвјетићанин, В. Крстић)

Ауторска вођења: В. Крстић одржала је једно вођење

Дечји и Тин клуб Народног музеја: Музејска играоница *Нешто ново, нешто старо, нешто лепо, нешто вредно* одржана 9. 07. – деца до седам година, 16. 07. – деца до дванаест година. Упознавање са изложеним материјалом из грчког периода, разговор о значају рестаурације и конзервације за очување археолошког материјала, радни листићи (мр Е. Гавриловић, мр И. Јанковић)

Посебне активности:

Организовано предавање 12. маја др Марине Анђелини и др Олимпије Колачини из Специјалне дирекције за археолошка добра у Риму, које су водиле пројекат рестаурације и конзервације кратера из збирке Народног музеја.

Ноћ музеја - учешће у организацији и пријема публике, целовечерње дежурство, вођења кроз поставку (В. Крстић, Г. Грабеж, Е. Гавриловић, И. Минић, А. Ђорђевић)

Медијска покривеност: 26 прилога у штампаним медијима, 25 прилога у електронским медијима

Медији који су испратили изложбу: Штампани медији – Blic, 24 sata, Casa viva, Danas, Грађански лист, Политика, Pravda, Pregled, Press, Stari grad, Večernje novosti; Електронски медији који су пропратили изложбу: Танјуг, РТС, TV KСN, TV Avala, В 92, TV Pink, Studio В. Интернет портали и друштвене мреже.

Средства: буџет, редовна и средства за програме Народног музеја у Београду; сопствени приходи Народног музеја у Београду.

3. ИЗВОРНА ИСТИНА ЦРНО-БЕЛОГ. ХОЛАНДСКА И ФЛАМАНСКА ГРАФИКА ИЗ ЗБИРКЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Место одржавања: атријум Народног музеја

Време одржавања: 18. мај – 19. јун 2011. године

Носилац пројекта: Народни музеј Београд

Координатор пројекта: мр Д. Ковачић

Садржај изложбе: Избор од 45 графичких листова холанских и фламанских уметника који су у периоду од почетка XVI до XVIII века обележили историјски развој уметности графике, попут Луке ван Лајдена, Јохана Саделера, Хенрика Голциуса, Рембранта ван Ријна, Адриена Остадеа, Јана и Андреаса Бота, Јана ван де Велдеа, Николаса Берхема, Луке Форстермана и других. У ликовном и стилском погледу овај период обухвата уметност ренесансе, маниризма, барока и рококоа.

Реализација:

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: мр Д. Ковачић

Рецензенти каталога: проф. др С. Брајовић

Дизајн поставке: мр Д. Ковачић, Г. Станишић

Сарадници на изложби - кустоси: Ј. Дергенц

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: З. Пекић, У. Исаковић (преглед дела на поставци)

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидоровић

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: И. Вијатов

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Каталог изложбе: Д. Ковачић, *Изворна истина црно-белог. Поглед на холандску и фламанску графику из Народног музеја у Београду*, Београд 2011.

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су др Т. Цвјетићанин, Њ.Е. А. Кундинцки, амбасадор Краљевине Белгије, Ч. Хукстра, заменик амбасадора Краљевине Холандије и проф. др С. Брајовић.

Укупан број посетилаца: 1223

Ауторска вођења: одржана су два вођења, 27. мај и 2. јуна.

Посебне активности:

Изложба је организована поводом Међународног дана Музеја и одржавања Регионалног скупа недерландиста средње Европе. Отварање скупа било је 26. маја 2011. године. Скуп је одржан у организацији Филолошког факултета у Београду уз подршку низоземске језичке уније као и амбасада Краљевине Холандије и Краљевине Белгије.

Медијска покривеност: 14 прилога у штампаним медијима и 19 прилога у електронским медијима.

Медији који су медијски испратили изложбу: Агенције: Тањуг, Штампани медији: Актер, Блиц, Данас, Политика, Илустрована политика, Вечерње новости, Правда, Yellow Cab; Електронски медији: РТВ Студио Б, Радио Београд, РТВ КНЦ; Веб портали: На длану, Смедиа, Блиц, Сее култ (SEECult), Најновије вести, Међународни радио Србија, Арте, Б92, Студфор, Вести дана

Средства: буџет, редовна средства Народног музеја

4. ТРИ ЛИЦА ТРАДИЦИОНАЛНЕ КЕРАМИЧКЕ ПРОИЗВОДЊЕ У СРБИЈИ

Место одржавања: атријум Народног музеја у Београду

Време одржавања: 10-19. јун 2011. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта: мр Б. Ђорђевић

Садржај изложбе: Представљање традиционалних начина израде керамике у Србији, преко изабраних руком рађених црепуља (женске и мушке), злакуске лончарије и грнчарије ножног витла, сировине за израду посуда (глина, калцит), справе за обликовање (ручно витло) и документарне паное на којима је објашњен целокупан поступак израде утилитарне керамике, као и њена употреба. Изложба је приказала део резултата истраживања на пројекту *Неопилљива баштина – етноархеолошка истраживања традиционалних технологија керамике*. Изложба је организована поводом одржавања међународне конференције *Традиционално грнчарство – поглед из етноархеолошког угла. Научна истраживања и заштита нематеријалног наслеђа*.

Реализација:

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Б. Ђорђевић

Рецензенти каталога: др Љ. Гавриловић

Дизајн поставке и визуелни идентитет: Б. Ђорђевић, Г. Грабеж

Сарадници на изложби - кустоси: А. Ђорђевић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидоровић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикација:

Каталог изложбе: Б. Ђорђевић, *Три лица традиционалне производње у Србији*

Отварање изложбе: у склопу отварања Међународне конференције *Традиционално грнчарство – поглед из етноархеолошког угла. Научна истраживања и заштита нематеријалног наслеђа*

Укупан број посетилаца: око 200

Средства: буџет, средства за програме Народног музеја

5. СЛИКА У ОГЛЕДАЛУ – КАТАРИНА ИВАНОВИЋ

Место одржавања: атријум Народног музеја у Београду

Време одржавања: 20. децембар 2011 – март 2012.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин

Координатор пројекта: П. Петровић

Садржај изложбе: Поводом обележавања двеста година од рођења прве школоване српске сликарке и прве жене која је била почасни члан Српског ученог друштва, касније Српске академије наука и уметности, великог дародавца Народног музеја, организована је изложба на којој су представљене готово све слике из невеликог сачуваног опуса сликарке – 30 дела из Народног музеја и два дела из Галерије Матице српске, из Новог Сада.

Реализација: Народни музеј у Београду

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: П. Петровић

Аутори текстова у каталогу - есеји о рецепцију Катарине Ивановић данас: Гордана Станишић, сликарке Ивана Кличковић, Милица Лапчевић, Јелена Марковић, Наташа Теофиловић, сликар Мирон Мутаовић, модни креатор Бата Спасојевић, писци Ото Олтвањи и Срђан В. Тешин, драматуркиња Олга Димитријевић, пијанисткиња Соња Лончар, драматург Бобан Јефтић, историчарке и историчари уметности Јована Стокић, Саша Јањића, Татјана Орбовић и Петра Петровића,

Рецензенти каталога: проф. др. М. Тимотијевић

Превод на енглески: К. Тодоровић

Дизајн поставке: И. Степанчић

Графички дизајн: И. Степанчић

Сарадници на изложби - кустоси: Г. Станишић и И. Станић

Конзервација и припрема дела за изложбу: мр И. Павић, (координатор), мр С. Кајтез, Р. Пиљак, А. Павловић, С. Лазић, М. Ранковић, А. Цвијетиновић, И. Глођаић, К. Хорјак и Д. Марјацић. Опрема експоната (конзервација рамова): З. Лачковић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидировић, М. Владисављевић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић

Координатор пратећих програма: И. Станић

Едукативни програми: мр Е. Гавриловић, мр И. Јанковић, М. Пејовић

Координација рада волонтера: мр Е. Гавриловић, В. Кисић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж, В. Јусуп

Публикације:

Каталог изложбе: П. Петровић и други аутори, *Слика у огледалу – Катарина Ивановић*, Београд 2011.

Деплијан: *Mirror image – Katarina Ivanović* (на енглеском), Београд 2011.

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су др Т. Цвјетићанин и П. Петровић, а изложбу је отворио П. Марквоић, министар културе, информисања и информационог друштва.

Стручна вођења: В. Кисић, И. Станић и волонтери – студенти Историје уметности са Филозофског факултета у Београду

Укупан број посетилаца: око 1200 (до 31. децембра 2011. године)

Ауторска вођења: П. Петровић (од јануара 2012)

Координација волонтера: В. Кисић, В. Јусуп, И. Станић

Едукативни програми: координација мр Е. Гавриловић (у плану од фебруара 2012, сваке суботе)

Посебне активности:

Припрема ликовног конкурса за ученике од 5. до 8. разреда основних школа под називом „Катарина Ивановић – прва српска сликарка“. Конкурс ће бити пратећа манифестација уз изложбу Катарине Ивановић (мр И. Јанковић, мр Е. Гавриловић, И. Станић).

Медијска покривеност: 10 прилога у штампаним медијима и 11 прилога у електронским медијима (до 31. децембра 2011. године)

Медији који су испратили изложбу: Агенције: Танјуг; штампани медији: 24 сата, Блиц, Данас, Вечерње новости, Нови магазин, Политика, Правда, Пресс, Просветни преглед, Вечерње новости. Електронски медији: РТС, РТВ Пинк, Радио Београд 1, Београд 202; Веб портали: На длану, Блиц, Сее култ (SEECult), Арте медиа, Б92, Међународни радио Србија, Вести.нет.

Средства: буџет, средства за програме и редовна средства Народног музеја

У Галерији фресака (2)

6. ОДЕВАЊЕ И КИЋЕЊЕ У СРЕДЊЕМ ВЕКУ

место одржавања: Галерија фресака

време одржавања: 26. септембар – децембар 2011. године

носилац пројекта: Народни музеј у Београду / Народни музеј у Приштини

руководилац пројекта: мр Б. Поповић (НМБ) / М. Дармановић (НМП)

координатор пројекта: Бојан Поповић

партнери: Етнографски музеј

Садржај изложбе: Поводом одржавања годишњег састанка Комитета за костим ICOM, са темом *Између – Култура одевања између Истока и Запада*, одабране су и излагане копије фресака које сведоче о женском и мушком костиму владара и властеле, променама кроз повесницу српске историје, као и о ношњи других народа Европе и Азије. Средњовековна Србија је једина државна творевина у којој се, готово једнако, сустичу, укрштају и транспонују утицаји са оба краја Европе.

Реализација:

Аутор изложбе и дизајн поставке: мр Б. Поповић

Конзервација и припрема дела за изложбу: И. Глођајић и А. Цвјетиновић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидоровић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Отварање изложбе:

Представљање изложбе и стручно вођење мр Б. Поповића учесника годишњег састанка Комитета за костим

Укупан број посетилаца: 500

Ауторска вођења: мр Б. Поповић одржао три вођења.

Медијска покривеност: 4 прилога у штампаним медијима и 16 прилога у електронским медијима.

Медији који су испратили изложбу: Штампани медији: Блиц, 24 сата, Правда Вечерње новости; Електронски медији: РТВ Студио Б, РТВ Пинк, Радио Београд, Веб портали: Међународни радио Србија, Град Београд – Беоинфо, Вести.рс, Аладин, Херцеговина.инфо, НетКафа, Излазак.

Средства: буџет, средства за редовне активности Народног музеја

7. РАШКА ШКОЛА АРХИТЕКТУРЕ

Место одржавања: Галерија фресака

Време одржавања: од 3. 12. 2011. до марта 2012.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта: И. Кручичан

Партнери: Културно наслеђе без граница (СНwВ), Нијархос фондација, Савез слепих Србије

Садржај изложбе: Тактилна изложба на којој се представљају стилски елементи Рашке школе у архитектури средњовековних споменика. Изложени су тактилни модели, шест макета споменика архитектуре и седам одливака архитектонске пластике, пре свега намењени слепим и слабовидим посетиоцима. Изложба је отворена поводом Мешународног дана инвалида. Део је пројекта *Тактила галерија средњовековних споменика*.

Реализација:

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: И. Кручичан

Рецензенти каталога: мр Б. Поповић

Дизајн поставке: И. Кручичан

Конултант: Т. Николи, Г. Пећанац, Савез слепих Србије

Конзервација и припрема дела за изложбу: С. Савић

Израда макета споменика: Н. Марковић

Техничка служба: Г. Богојевић и Г. Исидоровић

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: И. Кручичан

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикација:

Каталог изложбе: И. Кручичан, *Рашка школа архитектуре* на брајевом писму (50 примерака), Београд 2011.

Каталог је део пројекта формирања библиотеке на брајевом писму везане за музеје, археологију, историјеу, историју уметности.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су др Т. Цвјетићанин, др Д. Волтерс, координатор Балканске мреже музеја за СНwВ, представници Савеза слепих Т. Николић и Д. Дробњак, а изложбу је отворио П. Марковић, министар културе.

Укупан број посетилаца у 2011: 200 (током децембра 2011. године)

Стручна и ауторска вођења, едукативни програми, координација школских група и рада волонтера: И. Кручичан

Медијска покривеност: 6 прилога у штампаним медијима и 11 прилога у електронским медијима.

Медији који су испратили изложбу су: Агенције: Танјуг; Штампани медији: Блиц, Правда, Пресс, Вечерње новости; Електронски медији: РТС; Радио Београд; Веб портали: Вести.рс, На длану, Глас Јавости, Наслови.нет, Последња вест, Мрежа креативних људи, Б92, Арте, Ја волим Србију, На Видику, Куда за викенд, Дан у Београду, Вести.рс.

Средства: Министарство културе, информисања и информационог друштва РС

У Музеју Лепенски Вир (1)

8. ЛЕПЕНСКИ ВИР – НОВА ПОСТАВКА

Место одржавања: Музеј Лепенски Вир – Центар за посетиоце Лепенски Вир, код Доњег Милановца

Време одржавања: од 25. јуна 2011. године на даље

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта: Б. Михаиловић

Садржај изложбе: Презентовање мезолитских и неолитских налаза на локалитету Лепенски Вир. Изложено је укупно 103 предмета из Збирке за палеолит и мезолит Народног музеја у Београду - камена и коштана артефаката, жртвеника, скипгара, амулета, огрлице и керамичке посуде. Изложено је 38 оригиналних артефаката и 65 реплика, међу којима је и 15 копија антропоморфних скулптура. Поставка је употпуњена и волуметријском пројекцијом – холограмом који репродукује две верзије реконструкције типичних станишта трапезоидне основе (по проф. др Д. Срејовићу и по др Д. Борићу). Очекује се допремање још 3-4 витрине у којима ће у складу са актуелним концептом бити представљено сахрањивање на локалитету Лепенски Вир.

Првобитни концепт, који је подразумевао представљање мезолитске културе Лепенски Вир - културне манифестације и хронологију као и археолошке налазе са различитих локалитета ове културе, као и налазе који дозвољавају интерпретацију самог локалитета Лепенски Вирје, модификован у складу са затеченом ситуацијом.

Реализација:

Аутор изложбе: Б. Михаиловић

Дизајн поставке: Б. Шуваковић

Графички дизајн: Д. Парацки

Аутори информативних текстова: Б. Михаиловић, А. Старобић

Сарадници на изложби - кустоси: А. Старовић, Н. Радојчић

Конзервација и припрема дела за изложбу, израда копија: С. Савић, М. Стаменковић, М. Јовић, М. Стаменковић

Техничка реализација изложбе: Г. Богојевић, М. Васић, Д. Првуловић

Односи са јавношћу: МК Г. Грабеж

Публикације: D. Srejić, Lj. Babović, *Guide Lepenski Vir*, Belgrade 2011, поновљено издање;

Припрема публикације о Лепенском Виру групе аутора, уредник Б. Михаиловић, рецензент проф. др Н.Н. Тасић.

Отварање изложбе:

На свечаном отварању изложбе и Центра за посетиоце Музеја Лепенски Вир, које је организовано 25. јуна 2011. године, од 10 до 14 часова, након уводног обраћања др Т. Цвјетићанин, директорке Народног музеја, Музеј су отворили Мирко Цветковић, председник Владе Републике Србије, Небојша Ћирић, министар економије и регионалног развоја, и Предраг Марковић, министар културе, информисања и информационог друштва. Председник општине Мајданпек, Драган Поповић, уручио је захвалнице личностима које су заслужне за реализацију пројекта. Свечаном отварању је присуствовао Божидар Ђелић, потпредседник Владе Републике Србије, Горан Петковић, државни секретар Министарства економије и регионалног развоја – сектор туризам, и око 300 званица, међу којима су били и учесници Дунавске конференције из Немачке, Румуније, Бугарске, Хрватске и других подунавских земаља.

У реализацији програма отварања учествовале су и Гордана Грабеж и Ивана Вијатов.

Укупан број посетилаца: 300 званица на отварању; 17.881 посетилаца до 31. децембра 2011. године, према подацима доо *Добродошли на Лепенски Вир*
Стручно вођење: Д. Првуловић, уз сараднике друштва Добродошли на Лепенски Вир

Посебне активности:

Осим већ постојећих публикација и пропагандног материјала везаног за Лепенски Вир, Музеј је за ову прилику поново издао водич на енглеском у новом дизајну (дизајн Д. Парацки), те урадио и сувенир – реплику скулптуре *Danubius* (аутор Р. Михаћ), као и одговарајуће кесе за поклон-пакете. Народни музеј је, у договору са Министарством културе, припремио и штампао позивнице за отварање Центра за посетоце - Музеја Лепенски Вир.

Медијска покривеност: 41 прилог у штампаним медијима и 18 прилога у електронским медијима (самог отварања и почетка рада).

Медији који су испратили изложбу су: Агенција Танјуг, Бета; Штампани медији: Политика, Вечерње новости, Тимок, Сат, Casa Viva, Статус, Нин, Бизнис и финансије, Пресс, Преглед, Правда, Нови магазин, Народне новине, Актер, Јат ревија, Грађански лист, Данас, Стил, Електронски медији: РТС, Радио Београд, Б92, РТВ Пинк, Нарру TV, Интернет портали: Б92.нет, Наслови. нет, На длану, Вести, Смедиа, SEEcult.

Средства: буџет, средства за програме Народног музеја у Београду; за израду сувенира наменска средства Министарства за економију, преко Републичког завода за заштиту споменика културе

У Београду, у другим музејима и галеријама, градским просторима (6)

9. ПОКЛОН-ЗБИРКА ДРАГОСЛАВА ДАМЊАНОВИЋА

место одржавања: Музеј историје Југославије, Београд

време одржавања: 2. април – 30. мај 2011.

носилац пројекта: Народни музеј Београд

координатор пројекта: мр Д. Ковачић

партнер: Музеј историје Југославије, БИА

Садржај изложбе: Драгослав Дамњановић 2005. године поклонио је Народном музеју у Београду велики део своје збирке коју је годинама прикупљао. Ова узбудљива, лична, аутентична целина, изузетно богата збирка од 222 дела српске и европске, махом италијанске уметности, вреднована институционалним мерилима и кустоским знањем, добила је нови значај и значење овом изложбом, постајући део јавне колекције и репрезентативне културе.

Реализација:

Аутори изложбе и студијског текста у каталогу: Љ. Миљковић, Г. Станишић, Т. Бошњак, мр Д. Ковачић, Ј. Дергенц, В. Грујић

Уредник каталога: Т. Бошњак

Рецензенти каталога: проф. др Ј. Денегри, проф. др Л. Мереник

Дизајн поставке: мр Н. Јехличка

Сарадници на изложби - кустоси: Е. Блануша

Конзервација и припрема дела за изложбу, паковање дела: И. Глођајић, А. Цвијетиновић, У. Исаковић, М. Ранковић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидоровић, М. Димитријевић, Н. Бугарски

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић, И. Дорчић

Организација чувара: С. Пејовић

Транспорт дела: БИА

Едукативни програми: Ј. Дергенц (координатор)

Односи са јавношћу: Гордана Грабеж

Публикација:

Студијски каталог збирке: Т. Бошњак (ур), *Поклон-збирка Драгослава Дамњановића*, Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су К. Живановић, директорка Музеја историје Југославије, др Т. Цветићанин, проф. др Ј. Денегри и поклонодавац Д. Дамњановић.

Укупан број посетилаца: око 5000

Стручна вођења: Ј. Дергенц, В. Јусуп (7, 14, 21. и 28.05. 2011)

Ауторска вођења: Љ. Миљковић, Г. Станишић, мр Д. Ковачић (30. 04. и 25. 05. 2011)

Едукативни програми: Дечји и Тин клуб Народног музеја - Ј. Дергенц, И. Кручичан, мр Е. Гавриловић (21. 05, 28. 05)

Посебне активности:

Вођења током Ноћи музеја 14. 05, организација и реализација body art радионице по узору на Дамјанова дела приказана на изложби (Ј. Дергенц, В. Јусуп, И. Кручичан)

Медијска покривеност: 18 прилога у штампаним медијима и 10 прилога у електонским медијима.

Медији који су присуствовали конференцији и који су пратили изложбу су: Агенције: Танјуг; Штампани медији: Арт фама, Блиц, Casa Viva, Данас, Јат ревија, Политика, Вечерње новости, YellowCab; Електронски медији: РТС Студио Б, Радијо Београд, Међународни радио Србија, Си култ (SEECult), Арте медиа.

Средства: буџет, средства за програме и редовне активности Народног музеја

10. ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ

Место одржавања: Београд, Општина Вождовац

Време одржавања: 23-30. март 2011.

Носилац пројекта: Народни музеј – Музеј Вука и Доситеја

Руководилац пројекта и аутор изложбе: Љ. Чубрић

Садржај изложбе: Копије Доситејевих портрета и првих издања његових књига, укупно 27

Реализација: Општина Вождовац

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили: Љ. Чубрић, предавање; Б. Јордановић, отварање

Укупан број посетилаца: око 350

Средства: Општина Вождовац

11. ТРАЈАЊЕ БЕОГРАДА – СПОМЕНИЦИ СИНГИДУНУМА, ЗБИРКА РИМСКИХ КАМЕНИХ СПОМЕНИКА

Место одржавања: Велики барутни магацин, Доњи град, Београдска тврђава

Време одржавања: 16-19. април 2011 отварање, отворено за посетиоце током целе године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта за НМ: мр В. Нинковић

Партнери: ЈП Београдска тврђава

Садржај изложбе: Изложба *Трајање Београда – споменици Сингидунума, Збирка римских камених споменика* приређена је у оквиру манифестације *Дани Београда* (16-19. април 2011.) у обновљеном простору Великог барутног магацина у Доњем граду Београдске тврђаве. Изложено је 78 споменика (саркофази, надгробне стеле, надгробни споменици, жртвеници, фрагменти споменика, капител) који представљају део фондова Народног музеја у Београду и Музеја града Београда. Највећи број експоната припада Збирци античких и средњовековних епиграфских споменика, који су некада чинили део једне од најстаријих збирки Народног музеја са чијим је прикупљањем започето још 1844. године. Изложени предмети откривени су највећим делом у Београду (Singidunum) и околини, изван број на локалитетима на Космају, у Костолцу (Viminacium), у Сремској Митровици (Sirmium) и на другим налазиштима у Србији. Предмети овог ретког музејског фонда сведоче о становништву, друштвеној хијерархији, култовима, кретању и распореду војних јединица у римском периоду на тлу Србије и и допуњавају сазнања о историји, култури и уметности периода који документују.

Реализација:

Реализација: мр В. Нинковић

Координација испред ЈП Београдска тврђава: М. Андрић

Консултант: др М. Поповић

Дизајн деплијана и легенди: Д. Парацки.

Превод на енглески језик: М. Стојчев,

Фотографије: Н. Борић

Сарадници на изложби: Р. Михаић, М. Стојановић, М. Петелин

Конзервација и припрема дела за изложбу: С. Савић, конзерватор саветник

Техничка служба: М. Васић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Деплијани: М. Поповић, В. Нинковић, *Велики барутни магацин, Збирка римских камених споменика*/М. Popović, V. Ninković, *The Main Powder Magazine, Collection of Roman Stone Monuments*.

Отварање изложбе: Објекат Велики барутни магацин и изложба *Трајање Београда – споменици Сингидунума, Збирка римских камених споменика* отворени су за јавност 16. априла 2011. Отворени су за јавност без присуства представника Народног музеја и ЈП Београдска тврђава због одржавања политичког скупа у центру Београда тог дана.

Укупан број посетилаца: око 200 на отварању

Медијска покривеност:

Медији који су испратили изложбу: Политика, Правда, Blic, РТС.

Средства: буџет, средства за редовну делатност Народног музеја; средства Секретаријата за културу града Београда, средства ЈП Београдска тврђава

12. АРТ ТУРА

место одржавања: Београд, Кнез Михаилова и околне улице
време одржавања: 04. јул до 30. септембар 2011. године
носилац пројекта: Народни музеј у Београду и Hewlett Packard DOO
руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин
покровитељ: кнегиња Јелисавета Карађорђевић
координатор пројекта: Г. Грабеж
маркетинг координатор: С. Шупе
партнери: Градска општина Стари Град, Хјуит Пакард, компанија Теленор

Садржај изложбе: Излагњем репродукција 33 слике, које се чујају у Збирци стране уметности, Збирци југословенског сликарства XX века и Збирци српског сликарства XVIII и XIX века Народног музеја, централне градске улице се трансформисане у отворену галерију у којој су на градским фасадама дела излагана опремљена адекватним легендама. Репродукције су одштампане на штампачу HP Designjet L25500, HP Satin Canvas платну и уз коришћење HP Latex матила. Захваљујући савременим штампарским технологијама добијена је репродукцију идентичну оригиналу која је уз то отпорна на временске услове и штетне утицаје околине. Захваљујући компанији Теленор *Art Тура* је употпуњена и посебним сервисима мобилне телефоније (Ј. Бабић). За потребе изложбе креиран је сервис који је посетиоцима омогућио да по први пут једну изложбу погледају уз аудиовођење, као и смс сервис захваљујући коме су заинтересовани корисницима путем текстуалних порука стизале интересантне информације о изложеним делима и њиховим ауторима

Реализација:

Избор дела: Г. Станишић, Е. Блануша, Г. Грабеж
Сарадници на пројекту: Е. Блануша, В. Јусуп, Б. Трипковић
Техничка подршка: Г. Богојевић и М. Васић
Едукативни програми: мр Е. Гавриловић, Ј. Дергенц, И. Кручичан

Отварање изложбе:

На конференцији за новинаре која је означила отварање изложбе говорили су др Т. Цвјетићанин, кнегиња Јелисавета Карађорђевић, Милан Четић (ХП), Сандра Штајнер (Теленор) и Мирјана Божидаревић, председница Градске општине Стари Град. У првом обиласку Арт туре учествовао је и Предраг Марковић, министар културе.

Укупан број посетилаца: 25.000 (минимална процена)

Едукативни програми: Дечји клуб Народног музеја - једна музејска радионица (24. 09) *Art Тура – дечја авантура*. Након упознавања са основним сликарским правцима и појмовима деца су у пратњи родитеља обишли изложбу решавајући задатке које су припремили чланови Одељења за едукацију. У радионичком делу, након повратка у Музеј, цртали су дела која су на њих оставила најјачи утисак. Учествовало око 35 деце до 12 година, у пратњи родитеља (Ј. Дергенц, И. Кручичан, мр Е. Гавриловић)

Посебне акције: Током трајања *Art Туре* заинтересовани посетиоци су у Музеју могли да купе репродукције изложених дела. Репродукције на платну су израђиване на штампачу HP Z6100 који је музеју уступљен захваљујући компанији HP. Репродукције су класификоване у три категорије те су оне најмањих димензија коштале 3548 динара, репродукције средњих димензија биле су 5900 динара док је цена највећих репродукција износила 8850 динара. Обука за штампачу на ХП штампачу: Г. Грабеж и В. Јусуп.

Медијска покривеност: 56 прилога у штампаним медијима и 67 прилога у електронским медијима

Медији који су испратили изложбу су: Агенције: Танјуг, Бета, Фонет, Вечерње новости, Преглед, Данас, Просветни преглед, Блиц, Блиц жена, Блиц плус, Singidunum weekly, Пресс, Правда, Политика, Печат, Нин, Нови магазин, Мобилни, Кућа стил, Контакт, Илустрован политика, Hello, Глорија, Економист, Дневник, City, Цица, Базар, Актер, Арт Фама, 24 сата, Стари Град. Електронски медији: РТВ Студио Б, РТС, Happy TV, TV KСN, ТВ Б92, ТВ Авала, Прва српска телевизија, Инфобиро. На длану, Сее култ (SEECult), Арте медиа, Мондо, Вести.рс, Беоклик, Аладин, Е-новине.инфо, Б92, Live-e.tv, Дан у Београду. Међу бројним радијским прилозима емитованим на Радио Београду 1, Радио Београду 2, Радију Студио Б, Међународном радију Србија, Радију Индекс издвајамо целочасовне емисије посвећене Арт Тури Поштована децо и Пут у речи намењене деци и младима

Средства: донације компаније Теленор и Градске општине Стари град, штампа ХП

13. ПОДУНАВЉЕМ СРБИЈЕ СА ФЕЛИКСОМ КАНИЦОМ

место одржавања: Савско шеталиште, Београд
време одржавања: 01-30. септембар 2011. године
носилац пројекта: ЈП „Београдска тврђава“ и Народни музеј у Београду
руководиоц пројекта: др Т. Цвјетићанин и З. Хамовић
координатор: Г. Грабеж
партнер: Друштво Феликс Каниц

Садржај изложбе: Изложба је реализована у оквиру манифестације *Дунавфест*, а уз помоћ 15 принтова великих формата представљена је вековна повезаност Београда и реке, те све оно што је Дунавом долазило, мењајући и обликујући град. Одабраним цртежима и цитатима аутора Феликса Каница публика је упозната са насељима и заједничким културним наслеђем Подунавља Србије током друге половине XIX века.

Реализација:

аутор изложбе: др Ђорђе С. Костић
дизајн изложбе : мр Светлана Волиц
сарадници на изложби: В. Јусуп
превод на енглески: З. Пауновић

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили мр И. Лучић Тодосић, Н. Јевремовић и др Ђ. Костић.

Укупан број посетилаца: 2.000

Медијска покривеност: четири прилога у штампаним медијима и 19 прилога у електронским медијима

Медији који су испратили изложбу су: Данас, 24 сата, Блиц, Политика. Електронски медији: Сее култ (SEECult), Вести.рс, Град Београд-беоинфо, Дан у Београду, Туризам за Вас и Нас, Дунавска стратегија, Куда за Викенд, Последња вест, Мрежа креативних људи, РБ1 - *Код два бела голуба*.

Средства: средтва ЈП Београдска тврђава, средства за редовне делатности Народног музеја

14. БАРУХ – БОРА БАРУХ. ИЗЛОЖБА СЛИКА ПОВОДОМ СТОГОДИШЊИЦЕ РОЂЕЊА

Место одржавања: Галерија РТС

Време одржавања: 29. септембар – 22. новембар 2011.

Носилац пројекта: Народни музеј Београд

Координатор пројекта: Љ. Миљковић

Партнери: РТС

Садржај изложбе: Поводом стогодишњице рођења Боре Баруха, представљено је 28 слика (17 из Збирке југословенског сликарства XX века, остале у власништву породице и приватних других власника), које су настале у распону од 1932. до 1941, а добро упућују у развој и вредност стваралаштва овог уметника.

Реализација:

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Љ. Миљковић

Дизајн поставке: Љ. Миљковић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: мр Ј. Пантић

Техничка реализација изложбе: РТС

Сарадник технички НМ: М. Васић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж, РТС

Публикације:

Каталог изложбе: Љ. Миљковић, *Барух – Бора Барух. Изложба слика поводом стогодишњице рођења*, РТС и Народни музеј, Београд 2011.

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили Н. Мирков и Н. Кусовац.

Укупан број посетилаца: 2000

Медијска покривеност:

Медијска покривеност: 3 прилога у штампаним медијима и 5 прилога у електронским медијима.

Медији који су испратили изложбу су: Штампани медији: Блиц, Дневник, Илустрована политика; Електронски медији: РТС; Веб портали: Дан у Београду, Арте, Вести.рс, Блиц;

Средства: РТС

У Србији (12):

15. ДОКУМЕНТАРНА ИЗЛОЖБА О УМЕТНОСТИ ЛЕПЕНСКОГ ВИРА

Место одржавања: Туристички инфоцентар Доњи Милановац Туристичке организације Мајданпек

Време одржавања: 23. јун – 30. октобар 2011. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Партнери: Туристичка организација општине Мајданпек

Садржај изложбе: Изабрани плакати са представама антропоморфних скулптура са локалитета Лепенски Вир, плакати за изложбе о Лепенском Виру и информативни панели са основним подацима о култури Лепенског Вира. Изложба је релизована са циљем да се бројни туристи и посетиоци Доњег Милановца упознају са локалитетом Лепенски Вир, као и са јединственом мезолитском културом Ђердапа.

Реализација:

Аутор изложбе: Н. Радојчић, Н. Јевремовић

Текст на инфопанелима: др Т. Цвјетићанин

Графички дизајн: Д. Парацки

Техничка реализација: Горан Богојевић

Отварање изложбе: Изложба је свечао отворена поводом отварања Центра за посетиоце Музеја Лепенски Вир и том приликом први посетиоци изложбе били су учесници међународне дунавске конференције. Приликом свечаности уприличене у Туристичком инфо центру посетиоце је испред Народног музеја, дочекао и кроз поставку провео Н. Радојчић.

Укупан број посетилаца: 700

Медијска покривеност: укључена у медијску покривеност Центра за посетиоце Музеја Лепенски Вир.

Средства: средства за програме Народног музеја

15. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Кладово, Дом културе

Време одржавања: 16. мај - 30. мај 2011. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду и Друштво Феликс Каниц

Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин и З. Хамовић

Координатор пројекта: В. Јусуп

Партнери: Дом културе Кладово

Садржај: Богата, разнолика и вредна културна баштина Србије 19. века, културни пејсажи Србије, представљени су у делима Феликса Каница, аустријског истраживача мађарског порекла. Документарну изложбу чини избор од 35 Каницових цртежа и одабаних цитата из његових дела о различитим археолошким локалитетима, средњовековним и нововековним споменицима и градовима Србије тога доба. Изложба је представила Србију какву је Феликс Каниц видео крајем XIX века и имала за циљ да укаже на значај баштине и њеног очувања и на значај рада Феликса Каница. Током гостовања у различитим музејима и установама културе, представљен је и зборник радова са скупа о Феликсу Каницу, одржан у Народном музеју 2010. године, *Слике са Балкана Феликса Каница* (Ђ. Костић ур).

Реализација:

Аутор изложбе и текста у деплијанима: др Ђ. Костић

Графички дизајн панона и деплијана: С. Волиц

Координатор у Кладову: Ж. Николић, Дом културе Кладово

Техничка реализација у Кладову: Дом културе Кладово

Техничка реализација Народни музеј: Г. Богојевић, М. Васић, Д. Бугарски

Припрема позивница, плаката и едукативног материјала: Г. Грабеж, В. Јусуп

Едукативни пакет уз изложбу: мр Е. Гавриловић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Урађено је седам наменских деплијана, посебно за сваки град у којем се гостовало (сем Кладова). Деплијан је обухватао информације о пројекту, носиоцима пројекта, кратки преглед Каницове биографије као и изводе из Каницових ликовних и литерарних дела везаних за географске топониме градова у којима се изложба организује. Деплијани су штампани у тиражу од по 300 комада.

Отварање изложби: На отварању изложбе говорили су Ж. Николић (директор ДКК), З. Хамовић, Ђ. Костић и К. Орел (секретар Друштва Феликс Каниц).

Укупан број посетилаца: 450

Медијска покривеност: укупно 19 прилога у штампаним медијима и 88 прилога у електронским медијима (за све изложбе по Србији)

Медији који су који су медијски испратили ову изложбу су: Агенције: Танјуг, Бета; Штампани медији: Блиц, Правда, Данас, Политика, Пресс, Casa Viva, Илустрована политика, Крагујевачке новине, Србија национална ревија, Народне новине, Вечерње новости; Електронски медији: РТС, ТВ КЦН, Нарру TV, Радио Београд 1; Веб портали: Б92, Блиц, Куир, Мондо, Арте, Међународни радио Србија, Навидику, Мрежа креативних људи, Дан у Београду, Е-новине, Бета, На длану, Сее култ (SEECult), Вести.нет.

Средства: средства за програме и средства за редовну делатност Народног музеја у Београду

16. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Врање, Народни музеј Врање

Време одржавања: 22. август – 5. септембар 2011. године

Техничка реализација: Народни музеј Врање

Публикација: *С Каницом по Србији – Врање*, Београд 2011

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су С. Радивојевић Петровић (НМ Врање), З. Хамовић, Г. Грабеж, В. Јусуп и Н. Радојчић. На отварању је било 97 посетилаца.

Укупан број посетилаца: 203

17. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Ниш, Народни музеј Ниш

Време одржавања: 25. август – 30. септембар 2011. године

Техничка реализација: НМ Ниш

Публикација: *С Каницом по Србији – Ниш*, Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су С. Поповић (директор НМН), Е. Блануша, В. Јусуп и др Ђ. Костић. Отварању је присуствовало 40 посетилаца.

Укупан број посетилаца: 2000

18. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Лесковац, Народни музеј Лесковац

Време одржавања: 8. октобар – 20. октобар 2011. године

Техничка реализација: Народни музеј у Београду

Публикација: *С Каницом по Србији – Лесковац*, Београд 2011. године

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су С. Стојановић (директор НМЛ), Е. Блануша, З. Хамовић и В. Јусуп. Отварању је присуствовало 32 посетиоца.

Укупан број посетилаца: 600

19. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Ваљево

Време одржавања: 31. октобар – 14. новембар 2011. године

Техничка реализација: Народни музеј Ваљево, Народни музеј у Београду

Публикација: *С Каницом по Србији – Ваљево*, Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су др В. Кривошејев (директор НМБ), др Т. Цвјетићанин др А. Вуковић (Институт за савремену историју) и др Ђ. Костић. Отварању је присуствовало 54 посетиоца.

Укупан број посетилаца: 900

20. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Крагујевац

Време одржавања: 16. новембар – 11. децембар 2011. године

Техничка реализација: Народни музеј у Београду

Публикација: *С Каницом по Србији – Крагујевац*, Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су Г. Грабеж, др А. Вуковић (Институт за савремену историју) и др Ђ. Костић. Отварању је присуствовало 13 посетиоца.

Укупан број посетилаца: 357

21. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Смедерево, Народни музеј Смедерево

Време одржавања: 21. новембар – 5. децембар 2011. године

Техничка реализација: Народни музеј Смедерево

Публикација: *С Каницом по Србији – Смедерево*, Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су Т. Гачпар (директорка НМС), др Т. Цвјетићанин, др В. Шмале (председник Друштва Феликс Каниц), Ђ. Костић и В. Вагнер (заменик амбасадора Аустрије у Србији), а изложбу је отворио П. Умичевић, градоначелник Смедерева. Отварању је присуствовало 100 посетилаца.

Укупан број посетилаца: 280

22. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Зајечар, Народни музеј Зајечар

Време одржавања: 13 - 25. децембар 2011. године

Техничка реализација: Народни музеј Зајечар, Народни музеј у Београду

Публикација: *С Каницом по Србији – Зајечар*, Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су Б. Димитријевић (директор НМЗ), др Т. Цвјетићанин и др Ђ. Костић. Отварању је присуствовало 56 посетилаца.

Укупан број посетилаца: 500

Укупан број посетилаца на свим изложбама *С Каницом по Србији*: 5290

23. ПАЈА ЈОВАНОВИЋ - СЛИКЕ БАЛКАНА

место одржавања: Пријепоље, Музеј у Пријепољу
време одржавања: 03. октобар – 03. новембар 2011. године
носилац пројекта: Народни музеј у Београду
координатор пројекта: П. Петровић
партнери: Музеј у Пријепољу

Садржај изложбе: Изложба 10 дела из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века Паје Јовановића из фонда Народног музеја, са оријенталном и историјском темом, која представља Балкан 19. века.

Изложба у Народном музеју у Пријепољу је реализована поводом кандидатуре ове установе за *Европски музеј године*. осим ове, реализоване су у исто време и изложбе Етнографског музеј у Београду и Природњачког музеја.

Реализација:

аутор изложбе: П. Петровић
конзерваторски преглед, паковање и примопредаја: К. Хорјак
уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић, И. Дорчић.
техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидоровић.
транспорт и осигурање: Музеј у Пријепољу

Отварање изложбе: Датум отварања изложбе се померао, те када је финално одрешен, представници Народног музеја нису били обавештени и позвани.

Укупан број посетилаца: 1.200

Медијска покривеност: нема података

24. СРПСКО СЛИКАРСТВО НАДЕЖДИНОГ ДОБА (1873 – 1915)

Место одржавања: Чачак, Уметничка галерија „Надежда Петровић“

Време одржавања: 12. новембар – 20. децембар 2011. године

Носилац пројекта: Уметничка галерија „Надежда Петровић“ и Народни музеј у Београду

Координатори пројекта: Љ. Миљковић (НМБ), М. Петронијевић (УГНП)

Садржај изложбе: Изложбу чини избор од 49 дела (12 из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века и 37 из Збирке југословенског сликарства XX века), чији су аутори предводници матичних токова српског сликарства, а најзначајније резултате постигли су управо у Надеждино доба. Изложба је реализована у част педесетогодишњице оснивања Уметничке галерије „Надежда Петровић“ у Чачку.

Реализација:

Аутори изложбе и студијског текста у каталогу: Љ. Миљковић и П. Петровић

Рецензент каталога: др Л. Мереник

Поставка: Љ. Миљковић и П. Петровић

Сарадници на изложби - кустоси: М. Рацковић (УМНП)

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: И. Глођајић и А. Цвијетиновић

Примопредаја дела: Љ. Миљковић и П. Петровић

Техничка служба: М. Васић, Г. Исидоровић, М. Владисављевић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: М. Живковић

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Уметничка галерија „Надежда Петровић“

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Каталог изложбе: Љ. Миљковић, П. Петровић, *Српско сликарство Надеждиного доба (1873-1915)*, Уметничка галерија „Надежда Петровић“ и Народни музеј, Чачак 2011.

Отварање изложбе:

На отварању изложбе говорили су М. Петронијевић директорка Уметничке галерије Надежда Петровић, др Т. Цвјетићанин, директорка Народног музеја, и Велимир Станојевић, градоначелник Чачка, а изложбу је отворио Предраг Марковић, министар културе.

Укупан број посетилаца: 4000

Медијска покривеност: 7 прилога у штампаним медијима и 12 прилога у електронским медијима.

Медији који су испратили изложбу: Агенције: Танјуг, Бета; Штампани медији: Чачанске новине, Чачански глас, Политика; Електронски медији: РТС; Радио Београд; Веб портали: Вести.рс, Блиц, еКапија, Озон пресс, На длану, Глас Јавости, Наслови.нет, Последња вест, Аладин, Мрежа креативних људи, Б92, Арте.

Средства: Уметничка галерија „Надежда Петровић“, средства за редовне делатности Народног музеја у Београду

25. ТРАДИЦИОНАЛНА КЕРАМИКА У СРБИЈИ

Место одржавања: Зајечар, Радул-бегов конак – Народни музеј Зајечар

Време одржавања: 25. новембар – 10. децембар 2011. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду и Народни музеј Зајечар

Координатори пројекта: мр Б. Ђорђевић и С. Антић (НМЗ)

Садржај изложбе: Представљање и промовисање традиционалних технологија израде керамике у Србији, кроз одабрани материјал – руком рађене црепуље (*женске и мушке*), злакуску лончарију и грнчарију ножног витла, сировине које се за израду лончарије (глина, калцит), справе за обликовање посуда (ручно витло) и преко документарних паноа на којима је објашњен целокупан поступак израде утилитарне керамике, као и њена употреба.

Изложба је приређена као пратећи програм првог регионалног саветовања *Интегрална рехабилитација наслеђа*, које је, као део активности у области заштите нематеријалног културног наслеђа, одржано у Зајечару 25. новембра 2011 године, у организацији Народног музеја Зајечар, уз подршку Министарства културе

Реализација:

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: мр Б. Ђорђевић

Поставка и визуелни идентитет: мр Б. Ђорђевић, С. Антић, А. Ђорђевић

Сарадници на изложби - кустоси: С. Антић, А. Ђорђевић

Односи са јавношћу: Народни музеј Зајечар

Публикације:

Каталог изложбе: Б. Ђорђевић, *Традиционална керамика у Србији*, Народни музеј у Београду и Народни музеј Зајечар, Београд 2011.

Отварање изложбе: Изложбу су отворили Б. Димитријевић (директор НМЗ), О. Игњатовић (саветник у Министарству културе, информисања и информационог друштва РС) и мр Б. Ђорђевић.

Укупан број посетилаца: 523

Медијска покривеност: два прилога у штампаним медијима и два прилога у електронским медијима

Медији који су испратили изложбу: недељне новине „Тимок“, ТВ Фира и Тимочка ТВ.

Средства: Народни музеј Зајечар

У иностранству (8):

26. *L'ITALIA E IL RESTAURO DEL MAGNIFICO CRATERE. CAPOLAVORI DEL MUSEO NAZIONALE DI BELGRADO* (Италија и конзервација величанственог кратера. Ремек-дела Народног музеја у Београду)

Место одржавања: Италија, Рим, председничка палата Квиринале, сала Бандиере

Време одржавања: 11. децембар 2010 - 6. фебруар 2011. године

Носилац пројекта: Председничка палата Квиринале у Риму и Народног музеја у Београду

Руководилац пројекта: Луис Годар (Luis Godart), Татјана Цвјетићанин

Координатор пројекта: Ђовани Ђентили и Вера Крстић

Партнери: Специјална дирекција за археолошка добра из Рима

Покровитељство председника Републике Италије господина Ђорђа Наполитана и председника Републике Србије господина Бориса Тадића – Рим

Садржај изложбе: Представљање резултата трогодишњег пројекта конзервације кратера из Требеништа, детаљног и стручног рада италијанских стручњака, као и контекста у којем је кратер нађен – хоризонта кнежевских гробова 6. и 5. века пре н.е, изузетних налаза тог периода који се чувају у збиркама Народног музеја у Београду. Они су показатељи сталних контаката са грчким светом, али и израз локалног стила. На изложби је било представљено укупно 28 дела/експоната из Народног музеја, као и два експоната – две бронзане посуде - из музеја у Италији тог периода

Реализација:

Аутори изложбе: др Луис Годар, др Ђовани Ђентили, В. Крстић, др Т. Цвјетићанин

Аутори каталога изложбе: др С. Бабић, В. Крстић, др А. Палавестра и др Т. Цвјетићанин

Аутори текста о конзервацији и рестаурацији кратера: др Ђ. Бандини, др М. Анђелини, др О. Колачици, др Ђ. Пулитани, др А. Денеси, др С. Гамбардела, др Ђ. Ломбарди, др М. Ферети, др А. Горгиниан, др С. Лењајоли, др Ђ. Лоренцети, др В. Палески, др Ђ. Гвида, др М. Колапијетро и др О. Тарквини

Рецензент каталога: др Л. Годар

Дизајн поставке: италијански дизајнери

Сарадници на изложби - кустоси: А. Ђорђевић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: З. Павловић, М. Чоловић

Примопредаја дела: др Ђ. Бандини и др М. Анђелини

Техничка служба: CIVITA

Уговори о позајмици, осигурање и дописи, извозна дозвола: М. Живковић, И. Дорчић

Услуге транспорта – поступак и документација: И. Дорчић

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Л. дел Буоно

Односи са јавношћу: Прес служба председничке палате

Публикације:

Каталог изложбе: *L'Italia e il restauro del magnifico cratere. Capolavori del Museo Nazionale di Belgrado*, Рим 2011.

Деплијани: *L'Italia e il restauro del magnifico cratere. Capolavori del Museo Nazionale di Belgrado*, на италијанском и енглеском

Отварање изложбе:

У Риму изложба је свечано отворена 10. децембра 2010. године у 12 часова. Свечаном отварању изложбе присуствовали су председник републике Италије Ђорђо Наполитано и министар културе РС Небојша Брадић. Кроз изложбу је водио проф. др Луис Годар, секретар председника Републике Италије. Друго отварање изложбе за стручњаке и

сараднике било је 10. децембра 2010. године у 17 часова. Кроз изложбу је водио др Ђовани Ђентили

Укупан број посетилаца: 29.000 (у 2010. години 3.000 посетилаца, у 2011. години 26.000 посетилаца)

Медијска покривеност:

Медији који су испратили изложбу: Рим: конференција за медије одржана је 9. децембра 2010. године у 11 часова. Говорили су др Л. Годар, др Ђ. Бандини, др А. Финоти и др Т. Цвјетићанин, а водио је П. Кашела саветник за штампу Генералног секретаријата председника Републике Италије. Конференција је била изузетно посећена, преко 50 новинара. О отварању су у Србији писали: Новости, Блиц и Политика.

Средства: спонзорска средства - Дунав осигурање (50% премије за осигурање експоната), Фондација штедионице Падове и Ровига (сви трошкови реализације изложбе и каталога), средства за програме Народног музеја у Београду (50% осигурања, пут и боравак курира у пратњи изложбе, пут и боравак аутора)

27. IL MAGNIFICO CRATERE E IL SUO RESTAURO. ANTICHI TESORI DAL MUSEO NAZIONALE DI BELGRADO (Величанствени кратер и његова конзервација. Античко благо из Народног музеја у Београду)

Место одржавања: Италија, Падова, зграда Фондације Штедионице за Падову и Ровиго – Palazzo del Monti di Pieta

Време одржавања: 13. фебруар - 13. март 2011. године

Носилац пројекта: Фондација Штедионице за Падову и Ровиго и Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: др А. Финоти (Antonio Finotti) и др Т. Цвјетићанин

Координатори пројекта: др Ђ. Ђентили и В. Крстић

Партнери: Специјална дирекција за археолошка добра из Рима

Садржај изложбе: као изложба бр. 26

Реализација:

Примопредаја дела: Ђ. Ђентили и В. Крстић

Техничка служба: CIVITA

Публикације:

Каталог изложбе: *Il magnifico cratere e il suo restauro. Antichi tesori dal Museo nazionale di Belgrado*, Падова 2011.

Отварање изложбе: Изложба је свечано отворена 11. фебруара 2011. године, у 18 часова. На отварању изложбе говорили су др А. Финоти (председник Фондације), Флавио Занонато (градоначелник Падове), Њ.Е. др Санда Рашковић Ивић, амбасадор Републике Србије у Италији и В. Крстић у име директора Народног музеја у Београду. Кроз изложбу је водио др Ђ. Ђентили.

Укупан број посетилаца: 7.000

28. СРБИЈА, ЗЕМЉА ФРЕСАКА

место одржавања: Италија, Фиренца, базилика Санта Кроче

време одржавања: 15. април - 30. јун 2011. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

координатор пројекта: мр Б. Поповић

иницијатива и помоћ у реализацији изложби: др Паола Војновић, професор Универзитета Сиракуза у Фиренци

партнери: Туристичка организација Србије, Министарство иностраних послова

Садржај изложбе:

Копије фресака и декоративне пластике, из српских манастира 13. и 14. века, укупно 32 експоната, изабрана из значајне колекције Народног музеја, показатељ су изузетне вредности српске средњовековне уметности настале и развијене у византијској сфери. Оне су и сведочанство о сталним везама и утицајима, који су и преко латинских комуна са источне обале Јадрана долазиле у словенско залеђе на централном Балкану и пример су снажних заједничких корена и подударности током позног средњег века оновремених култура Италије и Србије.

Реализација:

Аутор изложбе и текста у деплијану: мр Б. Поповић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Р. Пиљак

Примопредаја дела: мр Б. Поповић

Поставка: мр Б. Поповић, Г. Богојевић

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Васић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи, извозна дозвола: М. Живковић, мр М. Ракочевић

Техничка припрема позивница: П. Војновић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације:

Деплијани: *Србија, земља фресака*, ТОС, Београд 2011.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су Ђузепе де Микели (Giuseppe de Micheli), председник Фондације Санта Кроче, Падре Антонијо ди Маркантонијо (padre Antonio di Markantonio), опат Санта Крочеа, Њ.Е. Владета Јанковић, амбасадор Републике Србије у Ватикану, Карло Франкини (Carlo Francini), из канцеларије UNESCO у Фиренци, др Т. Цвјетићанин и Гордана Пламенац, директорка ТОС. На отварању је средњовековну уметност у Србији представио, кроз опширно предавање, др Валентино Паће (Valentino Pace), византолог универзитета у Удинама.

Укупан број посетилаца: 30.000

Стручна вођења: др П. Војновић

Медијска покривеност: четири прилога у штампаним медијима и 10 прилога у електронским медијима (у Србији).

Медији који су испратили изложбу: Штампани медији: Политика, Вечерње новости, Дневник; Веб портали: Б92, Арте, Међународни радио Србија, МЦ Портал, СМедија, YellowCab, Вест, Наслови. нет.

Средства: средства за програме Народног музеја у Београду и средства Туристичке организације Србије (дизајн и штампа брошуре и пратећег инфоматеријала)

29. СРБИЈА, ЗЕМЉА ФРЕСАКА

место одржавања: Италија, Рим, базилика Свети апостоли Јаков и Филип
време одржавања: 06 - 29. јул 2011. године

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорио је Њ.Е. др Владета Јанковић, амбасадор Републике Србије у Ватикану, а изложбу је отворио Предраг Марковић, министар културе, информисања и информационог друштва РС.

Укупан број посетилаца: 8.000

Медијска покривеност: 15 прилога у штампаним медијима и 10 прилога у електонским медијима.

Медији који су испратили изложбу су: Штампани медији: Блиц, 24 сата, Данас, Дневник, Грађански лист, Политика, Вечерње новости; Електронски медији: ТВ КЦН, РТС, РТВ Студио Б, Радио Београд, Веб портали: Међународни радио Србија, СМедија, Вест, Наслови. Нет

30. СРБИЈА, ЗЕМЉА ФРЕСАКА

место одржавања: Италија, Витербо, црква Санта Марија Дела Салуте
време одржавања: 01. септембар - 01. октобар 2011. године
партнер: Archeotuscia onlus Viterbo

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су Родолфо Нери (Rodolpho Neri), председник Archeotuscia onlus Viterbo), Улдерико да Сантамарија (Ulderico de Santamaria), шеф конзерваторског атељеа Музеја Ватикана и Ђузепе де Микели (Giuseppe de Michieli), представник Фондације Санта Кроче, а изложбу је отворила Њ.Е. Ана Хрустановић, амбасадор Републике Србије у Италији.

Укупан број посетилаца: Фиренца: 3.000

33. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Немачка, Лајпциг, Сајам књига у Лајпцигу

Време одржавања: 16 - 20. март 2011. године

Носиоци пројекта: Народни музеј у Београду и Друштво Феликс Каниц

Руководиоци пројекта: др Т. Цвјетићанин и З. Хамовић

Координатор пројекта: др Ђ. Костић

Партнер: Привредна комора Србије

Садржај: Богата, разнолика и вредна културна баштина Србије XIX века, културни пејсажи Србије, представљени су у делима Феликса Каница, аустријског истраживача мађарског порекла. Документарну изложбу чинио је избор од 24 Каницова цртежа и одабана цитата из његових дела о различитим археолошким локалитетима, средњовековним и нововековним споменицима и градовима Србије тога доба. Изложба је представила Србију какву је Феликс Каниц видео и имала је за циљ да укаже на везе Лајпцига и Србије, везе Феликса Каница и Лајпцига (дело Србија, земља и људи штампано је у Лајпцигу, први том 1904), као и значај баштине Србије и њеног очувања и на њено место у европском културом наслеђу.

Реализација:

Аутор изложбе: др Ђ. Костић

Графички дизајн: С. Волиц

Поставка: др Ђ. Костић

Односи са јавношћу: Министарство културе, информисања и информационог друштва

Укупан број посетилаца: 1500

Средства: Министарство културе, информисања и информационог друштва

34. СА КАНИЦОМ ПО СРБИЈИ

Место одржавања: Мађарска, Будимпешта, Аустријски културни форум

Време одржавања: 25. новембар – 8. децембар 2011. године

Носиоци пројекта: Народни музеј у Београду и Друштво Феликс Каниц

Руководиоци пројекта: др Т. Цвјетићанин и З. Хамовић

Координатори пројекта: В. Јусуп, Г. Грабеж

Партнери: Аустријски културни форум у Будимпешти

Садржај: Богата, разнолика и вредна културна баштина Србије XIX века, културни пејсажи Србије, представљени су у делима Феликса Каница, аустријског истраживача мађарског порекла. Документарну изложбу чини избор од 14 Каницових цртежа и одабаних цитата из његових дела о различитим археолошким локалитетима, средњовековним и нововековним споменицима и градовима Србије тога доба. Изложба је представила Србију какву је Феликс Каниц видео и имала је за циљ да укаже на везе Аустрије, Мађарске и Србије кроз живот и рад Феликса Каница, као и значај баштине Србије и њеног очувања и да укаже на њено место у европском културом наслеђу. Одабрани цитати су на српском, мађарском и немачком језику.

Реализација:

Поставка: др Т. Цвјетићанин, Г. Грабеж, В. Јусуп, др Ђ. Костић

Графички дизајн: С. Волиц

Превод на мађарски: У. Немехази

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Г. Грабеж, В. Јусуп

Односи са јавношћу: Аустријски културни форум (у Мађарској), Г. Грабеж

Публикације:

Деплијани: *С Каницом по Србији*, Београд 2011; *Mit Kanitz durch Serbien*, Београд 2011; *Kanitzcal Szerbián At*, Београд 2011 (по 300 примерака)

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су Њ.Е. М. Цимерман, амасадор Републике Аустрије у Мађарској, Њ.Е. Д. Шаховић, амбасадор Републике Србије у мађарској, др Т. Цвјетићанин, др К. Орел и др Ђ. Костић. Отварању је присуствовао 61 посетилац.

Укупан број посетилаца у Будимпешти: 172

Медијска покривеност: 1 прилог у штампаним медијима и 5 прилога у електонским медијима.

Медији који су звештавали о изложби: Штампани медији: Правда; Веб портали: Мрежа креативних људи, See Cult, Атре, Наслови.нет, Међународни радио Србија.

Средства: средства за програме, редовна и сопствена средства Народног музеја у Београду

34. *IL PONTE DELLE IMAGINI. Le vie Bizantine della pittura murale dai monasteri ortodossi della Serbia ai cicli pittorici in Santa Croce* (Мост сликарства. Пут византијске слике преко српских православних манастира до сликаних циклуса у Санта Кроче)

место одржавања: Италија, Фиренца, базилика Санта Кроче

време одржавања: од 29. новембра 2011. године, стална поставка у базилици Санта Кроче

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

координатор пројекта: мр Б. Поповић

иницијатива и помоћ у реализацији изложбе: др Паола Војновић, професор Универзитета Сиракуза у Фиренци

партнери: Фондација Санта Кроче

Садржај изложбе:

Избор од седам копија фресака из српских манастира 13. и 14. века, које су показатељ српске средњовековне уметности настале и развијене у византијској сфери, али и сталних утицаја, из Италије, који су преко латинских комуна са источне обале Јадрана долазили у словенско залеђе на централном Балкану. Пример су и заједничких корена и подударности током позног средњег века оновремених култура Италије и Србије.

Реализација:

Аутор изложбе и текста у деплијану: мр Б. Поповић

Графички дизајн: И. Степанчић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: А. Цвејтиновић, И. Глођаић

Примопредаја дела: мр Б. Поповић

Поставка: мр Б. Поповић, Г. Богојевић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи, извозна дозвола: М. Живковић, мр М. Ракочевећ

Транспорт – поступак и уговор: И. Дорчић

Техничка припрема позивнице: П. Војновић

Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Публикације: у припреми, од стране италијанских партнера, каталог

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су опат Падре Антонијо ди Маркантонијо (padre Antonio di Markantonio), Карло Франћини (Carlo Francini), представник УНЕСЦО за Фиренцу, Роза д'Амико (Rosa D'Amico), византолог из Пинакотеке у Болоњи, као и П. Марковић, министар културе РС, А. Хрустановић, амбасадор РС у Италији и мр Б. Поповић.

Укупан број посетилаца: на отварању 250

Медијска покривеност: пет прилога у штампаним медијима и 1 прилог у електронским медијима (у Србији).

Медији који су испратили изложбу: Штампани медији: Вечерње новости, Правда, Време; Електронски медији: РТВ Студијо Б

Средства: средства за програме Народног музеја у Београду

3.3.2 Изложбе других установа у Народном музеју (2)

1. ИЗЛОЖБА ПОВОДОМ АУКЦИЈЕ УМЕТНОСТ, ПРВИ ДАХ ЖИВОТА

Место одржавања: атријум Народног музеја

Време одржавања: 11-14. фебруар 2011. године

Носилац пројекта: Амбасада Италије у Београду, Одбор акције *Уметност, први дах живота*

Покровитељство акције: Т. Тадић

Реализација изложбе: Народни музеј у Београду

Садржај изложбе: Излагање 41 дела италијанских (21) и српских (20) уметника која су дата на аукцију у корист Дечије Универзитетске клинике у Београду.

Реализација:

Поставка и техничка реализација изложбе: Г. Богојевић

Консултант: Микаела Верокјо

Пријем и предаја дела: И. Вијатов

Координација за дела из Италије: М. Маца, Италијански институт за културу

Координација за дела из Србије: И. Митић

Односи с јавношћу: амбасада Републике Италије

Отварање изложбе: Изложба је била пратећа манифестација аукцији уметничких дела која су била поклон италијанских и српских уметника, а у корист Дечије универзитетске клинике у Тиршовој. На почетку аукције говорили су Њ.Е. А. Верокјо, амбасадор Италије у Србији, г-ђа М. Верокјо, председник Одобра акције Уметност, први дах живота и проф. др И. Јовановић, директорка Клинике.

Укупан број посетилаца: 300

Медијска покривеност: конференција за медије, на којој су учествовали Њ.Е. А. Верокјо, амбасадор Републике Италије, проф. др И. Јовановић и др Т. Цејтаићанин, одржана је у атријуму Народног музеја 10. Фебруара 2011. године. О овој акцији био је велики број натписаи прилога у електронским медијима.

2. СРЕДЊЕВЕКОВНИ СТЕЋЦИ БАЛКАНА

место одржавања: атријум Народног музеја

време одржавања: 21. октобар – 28. новембар 2011. године

носилац пројекта: Национална комисија Србије за сарадњу са УНЕСКО

партнер у Србији: Републички завод за заштиту споменика културе, Београд

подршка: канцеларија УНЕСКО у Венецији - BRESCE

Садржај изложбе: Документарна изложба на којој су предствалени стећци, документовани за потребе заједничке номинације средњовековних камених надгробних споменика-стећака за упис на Листу светске баштине, *Joint Nomination of Medieval Tombstones – Stecak's to the World Heritage List*, који се налазе на територији Босне и Херцеговине, Србије, Хрватске и Црне Горе. Изложба истог садржаја отворена је истог дана у све четри земље какао би се становништво региона упознало са заједничком акцијом и са овим важним делом заједничког културног наслеђа Балкана.

Реализација:

Аутор изложбе и текстова: стручњаци етири земље укључени у пројекат заједничке номинације

Графички дизајн: Канцеларија у Сарајеву Регионалног бироа УНЕСКО у Венецији

Координација: Национална комисија за сарадњу са УНЕСКО

Реализација у НМ: Н. Јевремовић,

Поставка: Г. Богојевић

Односи са јавношћу: УН канцеларија у Србији, Национална комисија за сарадњу са УНЕСКО, Министарство културе, информисања и информационог друштва

Сарадња са медијима: Г. Грабеж

Отварање изложбе: Одржана је конференција за медије у народном музеју, а поводом обележавања 66. година од оснивања Уједињених нација и Недеље Уједињених нација у Србији. Говорили су: William Infante, UN Resident Coordinator in Serbia, Предраг Марковић, министар културе у Влади Србије, Вера Павловић-Лончарски, директорка Републичког завода за заштиту споменика културе, др М. Цвјетићанин, координатор тима Србије за номинацију стећака и др Т. Цвјетићанин.

Медијска покривеност: 3 прилога у штампаним и један прилог у електронским медијима

Медији који су испратили изложбу: Блиц, Политика, ТВ Авала

2. СРБИЈА У ЗАГРЉАЈУ ЦИВИЛИЗАЦИЈА. СВЕТСКА БАШТИНА СРБИЈА

место одржавања: атријум Народног музеја

време одржавања: 21. октобар – 28. новембар 2011. године

носилац пројекта: Републички завод за заштиту споменика културе, Београд

реализација пројекта: Републички завод за заштиту споменика културе, Београд

садржај изложбе: Документарна изложба о споменицима са територије Србије који се налазе на листи светске баштине. Изложба је отворена у склопу прославе Дана Уједињених нација, представљајући и сарадњу Србије с УН и УНЕСКО.

Реализација у НМ: Н. Јевремовић, Г. Богојевић, Г. Грабеж

Укупан број посетилаца обе изложбе: 250

3.3.3 Изложбе у припреми

У току 2011. године стручњаци Народног музеја припремали су и изложбе за 2012. годину. Издвајамо:

- Припрема изложбе: *Имагинарни вртови Ибера Робера, слике из Народног музеј у Београду*, аутори Т. Бошњак, др С. Брајовић (ФФ), документација о конзервацији и рестаурацији мр С. Кајтез, С. Лазић.
- Започете припреме за изложбу *Римски Београд, античко наслеђе на Дунаву*. Изложба планирана као циклус изложби и едукативних радионица. (др Т. Цвјетићанин, мр Д. Ратковић, мр В. Нинковић, М. Глумац);
- Договори и послови на припремању изложбе *Кале Кршевица 2001-2011* која ће бити организована 10. маја 2012. године за дан Народног музеја у Београду (Н. Радојчић, В. Крстић);
- Изложба *Знамен и порука* - крстови из Народног музеја у Београду од VI -XIX века, Атрујум Народног музеја у Београду; координатор и аутор концепције: Н. Церовић, избор предмета: Н. Церовић, сарадници Одељења за Средњи век, Б. Поповић (Н. Церовић);
- Припрема изложбе *Фреске и иконе Косова и Метохије* у Галерији фресака Народног музеја у Београду, за 2012. Координатор и аутор: мр Б. Поповић. Предлог ширег материјала за изложбу, основни преглед копија фресака: Р. Пиљак, И. Глођајић, А. Цвијетиновић;

• Припрема за излагање мумије на Филозофском факултету - **Београдска мумија (набавка одговарајуће клима – витрине)**: Град Београд – Градска управа, Секретаријат за привреду, склопио са Народним музејом у Београду Уговор о преносу наменских средстава (3.540.000 дин.) за набавку специјалне витрине за чување и излагање мумије свештеника Несмина из збирке Народног музеја у Београду (Уговор, 207/13 од 10.10.2011. и Анекс бр. 207/43 од 1.12.2011), а која је уступљена Филозофском факултету у Београду ради испитивања (наш бр. 164/8, од 15. 5. 2007, Филозофски факултет бр. 102/51 од 16. 5. 2007) пошто је предвиђено да специјална витрина за чување и излагање Мумије буде постављена у просторијама Одељења за археологију Филозофског факултета у Београду у згради Капетан Мишиног здања на Студентском тргу 1 у Београду (Археолошка збирка) ради организовања сталне изложбене поставке.

У том циљу формира на је Комисија (решење бр. 207/1) у саставу: Н. Јевремовић, музејски саветник, председник, З. Павловић, конзерватор саветник, Ј. Кондић, музејски саветник, З. Јовановић, д.и.а., Ж. Темерински, виши конзерватор, члан и И. Минић, координатор, са задатком – увид у стање културног добра – мумије, давање препоруке за услове чувања као и услове односно стандарде за излагање мумије из Народног музеја у Београду а која је уговором привремено уступљена Катедри за археологију Блиског истока Филозофског факултета Универзитета у Београду а чува се у Археолошкој збирци Филозофског факултета. Поред чланова Комисије састанку 23. Марта 2011. присуствовали су и др Б. Анђелковић, доцент на Катедри за археологију Блиског истока Филозофског факултета, мр Б. Ђорђевић, оперативни директор Народног музеја у Београду, др М. Сладић и С. Ђуричић из Археолошке збирке. Закључак Комисије био је да су за чување и излагање мумије потребни посебни услови који је постижу у клима-витрини.

Формиран је пројектни тим за обављање послова везаних за набавку одговарајуће клима витрине за смештај Београдске мумије (решење бр. 207/10) у саставу др Т. Цвјетићанин, руководилац пројекта, мр Б. Ђорђевић, заменик руководиоца пројекта / координатор и чланови Н. Јевремовић, З. Павловић, доц. др Б. Анђелковић, С. Ђуричић, З. Јовановић, М. Вујовић (Музеј Никола Тесла, консултант) и И. Минић, администратор, са задатком да формулише параметре пројектног задатка за излагање Београдске мумије у Археолошкој

збирци Филозофског факултета Универзитета у Београду, као и тим за пројектни задатак за набавку клима-витрине (решење бр. 207/11, од 20.06.2011) у саставу доц. др Б. Анђелковић, руководилац тима и чланови Н. Јевремовић, З. Павловић, С. Ђуричић, З. Јовановић, д.и.а и М. Вујовић, консултант, са задатком да формулише параметре пројектног задатка за набавку одговарајуће клима-витрине за смештај Београдске мумије у Археолошкој збирци Филозофског факултета Универзитета у Београду. После спроведене јавне набавке за пружаоца услуге изабрана је „Рационализација енергије“, друштво за инжењеринг д.о.о. (Уговор бр. 207/48, Од 7.12.2011). Израда клима-витрине, као и припрема простора у којој ће витрина са мумијом стајати је у току.

3.3.4. Сталне поставке

- **Галерија фресака:** Изложба отворена 2010. године *Студеница. Осам векова сликарства* и даље је у току Галерији фресака, као стална поставка, до постављања нове изложбе 2012. године. Организована су стручна вођења за јавност четвртом у 18 часова, са пројекцијама филмова (И. Кручичан, мр Б. Поповић, М. Пејовић); вођења школских група из Београда и Србије и гостију из Италије, Русије, Француске, укупно око 20 група (И. Кручичан, Ј. Дергенц, мр И. Јанковић, М. Пејовић, М. Томић); ауторска вођења (мр Б. Поповић, три за посебне групе). Током 2011. године било је **6.812 посетиоца**. Надлежан кустос: мр Б. Поповић.

- **Музеј Вука и Доситеја:** стална поставка била је отворена до октобра 2011. године, са редовним стручним вођењима (вођења кроз сталну поставку организованих школских група из Београда и Србије - Ј. Дергенц, И. Кручичан, мр Е. Гавриловић, мр И. Јанковић, укупно око 60 група). Музеј је у току 2011. године обишло **2.025 посетилаца**. Надлежан кустос: Љ. Чубрић.

- **Археолошки музеј Ђердапа:** Стална поставка са лапидаријумом обухвата 1487 експоната, на поставци под називом *Више од 10.000 ГОДИНА – више од 1000 ЕКСПОНАТА – са више од 100 ЛОКАЦИЈА* (промоција *Пројекта Ђердап/Музеја – подсећање на резултате радова и истраживања баштине Регије*). У току године организована су редовна вођења кроз поставку музеја (В. Вујаковић). Стручна вођења обављају се и за Музеј и за локалитете на територији Музеја, посебно Дијану (Ј. Кондић). Музеј је у току 2011. године обишло **3.500 посетилаца** Надлежан кустос: Ј. Кондић.

3.3.5 Позајмице историјско-уметничких дела (97)

- За изложбу *Сребрне чаше позног средњег века у Србији*, Музеј примењене уметности, Београд, 6. новембар 2010 - 15. јануар 2011, позајмица четири сребрне посуде из Збирке периода српске средњовековне државе (инв. бр. 343, 2001, 2958, 4809), као и шест посуда из Збирке турског периода (инв. 1760, 3447, 1570, 1568, 1569, 3080) (А. Нитић, Б. Иванић, Н. Церовић, З. Павловић);

- За изложбу *Picasso looking at Degas*, Музеј Пикасо, Барселона, 14. октобар 2010 - 16. јануар 2011, Е. Дегаа, *Куртизане*, из Кабинета графике – страна збирка. Координатор: мр М. Ракочевећ. Преписка, уговори и дозволе: мр М. Ракочевећ, М. Живковић, И. Дорчић, мр Д. Ковачић. Преглед дела и конзервација: З. Пекић, мр Д. Ковачић. Путна документација и паковање дела: мр Д. Ковачић. Курир у одласку: мр Д. Ковачић. Курир у повратку: А. Павловић;

- За изложбу *Matisse. La seduzione di Michelangelo*, Бреша, Италија, 11. фебруар – 12. јун, А. Матис, *Жена крај прозора* Координатор: Т. Бошњак. Преписка, уговори и дозволе: мр М. Ракочевећ, М. Живковић, И. Дорчић. Преглед дела: С. Лазећ. Курири у одласку и повратку: С. Лазећ, К. Хорјак;

- Позајмица за изложбу: **Икона. Српска духовна и историјска слика**, Историјског музеја Србије, Београд, Галерија САНУ, 20. април – 25. јун 2011; позајмљен 31 експонат: Богородица Тројеручица, Дванаести икос, Богородичин акатист, Литија са иконом Богородице, Легенда о цару Авгару, Богородица са Христом, Урош I и Драгутин, Икона *Св. Петар и Павле, краљица Јелена као монахиња, краљеви Стефан II Урош Милутин I Стефан Драгутин*, Краљ Стефан Урош III Дечански са моделом цркве, Краљ Михаило, Христ, Јоаким, Ана, Милутин и Симонида, Богородица, Немања, Св. Сава и Св. Ђорђе, Пренос Немањиних Моштију, Марија Египатска и Зосим, Св. Макарије и Св. Онуфрије, Севастократор Влатко, Севастократорица Владислава, кнез Паскач, кнегиња Озра, тројица синова, Краљ Марко, из збирке Галерије фресака (мр Б. Поповић); Ј. Исаиловић – млађи, *Еванђелиста Лука*, Ђ. Јакшић, *Кнез Лазар*, Ђ. Крстић, *Обретење главе Кнеза Лазара*, С. Петровић, *Нерукотворени образ*, Ј. Василијевић, *Св. Лука*, Ж. Павловић, Фрагмент фреске са главом кнеза Лазара из цркве Лазарице, из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века (П. Петровић); Успење Богородице са ведутом града Сења, из Збирке цртежа и графике српских аутора XVIII и XIX века (Е. Блануша); „Андреашке“ двери (Благовести), из Збирке период српске средњовековне државе (А. Нитић); Богородица Умиљења, Христос – Мандилион/Запис Б. Вуковића, Деизис са Св. Савом, Св. Симеоном и Св. Николом, из Збирке период турске владавине (Б. Иванић). Координатор за Народни музеј: Н. Церовић. Конзервација: К. Хорјак, мр И. Павић (координатори), Р. Пиљак, Д. Марјацић, М. Ранковић, мр Ј. Пантић, А. Павловић, С. Лазић; конзерваторска документације и паковање: К. Хорјак, А. Цвијетиновић, Р. Пиљак, А. Павловић, М. Томић, И. Глођајић, Г. Исидоровић, М. Васић; Позајмица документарног материјала: др Д. Прерадовић;
- Позајмица за изложбу **Бранко Поповић. У својој земљи, своје уметничко огњиште**, Галерија РТС, Београд, 10. фебруар - 31. март, из Збирке југословенског сликарства XX века: девет слика Б. Поповића: *Портрет Боже Николајевића, Жена с црвеном машинцом, Девојка у природи, Холандски рибар, Мост Алкантара, Витко тело, Аутопортрет, Др X, На одмору*. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела и конзервација: мр Ј. Пантић. Паковање дела: М. Васић;
- Позајмица за изложбу **Живко Стојсављевић. Титрај унутрашње светлости**, Галерија РТС, 7. април – 8. мај, из Збирке југословенског сликарства XX века две слике Живка Стојсављевића: *Рибарска барка, Мала лука*. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела и конзервација: мр Ј. Пантић. Паковање дела: М. Васић;
- За изложбу **Владимир Комад, скулптуре**, Блок галерија, Београд, 5-19. мај, позајмљена на захтев аутора два дела: *Надежда Петровић* (1978) инв. бр. 609 и *Надежда Петровић* (1978), инв. бр. 569, из Збирке југословенске скулптуре. Координатор: В. Грујић. Преглед дела, конзервација и паковање: Р. Михаић;
- Позајмица Матисовог дела *Пурпурне букве* за изложбу **1911: Art & Revolution in Liverpool** у Walker Art Gallery (National Museums Liverpool), Енглеска, 24. јун – 25. септембар 2011. Координатор: Т. Бошњак. Преписка, уговори и дозволе: М. Ракочевић, М. Живковић, И. Дорчић; Преглед дела: С. Лазић. Курир у одласку: А. Павловић. Курир у повратку: С. Лазић;
- За изложбу **Модно, помодно и модерно у конструкцији грађанског идентитета: неколико епизода из историје српске популарне културе 1918-1941.** у Галерији Матице српске, Нови Сад, 1. септембар – 19. октобар, позајмљена три дела из Збирке југословенског сликарства XX века: И. Радовић, *На плажи*; З. Петровић, *Портрет Сретена Стојановића*; М. Јосић, *Портрет жене*. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела и конзервација: мр Ј. Пантић. Документација и паковање: мр Ј. Пантић и М. Васић;

- За изложбу *Источно од раја*, Лудвиг музеј Музеј савремене уметности, Будимпешта, 13. септембар 2011 – 15. јануар 2012. Позајмљено једно дело: Милутин Драгојловић, *Од 1 до 48*, из Збирке југословенског сликарства XX века. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић, мр М. Ракочевић, Г. Грабеж. Преглед дела и конзервација: К. Хорјак. Израда путне документације и паковање дела: К. Хорјак;
- За изложбу *Бранко Поповић*, Народни музеј Зрењанин, август – септембар, позамљено седам слика Б. Поповића: *Портрет Боже Николајевића, Жена с црвеном машицом, Девојка у природи, Холандски рибар, Мост Алкантара, Др X, На одмору*, из Збирке југословенског сликарства XX века. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела, конзервација и документација: мр. Ј. Пантић. Паковање дела: М. Васић;
- За изложбу *Degas and Ballet. Picturing Movement*, Royal Academy of Arts, Лондон, 17. септембар - 18. децембар, позајмљена дела Е. Дегаа, *Припрема за унутрашњу пируету/Балерина у белом, Студија балерине у трикоу/Балерине у трикоу*, Кабинет стране графике. Координатор: мр М. Ракочевић. Преписка, уговори и дозволе: мр М. Ракочевић, М. Живковић, И. Дорчић, мр Д. Ковачић. Преглед дела и конзервација: З. Пекић. Путна документације и паковање дела: мр Д. Ковачић. Курир у одласку: мр Д. Ковачић. Курир у повратку: Е. Блануша;
- За изложбу *Друштво уметника Зограф. 80 година од прве изложбе друштва уметника Зограф*, Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац, септембар - октобар, позајмљено 17 слика из Збирке југословенског сликарства XX века: Р. Ђорђевић, *Бачванско село*, З. Секулић, *Мушки портрет, Аутопортрет, Концерт у пољу и Леда са лабудом*, В. Поморишац, *Портрет Здравка Секулића*, Ж. Настасијевић: *Портрет К. Николића, Мој брат Светомир, Челопечка улица, Бистричка улица, Ружа Мијатовић, Кафана Добро јутро, Кафана Кичево, Предео из Србије, Улица Стојана Протића*, С. Беложански, *Св.Јован Канео и Мотив са Чукарице*. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела и конзервација: мр. Ј. Пантић. Паковање дела: М. Васић;
- За изложбу *Кун и Барух. Ка истим хуманим одредиштима*, Галерија Института Сервантес, Београд, 20. октобар - 14. новембар, позајмљене три слике Б. Баруха: *Скица за композицију Збег, У затвору и Аутопортрет са качкетом*, Збирка југословенског сликарства XX века. Аутор изложбе и координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела и конзервација: мр Ј. Пантић. Паковање дела и транспорт: Мирослав Васић и Г. Исидоровић;
- За изложбу *66. изложба Ладе*, Галерија Србија, Ниш, 11. новембар - 11. децембар, позајмљена Милици Стевановић, аутору дела, слика *Лишће на сувом сунцокрету и на тканини*, из Збирке југословенског сликарства XX века. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела и конзервација: мр Ј. Пантић. Израда путне документације и паковање дела: мр Ј. Пантић и М. Васић. Курир у одласку и повратку: аутор;
- За изложбу *Вукашин Миловић, скулптуре и цртежи*, Галерија Београдска тврђава, Стамбол-капија, 15. септембар - 10. октобар. На захтев аутора позајмљена два дела: *Загледан* (1990) и *Глава - сањар* (1992), из Збирке југословенске скулптуре. Координатор: В. Грујић. Преглед дела, конзервација и паковање: Р. Мухић;
- За изложбу *E Europe des Esprits, ou la fascination de l'occulte 1750-1950, (Дух Европе или фасцинација окултним)*, Musée d'Art Moderne et Contemporain de Strasbourg, 7. октобар 2011 – 12. фебруар 2012, позајмљена два дела: Ј. Клек, *Нацрт за Зенитеум I* и *Нацрт за Зенитеум II*, из Збирке југословенске графике. Координатор: Г. Станишић. Преписка, уговори и дозволе: мр М. Ракочевић, Г. Станишић, М. Живковић. Преглед дела и конзервација: У. Исаковић. Израда путне документације и паковање дела: Г. Станишић, У. Исаковић, Kunsttrans Beograd. Курир у одласку: Е. Блануша;

- За **52. Октобарски салон**, у Музеју историје Југославије, Београд, 20. октобар - 20. децембар, позајмљена Културном центру Београда, из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века, слика Ј. Поповића, *Портрет мушкарца са фесом*. Координатор: П. Петровић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела, конзервација, документација и паковање: К. Хорјак;
- **Стална поставка раних радова Љубе Поповића**, Модерна галерија Ваљево, продужена позајмица која је започела 2007. једна слика Љубе Поповића: *Старац и Сузана*, из Збирке југословенског сликарства XX века.
- **Дугорочна позајмица Безбедносно-информативној агенцији**, Београд, продужена (уговор М. Живковић) и додатно позајмљена, уместо враћене историјске композиције Катарине Ивановић, слика Миодрага – Миће Поповића, *Београд*, из Збирке југословенског сликарства XX века. Координатор: Љ. Миљковић. Преписка, уговори и дозволе: М. Живковић. Преглед дела и конзервација: мр Ј. Пантић. Паковање дела: М. Васић.
- У току 2011. године прелиминарно су договорене и позајмице за период 2012 - 2013. година. Почетна преписка и дописи Министарству: др Т. Цвјетићанин, мр М. Ракочевић.

3.4. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

3.4. Издате публикације – 19 издања, 6 деплијана (укупно 25) + апстрактни скупа

Периодика (редовна периодична издања) - 2

- *Хумизматичар* 29, Београд 2011 (тираж 1000)
- *Зборник Народног музеја XX/1 – археологија*, Београд 2011 (тираж 800)

Монографије - 1

- К. Todorović (ed), *The Prince Paul Museum*, Belgrade 2011 (тираж 1000)

Каталог збирке - 1

- Т. Бошњак (ур), *Поклон збирка Драгослава Дамњановића*, Београд 2011 (тираж 1000)

Акта научних скупова – 1

- Ђ. Kostić (Hrsg), *Balkanbilder von Felix Kanitz* (Ђ. Костић ур, Слике са Балкана Феликса Каница), Nationalmuseum Belgrad, Belgrad 2011 (тираж 1000)

Каталози изложби - 9

- Е. Гавриловић, В. Грујић, *1+1 Живот и љубав. Ја видим уметност*, Београд 2011 (тираж 500)
- Б. Ђорђевић, *Три лица традиционалне керамичке производње у Србији (Biljana Djordjević, Three Facets of Traditional Pottery Making in Serbia)*, Београд 2011 (тираж 500)
- Б. Ђорђевић, *Традиционална керамика у Србији*, суиздавачи Народни музеј у Зајечару и Народни музеј у Београду, Београд 2011 (тираж 500)
- Д. Ковачић, *Изворна истина црно-белог. Поглед на Збирку холандске и фламанске графике из Народног музеја у Београду*, Београд 2011 (тираж 500)
- И. Круичан, *Рашка школа архитектуре*, тактилна изложба, каталог на брајевој азбуци, Београд 2011 (тираж 50)
- Љ. Миљковић, *Бора Барух*, изложба слика поводом 100 годишњице рођења, суиздавачи Народни музеј у Београду и РТС (тираж 1000)
- Љ. Миљковић, П. Петровић, *Српско сликарство Надеждиног доба*, суиздавачи Уметничка галерија Надежде Петровић у Чачку и Народни музеј у Београду, Чачак 2011 (тираж 500)
- П. Петровић и група аутора, *Слика у огледалу – Катарина Ивановић*, каталог изложбе, Београд 2011 (тираж 1000)
- Т. Цвјетићанин (ур), *Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја*, Београд 2011 (тираж 1000)

Музеолошке свеске - 1

- С. Миленковић, А. Круичан, *Историјат библиотеке Народног музеја у Београду*, Музеолошке свеске 13, Београд 2011 (тираж 500)

Серија *Museum* - 1

- А. Bonito Oliva, *Muzeji koji provlače pažnju. U žiži javnosti, Clio i Narodni muzej*, Beograd 2010.

Водичи - 1

- D. Srejšović, Lj. Babović, *Guide Lepenski Vir*, Belgrade 2011, поновљено издање (тираж 1000)

Популарна издања - 2

- Д. Шљивар, Ј. Живковић, Д. Јацановић, *Беловоде, насеље винчанске културе 5400-4600 г. старе ере*, Београд 2011, суиздавачи: Завичајни музеј Петровац на Млави, Народни музеј у Београду, Општина Петровац на Млави 2011 (тираж 300)
- Љ. Чубрић, *Катарина, Срб-девојка*, Београд 2011 (тираж 1000)

Деплијани - 6

- В. Нинковић, *Велики барутни магацин. Збирка римских камених споменика*, суиздавачи Народни музеј у Београду и Београдска тврђава, Београд 2011
- V. Ninković, *The Main Powder Magazine. Collection of Roman Stone Monuments*, (National museum and Belgrade Fortress), Београд 2011
- В. Крстић, *Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја*, Београд 2011
- V. Krstić, *Italy and restoration of the Magnificent Crater. Princely treasure from the National museum*, Belgrade 2011
- Ђ. Костић, *Са Каницом по Србији – Врање, Ниш, Лесковац, Ваљево, Крагујевац, Смедерево, Зајечар* (суиздавачи Народни музеј у Београду и Друштво Феликс Каниц), Београд 2011 (укупан тираж 2100)
- Ђ. Костић, *Са Каницом по Србији/Đ. Kostić, Mit Kanitz durch Serbia/ Kanitzcal Szerbián Át*, Београд 2011 (тираж укупан 900)
- *Mirror Image – Katarina Ivanović*, Београд 2011.

Апстракти – стручни скупови:

- Abstract of the First International Conference *Traditional Pottery Making from Ethnoarchaeological Point of View. Scientific Research and Safeguarding of Intangible heritage*, Belgrade, June 10-13 2011.

3.5. ПРОЈЕКТИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА, МЕЃУМУЗЕЈСКИ И МЕЃУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ

3.5.1 Истраживачки, изложбени, издавачки и конзерваторски пројекти Народног музеја у оквиру редовне делатности

- Археолошко истраживање *Шалитрена пећина* - Наставак систематских археолошких ископавања на локалитету Шалитрена пећина – пројекат Народног музеја у Београду. Истраживања су трајала од 9.09. до 03. 10. 2011. Радови су извођени у улазним деловима пећине као и њеној унутрашњости. Укупно је истраживано 25 м2. Покретни материјал потиче из средњег и доњег палеолита. У току године је, са др Аном Белен Марин Аројо, са Универзита Кембриџ, урађена анализа дела археозоолошког материјала са локалитета Шалитрена пећина, са ранијих ископавања. Руководилац истраживања: Б. Михаиловић; сарадник из НМБ: Ј. Марковић;
- Наставак рада на монографији о локалитету *Павловац*, око 160 страна (А. Старовић);
- Наставак рада на приреди публикације *Ајмана – Мала Врбица* – археолошка и нтрополошка анализа скелетног материјала, преглед документације (А. Старовић);
- Пројекат *Тумачење, порекло и дистрибуција камених сировина са неолитских и енеолитских локалитета Централног Балкана*: Обављено рекогносцирање терена у периоду од 4. до 12. маја у околини локалитета Беловоде - потез Бело брдо, ток потока Бусур, село Ждрело до манастира и потеза Плато-Грабови, село Ћовдин, Крвије, Шетоње, Везичево, јужни део Малог Вукана са активним каменоломима, део тока Млаве. Прикупљено је 64 групе узорака које су припремљене за макроскопску и делом микроскопску идентификацију. Други део истраживања обухватио је ширу околину Беловода у периоду од 7- 15 октобра. Откривени су геолошки депозити кремена у атару села Ждрело, Бистрица, Мелница, Стамница, потези око Кучева и на делу Горњачке клисуре код манастира горњак и Дубоке пећине до рудника Јасеновац и села Влашки до. Прикупљено је 115 група узорака камених сировина са 50 локација и придодати су у бази података петроархеолошких узорака са територије Србије. Урађена је фотодокументација комплетног каменог материјала са локалитета Беловоде (700 фотографија). Руководилац: мр В. Богосављевић-Петрови; сарадник Ј. Марковић (теренским истраживањима од 4. до 12. маја).
- Наставак рада на обради целокупне документације и приреди публикације о археолошко истраживању *Рекогносцирање подручја општине Бабушница*. За недељник Илустрована политика дат интервју о овом пројекту, објављен 8. децембра (А. Ћорђевић);
- Археолошко истраживање *Дијана/Занес*: наставак систематских ископавања и истраживања тврђаве у склопу римског лимеса. Ископавања прати стручно - научна обрада актуелне грађе и архиве, те израда обавезне документације која обухвата дневнике радова, картоне налаза, табеле налаза који уживају претходну заштиту (теренски инвентар на С картонима), фотодокументацију, колор и дигитална снимања, архитектонско-техничку документацију на различитим медијима, евиденционе, инвентарне табеле техничке и фото-документације, обрада у ауто-кеду синтезне, аналитичке документације и ситуационих планова. Настављени су послови на ажурирању архитектонско-техничке документације, на свим медијима (укључујући електронске), и финална обрада структура у ауто-кеду (акцент на 2010). Радила се интензивно на класирању и ажурирању целокупне теренске документације, с 1500 докумената, на различитим медијима (папир, паус, диск) и приреди за рачунарску, финалну обраду и израду база. Руководилац истраживања: Ј. Кондић;
- Започет је рад на *Каталогу римских и касноантичких фибула из Народног музеја* - обрађено је 250 фибула од бакарних легура из Збирке римског царског периода. (мр Д. Ратковић);

- Настављен је рад на каталогу *Поклони др Софије и Милојка Дуњића*, у сарадњи са Музејом града Београда, аутори су: др Т. Цвјетићанин, М. Глумац, мр Д. Ратковић, мр Д. Шљивар, др С. Крунић (Музеј града Београда). Обрађене су фотографије предмета из Збирке Дуњић и Музеја града Београда, а за потребе електронског каталога (сарадник Б. Трипковић);
- Пројекат конзервације *Барутана-епиграфски споменици* - У сарадњи са ЈП *Београдска терђава*, настављени су конзерваторско-рестаураторски радови на споменицима из фонда Народног музеја у Београду и у 2011. године, у ходнику и сали 1 Барутане. Припремљено за излагање и представљено 78 споменика који припадају фонду Народног музеја у Београду и Музеја града Београда. Руководилац пројекта: мр В. Нинковић; конзерватори: М. Стаменковић, С. Савић (ФПУ);
- Настављен рад на каталогу Епиграфских споменика и римских опеке са печатима Збирке Ђердап (аутор епиграфске обраде – М. Мирковић, обрада каталога – Ј. Кондић).
- Почетак истраживачког и изложбеног пројекта *Ниш у Константиново доба. Едик толеранције*, који треба да се заврши 2013. изложбом и публикацијом, поводом обележавања 1700 година од доношења Миланског едикта. Изложба ће бити реализована у Нишу и Београду. Формиран стручни тим од сарадника Народног музеја у Београду, Народног музеја у Нишу, Археолошког института и Архитектонског факултета у Београду. Урашен основни концепт изложбе и фазе пројекта. Руководилац пројекта: др Т. Цвјетићанин; координатор: мр Д. Ратковић; сарадници: В. Црногорац (НМН), С. Дрча (НМН), Ј. Кондић, др Г. Милошевић (АФ) и друг спољни сарадници;
- Настављен рад на пројекту *Оставе римског царског новца од I-III века* и припреми монографије *Остава римског новца из село Миросаљци, код Лазареваца*. Израда каталога за 726 примерака новца у хронолошком распону Нерон – Комод (мр Б. Борић-Брешковић);
- Настављен рад на пројекту *Оставе римског царског новца од I-III века*. и каталогу *2: Остава антонинијана из Ниша* - извршена корекција каталошких одредница везана за идентификацију ковница и хронологију емисија; рађено на уводном тексту у делу који се односи на владаре и ковнице (Т. Бенцаревић);
- настављен рад на монографији *Ковање муниципија Стоби* – извршена допуна новим примерцима новца; рад на уводној студији у сегментима који се односе на ковање Стоба и сродне муниципалне и колонијалне ковнице у хеленофоним областима римског царства (мр Б. Борић-Брешковић).
- Завршен рукопис монографије *Имperiјална и колонијална ковница у Виминацијуму у време владе Трајана Деција (249-251)* и предат у припрему за штампу (др М. Васић);
- Настављен рад на монографији *Средњовековна некропола на локалитету Висока Раван у Брестовику*: извршено дигитално снимање 65 археолошких предмета, скенирани су делови техничке документације (истраживања 1953 - 1959); настављен рад на изради основног текста - израда типологије накита (мр С. Фидановски).
- У оквиру рада на пројекту *Раносредњовековна насеља и некрополе у Подунављу*, обављен обилазак нове локације са налазима људских костију на потесу Павлов Чаир у Брестовику, уз проверу података кроз катастар СО Гроцка. Руководилац истраживања: мр С. Фидановски, сарадник мр Е. Зечевић;
- Археолошка истраживања *Подриње у позном средњем веку* – Обављен увид и копирање документације из Археолошког института и Републичког завода за заштиту споменика културе у Београду са локалитета у Перућцу код Бајине Баште, а у циљу обраде грађе Археолошке збирке позног средњег века. Предата обрађена документација и извештај са ископавања локалитета „Мраморје“ у Перућцу изведених 2010. године. Иако су средства за наставак истраживања у 2011. години добијена, Комисија за издавање дозвола за археолошка ископавања и истраживања није, ни након дописа да се Народни музеј обавести о одлуци по том захтеву није одговорила, нити је одобрење за ископавања

послато. Стога истраживања нису обављена, већ се само обишао локалитет у циљу документовања грађе за публикавање и увида у стање споменика и локалитета након обављених конзерваторских радова РЗСК Београд током јула-августа 2011. године. О овом боравку, у периоду од 18-24.10. 2011, сачињен Извештај и Записник (бр. 376/16 и 376/16-1 од 07. 11. 2011). Обављена обрада документационе грађе везане за локалитет „Мраморје“ у Перућцу, за потребе публикавања резултата тих радова (уз ангажовање спољног сарадника). Руководилац истраживања: мр Е. Зечевић; сарадник мр С. Фидановски;

- Пројекат *Средњовековно наслеђе Топлице* - Обављен увид и копирање документације из Археолошког института и Републичког завода за заштиту споменика културе у Београду са локалитета у Куршумлији у циљу обраде грађе Археолошке збирке позног средњег века. Обављен преглед, издвајање и скенирање оригиналне техничке документације са археолошких истраживања комплекса манастира Св. Никола и Св. Богородица у Куршумлији у ЗЗСК у Нишу, као и дела теренске документације са ископавања на локалитету Шанац, изнад цркве Св. Николе у Куршумлији, који је у поседу Народног музеја Топлице (руководилц истраживања М. Љубинковић-Ђоровић, 1967-1980). Започето фотографисање ситних налаза из студијске збирке, у циљу инвентарисања предмета са ових локалитета и израде основне документације. Руководилац истраживања: мр Е. Зечевић; сарадник: М. Мирковић, волонтер;
- Настављен рад на каталогу *Средњовековни текстил из збирки Народног музеја* – настављена обрада текстила са Новог Брда из Археолошке збирке пуног средњег века: Оковратник (инв. бр. 4970), Оковратник и наруквица (инв. бр. 3945), фрагменти тканина (инв. бр. 4072, 4077, 4970, 5163) и из Петрове цркве код Новог Пазара: Стихар (инв. бр. 4263), фрагмент тканине (инв. бр. 5240); настављен рад на основном тексту каталога (А. Нитић, Ж. Темерински);
- Настављен рад на монографији *Средњовековни градови и дворци*, везан за рукописну грађу Милана Кашанина (Б. Иванић);
- Настављен рад на израда каталога *Стакло Новог Брда* – ревизија цртежа са реконструкцијом стакла са Новог Брда (мр Е. Зечевић);
- Завршен рад на каталогу *Крстови из средњовековних збирки Народног музеја у Београду* (Н. Церовић);
- Настављено са припремом изложбе *Свето и световно. Уметност у средњовековној Србији XII-XVIII век* (радни наслов), која је предвишена за 2013. годину. Координатор и аутор концепције: А. Нитић. Израда концепције, избор предмета (192), дигитално снимање, Сарадници: Н. Церовић, мр Е. Зечевић, Б. Иванић, мр С. Фидановски, др Д. Прерадовић, мр Б. Поповић, В. Радић;
- Пројекат *Новац српске деспотовине*: Завршен каталогски део монографије који садржи 950 примерака новца деспота Стефана Лазаревића и Ђурђа Бранковића из основне збирке Народног музеја у Београду, Збирке Љубомира Ковачевића и Немzeti музеја у Будимпешти. Започето писање текста са темом „Дубровник и српски деспоти“, једне од студија у оквиру монографије, која ће, базирана на постојећој литератури, презентовати и нове податке из изворне грађе који су резултат истраживачког рада у Државном архиву Дубровника (В. Радић);
- Настављен рад на каталогу *Одликовања у Народног музеју у Београду*: издвојене и фотографисане дипломе о одликовањима и друга документа (20 комада), везана за личност Нићифора Дучића, из архиве музеја. Прегледана и новопронађена документа о одликовањима Миленка Веснића (19 комада). Рађене корекције текста каталога збирке ордења, у контексту нових података (М. Јеринић);
- Завршен рад на свеобухватном каталогу (catalogue raisonne) *дела Паје Јовановића* и предат у припрему за штампу (П. Петровић);
- Настављен рад на *Каталогу Збирка југословенског сликарства XX века* (том I) (Љ. Миљковић).

- Настављен рад на *Каталогу графика XVIII века из збирке Народног музеја* (Е. Блануша).
- Настављен рад на *Каталогу Југословенске карикатура из Збирке цртежа и графике југословенских аутора* (Г. Станишић).
- Настављен рад на *Каталогу Збирке цртежа југословенских аутора XX века* (том I) (Г. Станишић).
- настављен рад на *Каталогу Збирка цртежа доба модерне из Стране збирке Кабинета графике* (мр Д. Ковачић);
- Настављена израда *Каталога Збирке југословенске скулптуре* на енглеском језику - sukcesивно се преводи (В. Грујић);
- Настављен рад на монографији *Петар Убавкић (1850-1910)* (В. Грујић);
- У току 2011. године радило се на развојној фази *нове поставке Музеја Вука и Доситеја*, која треба да се реализује 2012. године. Аутор и координатор пројекта: Љ. Чубрић, сарадник: мр Ј. Милановић, дизај поставке И. Степанчић;
- У току 2011. године започет је рад на изложбеном пројекту *Народни музеј у Скупштини града*, који ће се реализовати у 2012. години. У просторима Скупштине града, на иницијативу градоначелника због посебних услова у којима ради Музеј, биће организоване 4 изложбе, које ће представити изузетна археолошка и уметничка дела Народног музеја. Изабрана дела имају посебне приче и сва су везана за Београд. Реализација пројекта очекује се од марта 2012. године. Руководилац: др Т. Цвјетићанин, координатори: Е. Блануша, А. Ђорђевић; едукативни програми: мр Е. Гавриловић, медији и веб: Г. Грабеж, испред Скупштине града В. Марјановић.

3.5.2 Истраживачки и изложбени пројекти у оквиру програмске делатности – партнерски пројекти у земљи и међународна сарадња

- Археолошка истраживања *Археометалургија Винчанске културе: Беловоде* Истраживања локалитета Беловоде рађена су од 15. 07. до 18. 08. 2011. Рађена је нова сонда бр. XVII до релативне дубине од 2.00 метара, отворена на основу геофизичког снимка. налази потичу из најмлађег хоризонта насеља. Откривен је и објекат који је уништен у пожару са бројним покретним налазима, у највећој мери деловима керамичких посуда. Половична истраженост ове сонде условљена је скромним средствима за истраживања која су условила редуцирање стручне екипе и, још важније, радника на терену. Старији хоризонти насеља на Беловодама треба да се истраже новом кампањом наредне године. Партнер: Народни музеј Пожаревац. Руководиоци истраживања: мр Д. Шљивар, Д. Јацановић;
- Археолошка истраживања *Археометалургија Винчанске културе: Плочник* – Ископавања локалитета Плочник рађена су од 5. 09. до 10. 10. 2011. Упркос редуцираним средствима за ову кампању сви планирани радови су урађени у предвиђеном року. Општина Прокупље је расписала јавне радове у оквиру којих је Музеј Топлице у Прокупљу могао да ангажује 5 радника за археолошка истраживања. На овај начин је завршено истраживање објекта у сонди XXIII са бројним целим и фрагментованим керамичким налазима, од којих је око 25 пренето у Народни музеј на конзервацију и реконструкцију. У сонди која је са проширењима износила око 70 м², урађен је део од 16 м² до стерилног слоја и здравце како би се документовала њена вертикална стратиграфија. Истовремено са археолошким радовима настављено је са реконструкцијом "Археопарка" на Плочнику и дотеривање 5 изграђених објеката. Партнер: Музеј Топлице у Прокупљу. Руководиоци истраживања: мр Д. Шљивар и Ј. Цветковић. Кузмановић;
- Археолошка истраживања *Кале Кршевица* (носилац пројекта Археолошки институт, партнери Народним музеј у Београду и Музеј у Врању): Н. Радојчић ради на припремању финансијских планова, извештаја и саопштења, као и самим теренских истраживањима, А. Ђорђевић на снимању терена, а В. Крстић на обради налаза. У периоду од 18. августа до 16. октобра Н. Радојчић је у сарадњи са Заводом за заштиту

споменика културе у Нишу радио на пословима превентивне заштите хидротехничког комплекса на овом локалитету. Руководилац истраживања: др П. Поповић, АИ; сарадници: Н. Радојчић, В. Крстић и А. Ђорђевић);

- Пројекат *Неопипљива бештина - Етноархеолошка истраживања традиционалних технологија керамике*: настављен је рад на међународном пројекту *Црепуља/црепна од неолита до данас на простору југоисточне Европе. Утилитарна и обредна функција*, који се реализује у сарадњи са Музејом Македоније из Скопља. Током 2011. године обављена су теренска истраживања у Рујишту код Ражња (25. мај), где је регистрован рад последњег црепуљара у Србији и на Старој планини (29. јул – 2. август), где је документована реконструкција процеса израде женских црепуља, као и студијски боравак у Скопљу (09-12. новембар), у Музеју Македоније. Део резултата презентован је саопштењем на Међународној конференцији о етноархеологији керамике и приказан на две изложбе које прате одговарајући каталози. Руководилац истраживања: мр Б. Ђорђевић и Г. Николов; Сарадници на пројекту: А. Ђорђевић и спољни сарадници: Д. Златковић, М. Теодорски и Т. Лазаревић;

- Пројекат мултидисциплинарних истраживања *Злакуса и Потпеће са околином* (носилац: Централни институт за конзервацију у Београду): потпројекат етноархеолошких истраживања (део је пројекта *Неопипљива бештина - Етноархеолошка истраживања традиционалних технологија керамике*) – настављена су теренска истраживања и обрада документарног материјала. Забележен је рад још двојице лончара у целости и допуњена документација везана за рад осталих лончара. Обављено је и истраживање једне напуштене, рецентне жижанице. Регистровани су и подаци из Музеја у Пријеполу. Део резултата презентован је на две изложбе и објављен у каталозима који их прате, као и у једном стручном тексту. У недељнику Илустрована Политика, од 11. августа, објављен је текст који говори о раду мр Б. Ђорђевић у области етноархеологије керамике и међународној конференцији организованој у Народном музеју. Потпројекат археолошких истраживања је ове године започет интервјуима са мештанима и припремом рекогносцирања. Теренска истраживања на оба потпројекта обављена су од 3. до 10. септембра. Руководиоци пројекта: мр Б. Ђорђевић, др М. Поповић Живанчевић из ЦИК-а и др Љ. Гавриловић из Етнографског института; руководилац археолошког потпројекта: А. Ђорђевић; руководилац етноархеолошког потпројекта мр Б. Ђорђевић.

- Реализован пројекат *Студија уређења постављања споменичке скулптуре на простору Београдске тврђаве*, на иницијативу и у сарадњи са ЈП Београдска тврђава. Урађена је архитектонска студија у којој је извршена прецизна просторна анализа споменичке скулптуре на простору Београдске тврђаве, документоване скулптуре, као и дата валоризација споменика и потенцијални простори за даље постављање скулптура. Овај део студије, након извршеног поступка избора понуђача услуга анализе урадио је архитектонски биро Re:agch, Београд. Студија је допуњена музеолошким делом, који обухвата стручни картон и фотодокументацију сваког споменика, за који су урађена сва релевантна истраживања приступачних архива, као и процена стања споменика. Урађена је и допуна базе МИСС - прилагођавање поља из програма Етернитас у циљу израде базе за споменике у јавном простору. Студија је достављена ЈП Београдска тврђава, Републичком заводу за заштиту споменика културе, Заводу за заштиту споменика културе града Београда, Секретаријату за културу града Београда, градоначелнику града Београда, са циљем да се помогне евиденцији, заштити, утврђивању старатеља за скулптуре на Тврђави и даљем постављању скулптура у јавном простору. Координација НМ: Ј. Војводић; консултант: М. Андрић; конзерватор: М. Стаменковић.

3.5.3. Конзерваторски пројекти – међумузејска и међународна сарадња

- Наставак сарадње на пројекту *Примена нуклеарних техника у карактеризацији и заштити артефаката културне баштине у области Европе* Међународне агенције за атомску енергију (IAEA) *RER/8/015*: у Сарајкој нуклеарном истраживачком и

едукативном центру у Анкари, Турска, оджан је тренинг - курс са темама: *Преносиви XRF спектрометри и методологија in-situ карактеризације културних добара; Микро- XRF спектрометрија за 2D и 3D карактеризацију културних добара; Обрада података и статистичка анализа и Увод у микро-Раманску и FT-Инфрацрвену спектроскопију* (11-15. јули), којем је присуствовала мр М. Стојановић; у периоду 7-9. септембра А. Старовић је учествовао на завршном састанку у Варшави, Пољска, као један од представника Србије у пројекту, са В. Андрићем из Винче.

3.5.4 Иницијативе за истраживачке, изложбене, конзерваторске пројекте

- Предлог за сарадњу у оквиру *европског пројекта Charisma – Cultural Heritage advanced Research Infrastructures: Synergy for a Multidisciplinary Approach to Conservation/ Restoration* на мултидисциплинарном истраживању техника израде српских икона. Потписан је споразум о партнерској сарадњи на пројекту између осам установа у Србији, са циљем координирања заједничког рад у оквиру FP7 програма. Руководилац пројекта и координација: Галерија Матице српске; сарадници из Народног музеја: конзерватори и истраживачка лабораторија;
- Археолошки институт упутио је допис Народног музеју и другим музејима у Србији о реализацији пројекта *Itinerarum Romanae Serbiae – Доба мепархије*, изложбе и монографије коју Институт жели да реализује поводом 1700 година од Миланског едикта, у периоду од октобра 2012. до фебруара 2013. године. Руководилац пројекта је др М. Кораћ. С обзиром да се у истом периоду организује велика међународна изложба у Милану, за коју је Народни музеј већ спровео цео поступак за позајмицу, Археолошком институту одговорено је да ћемо помоћи у реализацији пројекта у оном обиму који је могућ поштујући наше планове и програме. Одржан је састанак руководиоца пројекта и директора Народног музеја, на којем је договорена потенцијална даља сарадња (АИ монографија, НМ изложба), али споразум о сарадњи, који је требало да понуди Институт, није достављен. Концепт изложбе и публикације остао је непознат до краја 2011. године, као и прецизна тражења од Народног музеја. Састанцима поводом овог пројекта које је организовао Археолошки институт присуствовале су мр Д. Ратковић и Ј. Кондић (22. и 27. децембра 2011).

3.5.5 Сарадња на пројектима

- Учешће на пројекту израде заједничке номинације средњовековних камених надгробних споменика-стећака за упис на Листу светске баштине, *Joint Nomination of Medieval Tombstones – Stecak's to the World Heritage List*, који се налазе на територији Босне и Херцеговине, Србије (чији је носилац Републички завод за заштиту споменика културе испред Министарства културе РС), Хрватске и Црне Горе. У склопу послова тима на изради документације за номинационе досијеа учествовање у раду III Састанка чланова административног тела и координатора за имплементацију Заједничке номинације ових споменика (10-11.02. 2011) у Министарству културе Републике Србије у Београду. За ту прилику припремљена презентација о резултатима ископавања Народног музеја 2010. на локалитету Мраморје у Перућцу, која је једна од три предложене некрополе са територије Србије. На место у тиму РЗЗЗСК дата оставка у августу 2011. године. (мр Е. Зечевић);
- Настављена је сарадња на пројекту Одбора за историју уметности САНУ и у целости је дигитализована документација која се чува у Народног музеју, а која је настала приликом археолошких ископавања манастира Свети Арханђели код Призрена 1927. године, укупно 767 докумената (др Д. Прерадовић);
- Сарадња на пројекту Музеја Рудничко-таковског краја на реализацији изложбе и каталога: *Друштво уметника Зограф. 80 година од прве изложбе друштва уметника Зограф* (Јб. Миљковић).

3.6 ДОКУМЕНТАЦИЈА: ИЗРАДА ФОТОДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ОБРАДА АРХИВСКЕ И ДОКУМЕНТАРНЕ ГРАЂЕ, ПОЗАЈМИЦЕ ДОКУМЕНТАЦИОНЕ ГРАЂЕ

3.6.1 Израда фотодокументације

Археологија	1372 + 187
Нумизматика	
Историја уметности	900 + 252
Галерија фресака	
Конзервација и рестаурација - снимака израђено фотографија	2526 + 262
Документација о активностима у Музеју	242 + 2501
Укупно снимљено у фотолабораторији	8242

Све послове обављају В. Илић и В. Вукадиновић.

3.6.2 Обрада архивске грађе

- Обрада архивске грађе из 1898, попис докумената у електронској бази података архивске грађе, скенирање докумената. У току је процес интеграције постојећих скенираних архивских докумената и електронске базе и то у две фазе: 1. осмишљавање софтверског решења за успостављање директне везе између две врсте података (сарадник Г. Гавриловић; 2. конкретно повезивање појединачних докумената (Ј. Марковић);
- Основна стручна класификација архивске грађе унутар једне године (Ј. Марковић, В. Круљац);
- Сређивање и попис архивске грађа везане за Михајла Пупина (Ј. Марковић);
- Сређивање, попис, израда копија архивских докумената везаних за период 1906-1914. година (Ј. Марковић);
- Израда досијеа изложби Народног музеја постављених у Београду, Србији и иностранству током 2008. (18 изложби) и за 2011. годину (22 изложбе) (Ј. Марковић);
- прикупљање штапаног и електронског материјала манифестација током 2011. чији је организатор Народни музеј (седам манифестација) (Ј. Марковић);
- Преузета страна хемеротека изложби Народног музеја: *BALKANI Antiche civiltà tra il Danubio e l Adriatico* 2007-2008 (три тома по две свеске), *Constantino il Grande*, Rimini 2995 (једна свеска), *Konstantin der Grobe*, Trier 2007 (две свеске);
- Формирање досијеа *Припрема конкурса за идејно решење реконструкције и доградње Народног музеја у Београду 2010* (Ј. Марковић);
- завршетак истраживања у Архиву Југославије у Београду, прикупљање архивске грађе за употпуњавање досијеа уметника београдског енформела (В. Круљац).

3.6.3 Обрада документационе грађе

- Попис документације ван пописане археолошке грађе и припрема досијеа о Милоју Васићу као археологу и управнику Музеја (мр В. Богосављевић-Петровић);
- Попис, одлагање фотографија Збирке раног средњег века (90 снимака), Збирке позног средњег века (102 снимка) и Римске збирке (76 снимака) (мр В. Богосављевић-Петровић);
- Издвајање и обрада комплетне документације о археолошким истраживањима Космаја и формирање базе података (мр В. Богосављевић-Петровић);
- Припрема и обрада документације са локалитета Крива Река и Ражана (мр В. Богосављевић-Петровић);

- Наставак рада на прикупљању, евидентирању и паковању документарног материјала везаног за научноистраживачке, издавачке и едукативне пројекте везане за уметничке збирке, односно за рад Одељења за историју уметност, Спомен-музеја Надежде и Растка Петровића (мр В. Круљац);
- Рад на дигитализацији колекције стаклених негатива Народног музеја у Београду. Скенирано су сви негативи А формата (1852), од којих је један део током 2010. године скенирао Одбор за историју уметности САНУ. Започето је са скенирањем негатива Б формата. (М. Мирковић, др Д. Прерадовић);
- За потребе обраде докумената о архитектури и живопису Жиче, Одбор за историју уметности САНУ скенирао је 213 негатива из фонда Галерије фресака (др Д. Прерадовић);
- Заоставштина М. Кашанина предата је Бранки Иванић на стручно научну обраду (др Д. Прерадовић, Б. Иванић);
- У оквиру обраде докуметације са ископавања манастира Свети Арханђели код Призрена обављено је истраживања уломака архитектонске пластике на самом локалитету (др Д. Прерадовић);
- Извршена је примопредаја фотодокументарне грађе и материјала који се односе на средњовековне споменике, зарад стручно-научне обраде (мр В. Круљац, Н. Јевремовић, Н. Церовић, Ј. Марковић);
- Урађена је база података и апликација за евидентирање података о српским средњовековним споменицима у ТВ емисијама (Г. Гавриловић).

3.6.4 Позајмица документационог материјала, снимања за публикације других институција (преко 800 снимака и планова)

- На захтев БИГЗ-а за потребе штампања уџбеника историје за пети разред основне школе издвојене су фотографије налазишта Лепенски Вир и скулптура са Лепенског Вира (мр В. Богосављевић-Петровић);
- За потребе предавања др Милице Тапавички Илић из Археолошког института у Београду *Grabbeigaben als Ausdruck des Venuskultes* на конгресу *Prähistorische und antike Göttinnen*, као и за публикацију са овог конгреса, одобрено је коришћење фотографија предмета Збирке Космај из гробова 139 и 242 (М. Глумац);
- За књигу *The Interior Furnishing of the Home in the Mishnah* by, Karen Kirshenbaum из Израела дата је фотографија *Стеле банкара* из Виминацијума, из *Збирке римског царског периода*. Књигу објављује Bar-Ilan University Press, Израел (мр Д. Ратковић);
- За књигу аутора проф. Клода Пузадуа (ARSCAN), Nanterre, која ће бити публикована у *Bibliothèque des Écoles françaises d'Athènes et de Rome*, дата фотографија *Стеле банкара* из Виминацијума, из *Збирке римског царског периода* (мр Д. Ратковић);
- За потребу израде текста за Зборник Народног музеја у Београду ХХ-1 Мирославу Вујовић, Филозофски факултет у Београду дата је фотографија *Гладијатора на чамцу*, из *Збирке римског царског периода* (мр Д. Ратковић);
- За потребе *Речника козервације археолошке керамике*, у издању ЦИК-а са Народним музејом као суиздавачем, предате су ЦИК-у (В. Живковић) фотографије керамичких посуда из више збирки Народног музеја у Београду. Из археолошких (387 фотографија) и средњовековних збирки (В. Крстић, мр Д. Ратковић, М. Глумац, мр Д. Шљивар, мр Е. Зечевић, Н. Церовић);
- На молбу колегинице др В. Бикић, сараднице Археолошког института, извршен преглед налаза посуда од керамике и стакла из гробова са локалитета чији се материјал чува у Збирци (Св. Куршумлија, Ново Брдо, Милентија, Петрова црква). Издвојено 11 керамичких посуда и обављено фотографисање за потребе публиковања њеног рада о налазима посуђа у гробовима позног средњег века (мр Е. Зечевић);

- За потребе илустровања књиге *Средњовековни путовођа*, аутора Радивоја Радића и Радослава Петковића, позајмљене фотографије материјала који се чува у Збирци позног средњег века и достављени подаци о истом (А. Нитић, мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски);
- Документација о примопредаји керамичког материјала са ископавања у манастиру Студеници 1980-их, за материјал који је од стране Републичког завода за заштиту споменика културе Београд предат Народном музеју према одлуци *Комисије*, предата др М. Поповићу, ради увида у материјал (мр Е. Зечевић);
- Предат снимак иконе *Крштење Христово* из Збирке периода српске средњовековне државе, ради објављивања у књизи М. Татић-Ђурић, издавач Јасен (А. Нитић);
- Н. Nuno de Oliveira, Лисабон уступљен снимак Прстена краљице Теодоре и препоручена литература (А. Нитић);
- Снимање и обрада фресака из Жиче из Збирке периода српске средњовековне државе од страна (А. Нитић, др Д. Прерадовић и проф. др Д. Војводића);
- За потребе публикације коју припрема арх. М. Лукић, Завод за заштиту споменика културе Републике Србије, скенирани су планови и пресеци средњовековних црква арх. Ж. Татића, који су настали током треће деценије XX века (24 цртежа) (др Д. Прерадовић);
- Скенирани су стаклени негативи (3 ком.), за потребе проучавања фресака цркве Богородице Перивлепте у Охриду које обавља проф. др М. Марковић (др Д. Прерадовић);
- За потребе изучавања архитектуре задужбина Стефана Немање, проф. др И. Стевовићу дати су на увид стаклени негативи (83) из Фонда старе и ретке грађе о средњовековним споменицима (др Д. Прерадовић);
- Одабир дигиталних фотографија из Збирке Галерије фресака, у складу са дописом из Историјског музеја Србије (М. Томић, МА);
- Одабир дигиталних фотографија из Збирке Галерије фресака за сталну поставку Народног музеја у Лесковцу (М. Томић, МА);
- На молбу протосинђела Герасима (Драгојевића), старешине манастира Ђурђеви Ступови сачињен списак уломака фресака из Збирке, откривених приликом археолошких истраживања овог манастира (мр Е. Зечевић);
- Поводом изложбе *Средњовековни музички инструменти* Музеја Рас из Новог Пазара уступљене дигиталне фотографије фресака са темом музике, за опремање изложбе (мр Б. Поповић);
- Дата сагласност протојереју Томиславу Миленковићу, старешини Петрове цркве у Новом Пазару за израду нове серије копија крстова (археолошка збирка позног средњег века инв. бр. 5194 и 5211), од легуре цинка са посребрењем. По две копије крстова смештене уз оригинале (мр Е. Зечевић);
- На захтев БИГЗ-а за потребе штампања уџбеника историје за пети разред основне школе издвојене су фотографије фреске Белог анђела (мр В. Богосављевић-Петровић).
- Одабир и издавање документарне грађе која се односи на манастир Раваницу, др Татјани Стародубчев, доценту на Академији уметности у Новом Саду (мр В. Круљац);
- Одабир, припрема, слање уз дозволу за коришћење, два цртежа фресака из Богородичине цркве у Студеници, мр Драгани Павловић, асистенту Одељења за историју уметности Филозофског факултета у Београду, за Зборник радова V националне конференције византолога (мр В. Круљац);
- Историјском музеју Србије уступљено је 29 дигиталних снимака дела за потребе припреме изложбе и публикацију под називом *Приватни живот у Србији од средњег века до савременог доба* (П. Петровић);
- За потребе издавања монографије *Благо Србије, културно-историјска баштина* издавачке куће Младинска књига из Београда, уступљени су дигитални снимци следећих дела: девет слика К. Ивановић: *Аутопортрет, Италијански виноградар, Миле вести, Кнегиња Персида Карађорђевић, Врачање, Смрт сиротице, Освајање Београда 1806*,

Турски поклисари просе Мару, Корна са грожђем, К. Данил, Портрет уметникове супруге, Ђ. Јакшић, Девојка у плавом, С. Тодоровић, Прво српско гимнастичко друштво, Ђ. Крстић, Под јабуком (Гружанка), У. Предић, Херцеговачки бегунци, (П. Петровић);

- Издавачкој кући „Танеси“ из Београда за публикацију *The Serbian epic Ballads - An Anthology*, уступљени су дигитални снимци следећих дела: П. Јовановић, *Женидба цара Душана* и А. Добрић, *Милош Обилић у боју на Косову*, (П. Петровић);

- Хрватској националној телевизији одобрено је снимање дела В. Буковца *Руђер Бошковић* за емитовање документарног филма поводом 300-годишњице рођења Руђера Бошковића (П. Петровић);

- Музеју рудничко-таковског краја уступљено је за потребе рада на пројекту *Рудничко-таковски крај у уметности XIX века* дигитални снимци 17 дела из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века (П. Петровић);

- Историчару уметности др Срђану Марковићу уступљен је дигитални снимак слике Уроша Предића *Вредне ручице*, за илустровање текста о Првој српској уметничкој изложби у Сомбору 1910 (П. Петровић);

- За потребе репродуковања дела на изложби *Виноградарство и винарство Фрушке горе*, аутора Душанке Марковић из Музеја града Новог Сада, уступљени су дигитални снимци следећих дела: У. Предић, *Весела браћа*, К. Ивановић, *Италијански виноградар* и *Мртва природа са грожђем*, Љ. Александровић, *Берачица*, М. Карацић Вукомановић, *Девојка са виновом лозом* (П. Петровић);

- За потребе снимања филмске серије „Главом кроз слику“ Редакције деце и школског програма РТС, у Атријуму НМ снимљено је шест слика из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века (П. Петровић);

- Иванки Ристић, студенту историје уметности, одобрено је коришћење десет дигиталних снимака портрета трговаца из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века за потребе испитног рада „Визуелни идентите балканског трговца у XIX веку“ (П. Петровић);

- За потребе штампања уџбеника Читанка за средњи узраст ученика основног образовања за дијаспору Заводу за издавање уџбеника уступљени су дигитални снимци следећих дела: П. Јовановић, *Женидба цара Душана*, Ђ. Крстић, *Обретење главе кнеза Лазара* и У. Предић, *Дечак пред излогом* (П. Петровић);

- Историјском музеју Србије уступљено је 12 дигиталних снимака портрета знаменитих личности Првог и Другог српског устанка из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века за потребе визуелне презентације пројекта Конзервација и ревитализација куле Небојша (П. Петровић);

- Месној заједници Мол за потребе излагања репродукција слика Н. Радонића, поводом 185. година рођења уметника, у просторијама заједнице у Мољу, уступљено је 28 дигиталних снимака из Збирке српске уметности XVIII и XIX века (П. Петровић);

- Културно-туристичком центру „Ђура Јакшић“ у Српској Црњи уступљено је осам дигиталних снимака дела Ђуре Јакшића из Збирке за потребе израде репродукција, које би биле изложене у склопу сталне поставке у Спомен-кући Ђуре Јакшића у Српској Црњи (П. Петровић);

- Ресавској библиотеци из Свилајнца одобрено је коришћење дигиталног снимка дела Уроша Кнежевића, *Војвода Ресавца*, за репродуковање у књизи др Десанке Стаматовић о кнезу Милосаву Здравковићу-Ресавцу (П. Петровић);

- Вокалном студију „Орфелин“ из Новог Сада одобрено коришћење дигиталног снимка дела С. Тодоровић, *Портрет Корнелија Станковића*, за потребе илустровања нотног зборника посвећена Корнелију Станковићу (П. Петровић);

- ЈП „Погребне услуге“ из Београда одобрено је коришћење дигиталног снимка дела С. Тодоровића, *Портрет др Владана Ђорђевића*, ради репродуковања у монографији о Новом гробљу поводом 125-годишњице оснивања (П. Петровић);

- Историчару уметности Игору Борозану одобрено је коришћење дигиталног снимка дела А. Ковачевића *Ифигенија на Тауриди*, за репродуковање у стручном раду у часопису Годишњак града Београда (П. Петровић);
- Службеном гласнику из Београда за публикацију под називом *Прво у Србији* уступљени су дигитални снимци следећих дела: С. Тодоровић, *Прво српско гимнастичко друштво*, К. Ивановић, *Ауторпортрет*, П. Јовановић, *Крунисање цара Душана*, и Ј. Поповић, *Јован Стерија Поповић*, (П. Петровић);
- Издавање фотодокументарне грађе која се односи на дела из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века и Збирке југословенског сликарства XX века, Музеју града Новог Сада за реализацију изложбе „Виноградарство и винарство Фрушке Горе“ (мр В. Круљац);
- Стева Тодоровић: блок за скицирање, *Бомбардовање Ниша*, 1877, *Драгутин Петровић главни коморџија*, – проф. Чедомиру Васићу за публикацију *Српска војска у ратовима 1876 – 1878* (Е. Блануша);
- Стева Тодоровић, *Таковски устанак*, 1815, Анастас Јовановић, *Портрет Љубице Обреновић*, 1851, и Анастас Јовановић, *Портрет Милоша Обреновића*, 1852, – Музеју рудничко-таковског краја из Горњег Милановца за припрему изложбе *Рудничко-таковски крај у уметности XIX века* (Е. Блануша);
- Два снимка слика Боре Баруха (*Аутопортрет са женом и сином* и *Циркус*) достављени ПТТ Србија за марке објављена поводом стогодишњице рођења овог уметника (Ј. Миљковић);
- Пет снимака слика Саве Шумановића (*Берба*, *Пастирџица*, *Бела ваза*) и Вељка Станојевића (*Млада жена у зеленом*, 357), Живорада Настасијевића (*Челопечка улица*) Спомен-збирци Павла Бељанског за књигу *Сава Шумановић – сликар магичног реализма*, аутора Милене Квас (Ј. Миљковић);
- Један снимак слике Анђелије Лазаревић (*Ентеријер*) за потребе ЈП Службени гласник (Ј. Миљковић);
- Тридесет два снимка слика (Б. Вукановић, *Девојка под воћком*; *Летњи дан*; Б. Стевановић, *Предео*; *Предео са дрвећем*; Б. Поповић, *Витко тело*, инв. 436; Љубица – Цуца Сокић, *Ентеријер*, инв. 32; Иван Радовић, *Село у Војводини под снегом*; Ј. Бијелић, *Мртва природа са црвеном скулптуром*; М. Челебоновић, *Ентеријер*, *Цвеће*; М. Коњовић, *Чика Тончика на пиву*, *Композиција*, *Жито*; М. Миловановић, *Манастир Хиландар*, *Манастир Хиландар*; М. Павловић Барили, *Аутопортрет*, *Композиција*; Н. Петровић, *Кошутњак*, *Брдски предео*; П. Милосављевић, *Бели прозори*; П. Добровић, *Бели божури*; П. Лубарда, *Камена пучина*, *Ваза*; С. Шумановић, *Црвени ћилим*, *Јесењи пут*; С. Аралица, *Кућа са вењаком*, *Предео*; Ж. Настасијевић, *Предео*, *Напуштено орање*, *Предео из Шумадије*; З. Петровић, *Аутопортрет*, *Жена са дететом и дрвеним коњићем*) достављени ИК Валера, за књигу о Србији, *Мисли српских књижевника илустроване репродукцијама српских сликара* (Ј. Миљковић);
- Један снимак слике Михајла Петрова (*Мотив из Вишњице*, 1178) за Момчила Перуновића који припрема монографију о Вишњици (Ј. Миљковић);
- Седам снимака слика за серију *Главом кроз слике* коју припрема РТВ Србије (Ј. Миљковић);
- Три снимка слике Зоре Петровић ИК Топи за монографију (Љубица Миљковић);
- Два снимка слике М. Продановића (*Кантикум кантикорум* и *Иконокластичке таблице*) Фонду Вујичић колекције, за монографију (Ј. Миљковић);
- Дванаест снимака (Л. Коен, *Јосифов сан*, *Вечити Јуда*, *Јесен*, *Харон*, *Аутопортрет*, Р. Вукановић, *Дахије*, Н. Петровић, *Бетовенова маска*, *Острво љубави*, П. Вучетић, *Марија Магдалена на крсту*, Б. Вукановић, *Гатање*, М. Мурат, *Дах дубровачког пролећа*, *Пролеће*) достављени су Игору Борозану (Ј. Миљковић);

- Снимци девет слика (С. Вуковић, *Соба особа без лица*, *Царство простора*, *Тако то загонетно бива*, В. Тодоровић Шиља, *Порука*, Ж. Турински, *Иницијал*, *Положен стуб*, *Трохејски симбол*) за књигу коју припрема Доброслав Смиљанић (Ј. Миљковић);
- Десет снимака слика Н. Петровић (*Језеро у Булоњској шуми*, *Дереглије на Сави*, *Мост на Сени*, *Жетва*, *Стабло у шуми*, *Пастир*, *Ресник*, *Грачаница*, *Село*, *Сићевачка клисура*) за књиге Н. Петровић *Ликовна критика* и *Мала књига о Надежди* (Ј. Миљковић);
- Галерији Матице српске снимци три слике, од којих је последња снимљена дигитално: И. Радовић, *На Плажи*, З. Петровић, *Портрет Сретена Стојановића*, М. Јосић, *Портрет жене* (Ј. Миљковић);
- Народном музеју Зрењанин снимци седам слика Б. Поповића: *Портрет Боже Николајевића*, *Жена с црвеном машиницом*, *Девојка у природи*, *Холандски рибар*, *Мост Алкантара*, *Др Х.*, *На одмору* (Ј. Миљковић);
- Младинској књизи, за књигу *Благо Србије*, достављено 18 снимака слика: П. Милосављевић, *14. јул у Паризу*, П. Лубарда, *Камена пучина*, Л. Коен, *Пролеће*, *Јесен*, М. Глишић, *Терачина*, Н. Петровић, *Стабло у шуми*, *Косовски божури – Грачаница*, К. Миличевић, *Острвца крај Крфа*, М. Миловановић, *Плава врата*, М. Пијаде, *Аутопортрет са јапанским луткама*, Б. Вукановић, *Летњи дан*, И. Радовић, *Човек са рукавицом*, В. Поморишац, *Девојка*, М. Челебоновић, *Породица*, М. Коњовић, *Жито*, С. Шумановић, *Пастирница*, П. Добровић, *Ана Терзибашић*, М. Павловић-Барили, *Композиција* (Ј. Миљковић);
- др Андреју Жмегачу (Институт за повјест умјетности у Загребу) достављен снимак слике која је сада први пут снимљена: М. Клемент Црнчић, *Наше море* (Ј. Миљковић);
- Павле Васић, *Клодин* - Растку Васићу за публикување у књизи о Павлу Васићу (Г. Станишић);
- Јосип Сајсл, *Рекламе*, и *Зенит*, *зенитизам*, Ани Хес из Рена за књигу *Architecture & Typographie*, (Г. Станишић);
- Јосип Сајсл, *Рекламе*, и *Бајадера*, за репродуковање у књизи *Обртни спектакл*, (Г. Станишић);
- Коста Хакман, *Предео*, *Предео*, *Приморски мотив*, *Предграђе Београда*, *Мртва природа*, *Портрет вајара Николе-Коке Јанковића*, *Портрет врањанског трговца*, *Пред пиљарницом*, *Жена за столом*, и *Приморски предео*, - Љиљани Стојановић за монографију о Кости Хакману (Ј. Миљковић, Г. Станишић);
- Иван Мештровић, *Краљевић Марко на коњу*, 1910, на молбу Срђана Атанасовског за публикување у часопису *Музикологија* (В. Грујић);
- Издвајање и давање на увид фотодокументарног материјала, рукописа и књижне грађе везане за живот и рад Љубомира Мицића, за потребе истраживања као и касније припреме изложбе у Будимпешти, Александри Тијани Стипанов, катедра за уметност Универзитета у Будимпешти (мр В. Круљац);
- Преглед епистоларне грађе из заоставштине Љубомира Мицића на молбу Архива Курт Швитерс (Sprengel Museum-Hannover, Deutschland) (мр В. Круљац);
- За каталог изложбе *Ретроспектива Одилона Редона* у Гран Палеу у Паризу од марта до јуна и у Музеју Фабре у Монпелеу у Француској, од јула до октобра 2011. уступљен снимак Роденове слике *Портрет* из Збирке стране уметности;
- Достављен CD са фотографијама и каталожким подацима четири дела Ласла Мохољ-Нађа из збирке графика и цртежа страних аутора за предстојећу изложбу у оквиру манифестације „Дани Аде“ која ће бити организована у Мољу (мр В. Круљац);
- Координација у издавању фотодокументарне грађе која се односи на дела из збирки, историјат и рад Народног музеја, издавачком предузећу „Службени гласник“ у Београду ради илустровања књиге „Прво у Србији“ (мр В. Круљац);

- Издавање дигиталних снимака фреске „Доградња зграде Управе фондова (1932) која се налази у ентеријеру зграде Народног музеја, Музеју примењене уметности у циљу реализације изложбе „Примењена уметност и Београд 1918 - 1941“ (мр В. Круљац);

3.6.5 Увид у материјал и документацију – стручне посете

- Снежана Горјанова, сарадник Археолошког института у Софији, стручњак за период раног средњег века, 17. новембра била гост кустоса Средњовековног одељења (мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски);
- Посета Дарије Алујевић, вишег стручног сарадника Архива за ликовне уметности ХАЗУ са којом су обављени разговори везани за преписку из периода 1957–1968. године између хрватске медаљерке М. Води и Н. Тодоровић, кустоса збирке медаља Народног музеја у Београду (М. Јеринић).
- Посета еминентних стручњака Немачког археолошког института и стручног тима анажованог на истраживањима Гамзиграда (Г. фон Билов, К. Румел, Ј. Шкундрић), предвођени директором Народног музеја у Зајечару (Ј. Кондић).

3.7. БИБЛИОТЕКА

Куповина књига	6
Куповина часописа (свезака)	26
Поклон књига	58
Поклон часописи (свезака)	23
Размена књига	529
Размена часописа (свезака)	233
Укупни прилив (књига/свезака)	593/282
Техничка обрада књига	500
Размена иностранство (пуб./инстит.)	530/54
Размена у земљи (пуб./инстит.)	543/56
Инвентарисање књига	456
Инвентарисање часописа(свезака)	246
Попуњавање базе и лисног каталога књига (књига/листића)	468/2404
База књига – унос старог фонда	-
База часописа – попуњавање (свеске)	246
Инвентарисање и обрада CD-а (нсл./листићи)	2/9
Коричење	-
Конзервација	7 књига из фонда старе и ретке књиге
Припреме за селидбу (паковање нове кутије)	10

- Купљен и инсталиран нови софтверски пакет за библиотечко-информационо пословање, NIBIS. После завршене обуке и конверзије претходне базе (VIBLIO), почела је провера свих делова система, тако да аутори програм дотерују према нашим захтевима.

Све послове у библиотеци обављају мр С. Миленковић, А. Кручичан и А. Бежанић.

3.8. ПОСЛОВИ ВЕЗАНИ ЗА ЦЕНТРАЛНУ И МАТИЧНУ УЛОГУ МУЗЕЈА

3.8.1. Послови у оквиру Музејске Мреже Србије

Пројекат МИСС

- **Обука стручњака за рад у МИСС:** Одржане су радионице у Народном музеју у Београду за обуку музејских стручњака матичних музеја и музеја у Београду за рад у апликацији ЕТЕРНИТАС, на којима је обуку успешно завршило укупно 72 полазника који су добили и сертификате. Реализација: Н. Јевремовић, Г. Гавриловић А. Деспотовић и Ј. Војводић.
- **Апликација веб – МИСС:** Током радионица евидентирани су сугестије корисника које се односе на функционалност апликације. Оне су по завршетку радионица анализирани заједно са програмерима Софтвер-информациони систем (СИС) и неке од њих су уграђене у финалну верзију апликације. Примопредаја коначне и завршне верзије апликације извршена је 24. октобра 2011. године. Записником о примопредаји евидентирани су послови које је заједно са музејским тимом урадила фирма СИС, а који су дефинисани уговором о креирању апликације. Дефинисане су и обавезе фирме СИС током гарантног периода од једне године, као и обавезе које се односе на отклањање могућих застоја у функционисању апликације. Од новембра 2011. године стална комуникација са музејима Србије у вези рада на бази и имплементацији апликације. Координатор пројекта: Н. Јевремовић; развој програма и сарадња са СИС: Г. Гавриловић; сарадници на пројекту: Ј. Војводић, А. Деспотовић;
- **Администрирање базе МИСС:** закуп сервера код Ориона, иницијално инсталирање програма и базе МИСС и програма Етернитас на Орион серверу, обезбеђивање мрежних ресурса за даљинско управљање базом МИСС и успостављање локалне мреже. Преузимање сервера МИСС из фирме СИС и његов смештај у Народни музеј, дизање система (Win Server 2008 R2) и повезивање на Интернет - прављење виртуелних машина за следеће потребе: аналитичке - креирање виртуелне машине чија намена ће бити реплицирање базе МИСС како би се у њој безбедно правили сложени стручни упити; локалне - креирање виртуелне машине чија намена је хостовање простора за смештај података у локалну мрежу (дељени директоријуми МИСС-а); корисничке - креирање виртуелне машине за кориснички рад (e-mail, office, обрада медија података). Финална тестирања, верификација и припрема и преузимање апликације Етернитас у сарадњи са фирмом СИС, тестирање административног модула за управљање подацима у бази МИСС; финално подешавање апликације (уређење почетне странице, слике, favicona, header-a); пуштање у рад програма *Етернитас* на адреси www.app.eternitas.rs 1. новембра 2011. године; обавештавање стручњака и сарадника музеја Србије да је програм почео са радом преко музејске мреже и преко сајта Етернитас. Унос података у каталоге базе о организационој структури музеја Србије: допуна података о збиркама (унос збирки, унос матичности, руковоаца збирки и процењен број предмета) - унети су подаци о 585 збирки у музејима Србије. Допуна података о музејима Србије - унети подаци о 165 музеја заједно са музејима у саставу; допуна података о запосленима у музејима у Србији - унети су сви стручњаци који су током прошле и ове године обучени за рад у апликацији Етернитас, односно МИСС као и они који су се јављали након прослеђивања maila музејској мрежи, укупно 325 стручњака музеја Србије. Отварање налога музејским стручњацима – отворен 201 кориснички налог. Координација: Н. Јевремовић; администратор базе: А. Деспотовић.
- **Развој музејског портала www.infomuzej.rs:** креирање концепта и стратегије за развој музејског портала Србије и дефинисање потпројекта **Инфомузеј**, у оквиру МИСС. Креирање концепта и структуре сајта, подела и таксономија, регистара, функционалног дизајна, стратегије друштвеног умрежавања; креирање садржаја на порталу и свих страница (насловна страна и landing pages); писање кратких и информативних текстова

који ће се наћи на сајту и прикупљање материјала од кустоса Народног музеја у Београду; успостављање званичне сарадње са другим установама културе и образовања у циљу заједничке сарадње на пројекту Инфомузеј; координирање комуникације са музејима; креирање упутства за графички дизајн и рад са спољним сарадником на пословима израде и дизајна интернет презентације; креирање корисничких упутстава за рад музејских стручњака и унос података на порталу; организовање миграције постојеће интернет презентације www.eterinitas.rs у савременији модел; истраживање и рад на унапређењу интернет презентације за кориснике апликације Етернитас; Координација МИСС: Н. Јевремовић; Координација и реализација пројекта инфомузеј: Ј. Војводић; израда сајта: М. Апостоловић.

Стручна помоћ

- **Дворски комплекс:** Канцеларији Њ. К. В. Престолонаследника Александра Карађорђевића је након обиласка просторија Белог двора са уметничким збиркама у писменој форми достављено стручно мишљење у вези њиховог привременог збрињавања у окриву комплекса дедињских дворова у Београду (У. Исаковић, С. Лазић, Н. Килибарда, МА).
- **Народна скупштина Србије:** извршен је преглед зидних слика у ресторану и Малој сали, као и преглед и израда предлога за у пожару оштећену слику Б. Мешка, *Штит*, инв. бр. 4438, стари дос. бр. 5429, нови дос. бр. 7302; извршено је превентивно и пробно чишћење две зидне слике у ресторану и малој сали Ј. Василијевић, *Свети Лука*, инв. бр. 1364; С. Петровић, *Нерукотворени образ*, инв. бр. 1316 (мр Ј. Пантић);
- **Музеј историје Југославије:** прегледано је девет слика и израђен предлог конзерваторско–рестаураторских радова са спецификацијом трошкова (мр С. Кајтез).
- **Музеј у Пријеполу:** извршена је нумизматичка обрада 482 папирне новчанице и 39 примерака металног новца и дато стручно мишљење (М Јеринић).

Стручни надзор

- *Комисија за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких истраживања* (даље: Комисија): завршен упис дозвола издатих од стране Министарства културе РС за одобрење ископавања у 2011. у листу дозвола; ажурирана је база података Комисије (сарданик М. Мирковић) завршен преглед и упис приспеле документације, која се односи на ископавања изведена у 2009; Комисија је сачинила мишљења о трајном смештају и чувању покретног археолошког материјала (26 за 2009, 2 за 2008) и упутила их надлежним установама и Министарству културе;

- Комисија за преглед материјала са археолошких истраживања на локалитету Виминацијум код Костолца (мр Д. Ратковић, председник комисије, Н. Јевремовић, Х. Радојчић, М. Глумац, М. Петелин) започела је са прикупљањем релевантне документације везане за истраживања 2001-2007. Археолошки институт тражио је да се преглед материјала не заустави само на новијим истраживањима, већ да се укључи и материјал са ископавања осамдесетих и деведесетих година 20. века, који се налази у Музеју у Пожаревцу. С обзиром на недостатак средстава за дужи боравак стручњака на терену, за сада је рад ове комисије обустављен.

Стручни испити и стручна звања

- Комисија за доделу стручних звања, на основу законске обавезе, у два рока (мајски и новембарски) обавља стручно испитивање кандидата за стицање звања кустоса. Чинили су је: др Т. Цвјетићанин (председник) и проф. др С. Брајовић (стални члан), проф. др Д. Булатовић и доц. др Н. Радић (испитивачи за предмет „Музеологија“), М. Живковић (испитивач за предмет „Уставно уређење и законска регулатива“), мр С. Николић, З. Павловић (испитивачи за предмет „Техничка заштита културних добара“), као и М.

Дедовић (испитивач за енглески језик) и мр И. Секички (испитивач за руски језик). Технички секретар Комисије: И. Дорчић. Испитано укупно **49 кандидата**.

- Комисија за доделу виших звања врши увид у испуњеност услова за стицање виших звања – вишег кустоса или музејског саветника, оцену рада кандидата и додељује звања (у два рока, мајски и новембарски). Чинили су је: музејски саветник др Т. Цвјетићанин (председник), проф. др М. Тимотијевић, стални члан, као и трећи члан који је променљив у зависности од области коју третира рад кандидата: музејски саветник мр С. Фидановски – 2 кандидата, музејски саветник мр Д. Шљивар - 3, музејски саветник Љ. Миљковић - 2, музејски саветник Љ. Чубрић - 10, музејски саветник Н. Јевремовић - 5, музејски саветник В. Радић – 1, саветник конзерватор З. Павловић – 2, рестауратор саветник Р. Пиљак - 1, виши кустос мр Д. Ратковић - 1, виши кустос мр Е. Гавриловић – 4, виши конзерватор С. Топић – 1, конзерватор Р. Михаић - 1 (из Народног музеја), као и научни саветник др М. Васић - 2 кандидата, научни саветник др И. Поповић – 1, музејски саветник В. Нишкановић - 3 кандидата, музејски саветник др В. Марјановић – 2, музејски саветник др Љ. Протић – 5, музејски саветник Б. Јордановић – 5. Секретар: М. Живковић, технички секретар И. Дорчић. За виша звања конкурсао је **51 кандидат**, а звање је стекло 48 кандидата.

3.8.2. Стручна мишљења и вештачења

- Комисија за давање мишљења о извозу културних добара вршила је увид у предмете, преглед, снимање и у току године издала 14 мишљења за 86 предмета (в.д. секретара: Е. Блануша);
- Стручно мишљење о слици Паје Јовановића, *Црногорски ратник*, 1885-95, уље на платну, 60 x 47 cm, у поступку издавања извозне дозволе по молби Републичког завода за заштиту споменика културе (П. Петровић).
- Провера аутентичности две слике Саве Шумановића за потребе Царинарнице Београд (члан Комисије: Љ. Миљковић);
- Утврђивање аутентичности 29 слика које је примио Историјски музеј Србије (члан Комисије: Љ. Миљковић);
- Стручна обрада збирке графика Гордане Срејић из Београда која је потом понуђена на откуп Народног музеју (мр Д. Ковачић);
- Преглед и стручно мишљење о вредности заплењеног археолошког и нумизматичког материјала заплењеног 2004. године на граничном прелазу Батровци (М. Глумац, мр Б. Борић-Брешковић, др М. Васић). На основу овог мишљења и става Министарства културе, Министарства финансија – Управе царине и Министарства иностраних послова, Влада Републике Србије донела мишљење о предаји овог материјала Републици Турској, а на основу Конвенције о мерама за забрану и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара. Предаја обављена 25. фебруара 2011. године, у просторијама Народног музеја. Материјал је предат стручњацима из Управе за културна добра и музеје Републике Турске – мелику Ајазу, шефу одсека за ископавања, Теврику Жоктирку и Махмуту Ајдину, стручњацима специјалистима, а уз присуство представника Министарства културе и информационог друштва (Оливера Марковић, начелник Одељења за заштиту културног наслеђа Министарства културе), Министарства спољних послова (Маргита Лалић Терзић, министар саветник) и представника Управе царина Републике Србије (Владан Вуковић). Материјал предале: мр Б. Борић-Брешковић и М. Глумац.

3.8.3 Сарадња са МУП-ом, Управом криминалистичке полиције, Службом за борбу против организованог криминала и Царином

- Стручно мишљење у вези са археолошко – нумизматичким предметима (К. 4043/10 од 29.11.2011. године (Народни музеј у Београду бр. 35/9 од 05.12.2011.) одузетим дана 22.03.2007. године, у Крушевцу а о којима је већ извршена и приложена

експертиза 05.04.2007, на основу приложених фотографија. (мр Д. Ратковић, мр Б. Борић-Брешковић, Т. Бенцаревић);

- На захтев МУП-а извршен преглед 8 заплењених слика и дато стручно мишљење (Е. Блануша);
- Вештачење слика страних уметника заплењених од стране Интеропа Р. Србије, август (мр Д. Ковачић);

3.8.4. Чланство у комисијама, радним групама за нацрте закона и одборима Министарства културе

- Члан поткомисије за финансирање археолошких пројеката Министарства културе Републике Србије (Ј. Кондић);
- Члан Комисије Министарства културе Републике Србије за валоризацију пројеката у области материјалне и нематеријалне баштине, а по конкурсима који расписује Министарство културе (мр Б. Борић-Брешковић);
- Члан Националног комитета за нематеријално културно наслеђе (мр Б. Ђорђевић).

3.9 УСАВРШАВАЊЕ СТРУЧЊАКА И СТРУЧНИ И НАУЧНИ СКУПОВИ

3.9.1 Стручна звања

- Стручне испите положили: Ј. Војводић (приправник) – за кустоса, М. Пејовић (волонтер приправник) – за кустоса, М. Јовић (приправник) – за конзерватора;
- Звање музејског саветника стекли: А. Ђорђевић, В. Грујић, мр Д. Ратковић, мр И. Јанковић;
- Звање вишег библиотекара стекла А. Кручичан.

3.9.2 Академска звања

Стечено звање доктора наука

- мр Д. Прерадовић - 28. маја 2011. године одбрањена докторска дисертација под насловом *Bisanzio sull'Adriatico nel IX e X secolo Topografia sacra / Byzance sur l'Adriatique aux IXe – Xe siècles* (ментори проф. др Валентино Паће (Valentino Pace), проф. др Катрин Жоливе Леви (Catherine Jolivet Lévy), рађена у котутели Univeristà di Udine, Italia и Ecole Pratique des Hautes Etude, Sorbonne, France. Докторска диплома је у процесу нострификације.

Стечено звање мастера

- Н. Килибарда – стекао академско звање конзерватор-мастер по завршетку академских мастер студија из превентивне конзервације на Универзитету у Београду.

Рад на докторским тезама

- мр В. Богосављевић-Петровић – рад на докторској тези *Развој индустрије окресаног камена у Винчанској култури Србије*, ментор проф. др Душан Михаиловић;
- мр Б. Ђорђевић – рад на докторској тези *Етноархеолошка истраживања технологије керамике. Студија случаја Злакуса*, ментор проф. др Александар Палавестра;
- мр Е. Зечевић - рад на докторској дисертацији *Немањине цркве у Топлици у светлу археолошких истраживања*, анализа грађе из Збирке која потиче са истраживања на комплексима цркви Св. Николе и Св. Богородице у Куршумлији;
- мр Д. Ковачић - докторска теза под називом *Цртеж као средство визуелног истраживања у западноевропској уметности од 1871. до 1900.* пријављена је на Групи за историју уметности Филозофског факултета у Београду и ментора, проф. др Слободана Мијушковића;
- мр В. Круљац – докторска теза под називом *Београдски енформел у полемичком контексту српске културе педесетих и шездесетих година 20. века* пријављен на Катедри за модерну уметност Одељења за историју уметности на Филозофском факултету у Београду, ментор проф. др. Лидија Мереник;
- мр М. Ракочевећ – рад на докторату пријављеном на Филозофском факултету у Београду из области музеологије под називом “Стратегија едукације стручњака за музејски менаџмент“ (ментор проф. др Драган Булатовић) прихваћеном одлуком са 26. редовне седнице Научно-наставног већа Филозофског факултета у Београду, а након сагласности Универзитета;
- мр Д. Ратковић – наставак рада на докторској тези *Радионички центри за израду бронзаног накита на средњем и доњем Дунаву.*

Докторске студије

- Т. Бошњак – одбрањено образложење теме докорске дисертације;
- М. Глумац – рад на докторској тези *Римска некропола Губеревац- Гомилице на Космају (социјална структура становништва од I- III века);*
- У. Исаковић - рад на докторској тези на Филозофском факултету;

- Ј. Марковић – Наставак рада на докторској тези „Набавка сировина за израду окресаних камених артефаката у средњем палеолиту Србије“ која је прихваћена на Одељењу за археологију Филозофског факултета у Београду и Универзитетској комисији;
- В. Радић –пред комисијом у саставу: проф. др. А. Веселиновић, проф. др. М. Шуица, др В. Иванишевић одбрањен предлог теме докторске дисертације под називом *Новац српске деспотовине*. Овим су завршене трогодишње докторске студије на Филозофском факултету у Београду - Одељење историје и у току је израда докторске дисертације;
- мр М. Стојановић – докторске студије и сакупљање узорака за докторат са темом *Испитивање римских рудника олова на територији Србије*;
- М. Томић, МА – Завршена друга година докторских студија.

Докторске студије у иностранству

- мр Д. Еремић је на докторским студијама у Франкфурту, у Немачкој (основна област античка нумизматика);
- А. Шојић је на докторским студијама у Милану (основна област филозофија у медицини).

3.9.3.1 Менторство

- мр В. Богосављевић-Петровић ментор рада за стручно звање кустоса. Тема рада *Фонд археолошких налаза у Центру за културу Сопот*, аутор Сузана Анастасов-Марковић;
- мр Б. Борић-Брешковић, Менторство за звање музејског саветника мр Адаму Црнобрњи, Музеј града Београда са темом рада: *Налази новца са подручја римског насеља на локалитету Ушће код Обреновца* и Мирјани Мијајловић, Музеј града Београда са темом рада: *Преглед развоја музејске документације у Музеју града Београда*;
- мр Е. Зечевић, На позив координатора мастер студија Central European University, Budapest (Department of Medieval Studies) сачинила мишљење о тези колеге Дејана Вемића *Late Medieval Tombstones (Stecci) in the Area of Žabljak, Montenegro*, коју је израдио под менторством проф. Józsefa Laszlovszokog;
- Н. Јевремовић, ментор хабилитационог рада за стручно звање кустоса. Тема рада *Галерија Српске академије наука и уметности- музеолошки аспект*, аутор Жаклина Марковић;
- Н. Јевремовић, ментор рада за стручно звање кустоса. Тема рада *Дигитализација скулптура и спомен обележја ЈП Београдска тврђава*, аутор Јелена Војводић;
- Ј. Кондић, ментор рада мр Д. Ратковић за стицање звања музејског саветника;
- Љ. Чубрић ментор за сручна звања: С. Ружић, Народни музеј, Крушевац *Меморијални комплекс Слободиште*, Д. Миланов, Народни музеј Аранђеловац *Пећински медвед пећине Рисоваче*, Ј. Дунић-Вујић, Народни музеј Аранђеловац *Образовни аспект рада са одраслом публиком у Народном музеју у Аранђеловцу*, С. Стефановић из Народног музеја у Ужицу *Из споменичке баштине НОБ-а 1941, у Западној Србији*.

3.9.4 Учешће на стручним и научним скуповима

3.9.4.1 Учешће на међународним конгресима и научним скуповима у земљи

- мр Б. Ђорђевић, на Првој међународној конференцији *Традиционално грнчарство – поглед из етноархеолошког угла. Научна истраживања и заштита нематеријалног наслеђа*, 10-12. јун 2011, Београду, учешће са радом *Traditional technology and its variations applied in making bread-baking pans in the western part of Stara planina Mt. (Serbia)*, са Д. Златковићем;
- др Д. Прерадовић, на међународном научном скупу *Ниш и Византија X. Ниш-мартирополис и царски град*, јуни 2011, Ниш, учествовала с радом *Култови светитеља у византијским градовима на источној обали Јадрана (VI-IX век)*;

- мр Б. Поповић, на Годишњем састанку ИКОМ-овог комитета за костим *Између – Култура одевања између Истока и Запада*, 25-30. септембар, Београд, учешће са радом *Одевање и кићење у средњем веку*;
- мр М. Стојановић, на конференцији *Еуроанализис* у Београду, 11-15. септембар, је као коаутор учествовала са радовима *Испитивање слике Робера Ибера из 18. века, помоћу рендгенске флуоресцентне спектроскопије и електронске и оптичке микроскопије*, *Идентификација пигмената бојених глазура на сребрним листовима из барокног периода у српским православним црквама помоћу скенирајуће електронске микроскопије*, *Класификација неолитске керамике употребом рендгенске флуоресцентне спектроскопије и мултиваријантне статистичке анализе* и *Микро-Раманска и инфрацрвена анализа средњовековне керамике из Браничева*;
- др Т. Цвјетићанин, на Првој међународној конференцији *Традиционално грнчарство – поглед из етноархеолошког угла. Научна истраживања и заштита нематеријалног наслеђа*, 10-12. јун 2011, Београд, учешће са радом *Making Histories from Making Pottery. Using Ethno-Archaeological Approach fo Present Pottery in Museums*;
- др Т. Цвјетићанин, Seventh Ministerial Conference on Cultural Heritage in South-East Europe, Belgrade, Serbia, јун 2011, учешће у округлом столу са презентацијом *Conveying Illicitly Transferred Archaeological Material in between Turkey and Serbia*;
- Љ. Чубрић, учешће на научном скупу поводом 200. годишњице именовања Д. Обрадовића за првог министра просвете, у организацији САНУ и Задужбине „Доситеј Обрадовић“, Београд, 13. октобар, са радом *Љубомир П. Ненадовић поводом Медаковићевог издања сабраних дела Доситеја Обрадовића*;

3.9.4.2 Учесће на међународним конгресима и научним скуповима у иностранству

- мр Б. Борић-Брешковић, на међународној научној конференцији *Македонија низ вековите* одржаној у Скопљу, Македонија у организацији Филозофског факултета – Институт за историју Универзитета „Свети Кирил и Методиј“ учествовала са рефератом *Новац ковнице Стоби у јавним и приватним збиркама Србије* (11-12. новембар);
- мр Б. Ђорђевић, на позив Министарства културе и туризма Турске, учествовала на симпозијуму *20. Museum Studies and Recovery Excavations Symposium* у Бодруму, Турска, 25. април - 1. мај, са рефератом *Археолошке збирке и истраживања Народног музеја у Београду*. Симпозијуму присуствовале и мр Б. Борић-Брешковић и М. Глумац;
- Б. Иванић, учешће на научном скупу *У сусрет 800-годишњице Будимаљске епархије* у Беранима са рефератом *О пореклу минијатуре на почетку Мирослављевог јеванђеља* (октобру);
- мр Д. Ратковић, учешће у постер секцији *XVIIth International bronze congresse* у Измиру, Турска, 21-25. мај, са темом *Regional workshops for manufacturing bronzeobjects along the Danube limes in the Upper Moesia province*;
- Љ. Чубрић је на позив Савеза Срба у Румунији, боравила у Темишвару и Чакову где је, 12. новембра, саопштењем са темом *Долазак Доситеја Обрадовића у Србију и последице*, учествовала на научном скупу организованом поводом 200. годишњице смрти Доситеја Обрадовића.

3.9.4.3 Учесће на стручним и научним скуповима у земљи

- Е. Блануша, учешће на стручном скупу *Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије*, Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац, 6-7. октобар, са радом *Портрети Обреновића у Збирци цртежа и графике југословенских аутора 18. и 19. века*;
- мр В. Богосављевић-Петровић, уводни реферат на XXXIV скупу Српског археолошког друштва, 26-28. мај, Краљево, под насловом *Од Округлице до Влашке главе*;

- В. Грујић, учешће на стручном скупу *Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије*, Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац, 6-7. октобар, са радом *Портрети Обреновића из Збирке југословенске скулптуре*;
- мр Е. Зечевић и мр С. Фидановски, на XXXIV скупу Српског археолошког друштва, 26-28. мај, Краљево, учешће с рефератом *Мраморје у Перућцу, нова сазнања*;
- мр Е. Зечевић и мр С. Фидановским, учешће на јесењем састанку Секције за средњовековну археологију САД, Бела Црква, 10-11. новембар, са рефератом *Мраморје у Перућцу, након конзервације*.
- мр В. Круљац, учешће на округлом столу *Теме у београдском енформелу. Термини, критика, контекст* у организацији КЦБ, 5. октобар, с предавањем на тему *Идеолошке секвенце и идејни аспекти београдског енформела*;
- М. Јеринић, учешће на стручном скупу *Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије*, Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац, 6-7. октобар, са радом *Обреновићи – једна историја у металу из Збирке народног музеја у Београду*;
- др Т. Цвјетићанин, учешће на 14th Gender Equality Synergy Group Meeting, Београд, Србија, мај 2011, са презентацијом *Cultural Heritage without Borders and Balkan Museum Network*.

3.9.5.1 Учесће на стручним семинарима, саветовањима, радионицама, курсевима

- мр Е. Гавриловић, Г. Грабеж, у Котору, Црна Гора, 6 - 9. фебруар, семинар о комуникацији, маркетингу и учешћу у заједничким програмима пројекта *1+1: Живот и љубав*, у организацији СНwВ, Шведска;
- мр Е. Гавриловић, М. Пејовић, И. Кручичан - учешће на конференцији *Школски сајам културе Тржница идеја*, 8-9. децембар, Културни центар Београда, у организацији Музеја града Београда и Амбасаде Шведске. Израда флајера са основним информацијама о едукативним програмима Народног музеја и презентација .
- Ј. Дергенц, И. Кручичан, мр И. Јанковић, мр Е. Гавриловић, учешће на семинару *Learning and Pedagogy at Cultural Institutions*, 3. фебруар, у Културним центру Београд, у организацији Амбасаде Шведске;
- мр Б. Ђорђевић, учешће на Првом регионалном саветовању *Интегрална рехабилитација наслеђа*, 25. новембар, у Народном музеју у Зајечару;
- мр Б. Ђорђевић, представљање Прве међународне конференције *Традиционално грнчарство – поглед из етноархеолошког угла. Научна истраживања и заштита нематеријалног наслеђа*, на Петом семинару експерата југоисточне Европе у области нематеријалног културног наслеђа, 12-13. мај, Етнографски музеј, Београд;
- В. Јусуп, мр Е. Гавриловић Културни центар Рекс, 16-17. септембар – учешће на семинару *Музеји и заједница* у организацији Амбасаде Шведске у Србији, Културног центра РЕКС, Центра за развој културе дечијих права и Фонда Б92;
- И. Кручичан, М. Пејовић, мр Е. Гавриловић, учешће на Семинару *Школа наслеђа*, 3-4. новембар, у организацији Етнографског музеја у Београду и Француског института за културу;
- Д. Марјацић - похађање курса, март-април, из области конзервације слика на платну у организацији Централног института за конзервацију из Београда и Високог института за конзервацију и рестаурацију из Рима;
- мр С. Миленковић и А. Бежановић учествовале на саветовању *Обрада серијских публикација*, 23. март, Београд, Секција библиотекара и књижничара МДС;
- мр С. Миленковић присуствовала симпозијуму *Књига у музеју*, 5. и 6. октобар, Загреб, Хрватска, у организацији Музејско документационог центра;
- М. Петелин – похађање курса, у фебруару, из области превентивне заштите у организацији Централног института за конзервацију из Београда и Високог института за конзервацију и рестаурацију из Рима;

- мр М. Ракочевећ, учешће на семинару *The Art of Difference – Modern Cultural Diplomacy in A European Perspective*, 16/17. новембра, у Министарству спољних послова Р Србије, у оквиру сарадње Дипломатске академије у Београду и Дипломатске академије из Беча;
- М. Стаменковић - похађање курса, јуну, из области камена и интегративне конзервације на археолошком локалитету у организацији Централног института за конзервацију из Београда и Високог института за конзервацију и рестаурацију из Рима;
- М. Томић, И. Кручичан – обука за рад брајевим писмом у Савезу слепих Србије;
- др Т. Цвјетићанин, мр Б. Ђорђевић, мр Е. Гавриловић, Г. Грабеж, В. Јусуп, учешће у сусрету Женске мреже Балканске мреже музеја и семинару о менторству и тренеру (Mentor and Coach), 12. јули, Београд, Народни музеј;
- др Т. Цвјетићанин, мр Е. Гавриловић, учешће на радионици *Creative leadership for the future VIII –Regional Balkan museum network*, у Новом Саду, одржаној 23-24. маја 2011, у оквиру пројекта *Regional museum cooperation in the Western Balkans*. Организација СНwВ и Музеј града Новог Сада.
- др Т. Цвјетићанин, мр Е. Гавриловић и Г. Грабеж, учествовале су на Међународној конференцији *Менаџмент и маркетинг у музејима*, у организацији Музеја града Новог Сада, одржаној 25-26. маја 2011. На отварању конференције говорила и др Т. Цвјетићанин;
- М. Чоловић - похађање курса, април-јун, из области конзервације метала у организацији Централног института за конзервацију из Београда и Високог института за конзервацију и рестаурацију из Рима;

3.9.5.2 Присуство на струковним скуповима у земљи

- А. Бежановић и мр С. Миленковић - присуствовале предавању Т. Брзуловић Станисављевић, начелнице Сектора набавке и обраде УБ, са темом *Ауторско право: појам, законска регулатива и библиотека*. Предавање је организовала Секција библиотекара и књижничара МДС;
- мр Б. Ђорђевић - присуство на Завршном скупу о нематеријалном културном наслеђу, у својству члана Националног комитета за нематеријално културно наслеђе, Етнографски музеј, 23. децембар;
- мр Е. Зечевић, председник Секције, мр С. Фидановски - организација и учешће у раду секције за средњи век Српског археолошког Друштва на састанку одржаном у Народном музеју у Београду;
- мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски - учешће на састанцима УО Српског археолошког друштва и у раду око организовања годишњег скупа и XXXIV Скупштине САД у Краљеву (26-28. мај), Учешће у раду УО у току године;
- Н. Радојчић - у периоду од 26. до 28. маја присуствовао Скупштини Српског археолошког друштва у Краљеву;
- М. Томић, МА - присуствовање на трибини *Проблем финансирања музеја у Србији* која је одржана у Заводу за културни развитак Србије.

3.9.6.1 Организација међународних конгреса

- **Традиционално грнчарство – поглед из етноархеолошког угла. Научна истраживања и заштита нематеријалног наслеђа** (*Traditional Pottery Making from the Ethnoarchaeological Point of View. Scientific Research and Safeguarding of Intangible Heritage / La alfareria tradicional. una mirada desde la etnoarqueologia*. Investigación científica y protección del patrimonio inmaterial) – прву међународна конференцију на тему етноархеологије керамике, као метода научних истраживања и заштите нематеријалног наслеђа, организовао је Народни музеј у Београду у сарадњи са Универзитетом у Кадизу (Шпанија), а под покровитељством и уз подршку Министарства културе, информисања и информационог друштва Републике Србије, од 10. до 12. јуна 2011. у Народном музеју у

Београду. Програмски и организациони одбор чинили су Д. Живковић (помоћник министра), др Т. Цвјетићанин, мр Б. Ђорђевић, др М. Лазарић Гонзалес и Ј. Хирон Ангиосар (Универзитет у Кадизу), др Љ. Гавриловић (Етнографски институт САНУ) и проф. др А. Палавестра (Филозофски факултет у Београду). Координатор Конференције: мр Б. Ђорђевић. Техничка подршка: Г. Грабеж, Н. Јевремовић, И. Вијатов, Д. Јаћимовић (WebLine). Одржавање Конференције помогли су и: Удружење лончара „Злакуса“, WebLine, Програмски архив РТБ – Редакција за културу РТС, Туристичка организација Београда и Кунсттранс д.о.о. Београд. Конференцију је пратила изложба *Три лица традиционалне керамичке производње у Србији* и публикација истог наслова штампана двојезично, на српском и енглеском. Аутор изложбе и публикације: мр Б. Ђорђевић. Дизајн публикације: В. Панајотовић. Сарадници на изложби: Г. Грабеж, А. Ђорђевић, Г. Богојевић, М. Васић, Г. Исидоровић, С. Трипковић. Током трајања Конференције учесници су обишли села Злакуса и Потпеће где им је био демонстриран традиционалан начин израде лончарије на ручном витлу и печење на отвореној ватри. Део учесника из Шпаније обишао је и два грнчара у Зајечару где су се упознали с традиционалним начином рада на ножном витлу. Конференција, изложба, публикација и пратеће активности финансирани су средствима Министарства културе, информисања и информационог друштва РС, као део програма Националног комитета за нематеријално културно наслеђе. На конференцији је учествовало 28 стручњака и истраживача различитих профила (археолози, етнологзи, антрополози, технолози, историчари уметности, грнчари) из осам европских земаља – Босне и Херцеговине, Велике Британије, Грчке, Македоније, Португалије, Србије, Хрватске и Шпаније. Представљено је 20 усмених излагања уз power point презентације и три документарна филма. Учесницима Конференције подељен је филм „Црепуљар из Злакусе“ титлован на енглески језик, љубазношћу Програмског архива РТБ и Редакције за културу РТС. Апстракт излагања, power point презентације, закључци, као и све остале релевантне информације могу се видети на сајту Конференције www.narodnimuzej.rs/conference2011.

3.9.6.2 Организација стручних семинара, предавачи на семинарима

- Почетак реализације пројекта **Преобликовање музеја**, едукативног пројекта који има за циљ јачање капацитета музејских установа и сарадника у области заштите наслеђа посебно у сфери презентације, односно представљања и коришћења наслеђа, а на примеру реализације нове основне поставке Народног музеја у Београду. Пројекат се реализује кроз три основна модула, која уједно представљају и три фазе процеса: 1. Постављање питања – проблемско-теоријски модул (повод), који се реализује кроз предавања на одабрану тему од значаја за развојну фазу поставке; 2. Истраживање и разматрање проблема – практични модул (акција), који се реализује кроз радионице или семинари са уже постављеним проблемима реализације поставке; 3. Представљање резултата – креативни модул (реакција), који се реализује кроз округле столове, дискусије и презентације. Пројекат је намењен првенствено кустосима Народног музеја, као тренинг и усавршавање у процесу креирања нове основне поставке, као и стручњацима музеја у Србији и другим професионалцима у области заштите културних добара. Пројекат обухвата и издавање публикација из области музеологије (едиција *Museum*, наставак сарадње са партнером *Clio*). У 2011. години обављене су све припреме за одржавање три предавања са радионицама, као и радионица-семинар почетком 2012. Припремљене су за штампу и две публикације: *Нови музеји, теорија и пракса*, Џенет Марстон (ур), и *Приручник за истраживање музеја*, Шерон Мекдоналд (ур). Аутори и руковоодиоци пројекта: др Т. Цвјетићанин (едукативни сегменти), З. Хамовић (издавачка активност); Координација: др Т. Цвјетићанин; Избор публикација: Уређивачки одбор Народног музеја, Уређивачки одбор едиције *Museum*; Реализација публикација: *Clio* и Народни музеј; Организација проблемско-теоријских модула - предавања: В. Јусуп, Г. Грабеж; Реализација предавања, радионица и консултант на пројекту: др Дијана Волтерс.

- Радионица на тему менторства и тренинга (*Mentor and Coach*) и састанак женске мреже Балканске мреже музеја , у организацији Народног музеја и НГО Културно наслеђе без граница (СНwВ). радионицу водиле др Дајана Волтерс, из СНwВ, и Мишел Тејлор, из Велике Британије. У раду учествовало 25 директорки, кустоскиња и представница амбасаде Шведске у Србији. Координација: др Т. Цвјетићанин; организација: В. Јусуп, Г. Грабеж

- др Т. Цвјетићанин, предавање на семинару у организацији Националног комитета ИКОМ *Нове музејске поставке и реконструкција музеја*, Ниш, септембар 2011, са темом *Поставка у функцији музеја. Припреме Народног музеја у Београду за нову основну поставку*.

3.9.7 Стручни боравци у иностранству

- Једномесечни стручни боравак у Риму (1-30. септембар) као стипендиста *Ecole française de Rome*, одсек за средњи век. (др Д. Прерадовић);

- Рад у Државном архиву Дубровника током кога је прегледана архивка грађа која се односи на историјско-економске везе Србије и Дубровника у ½ XV века сачувана је у серијама: *Consilii Rogatorum*, *Acta Consilii Minoris*, *Testamenta Notariae*, *Lettere di Levante*, *Reformationes* и *Distributiones Testamentorum*. Истом приликом извршен је детаљан увид у оригиналну повељу писану на пергаменту, коју је 17. септембра 1445. у Смедереву Дубровчанима издао деспот Ђурађ Бранковић. (В. Радић).

3.10 ПРЕЗЕНТАЦИЈА/КОМУНИКАЦИЈА

3.10.1 Манифестације и акције

- **Уметност, први дах живота**, 11. фебруар 2011, атријум Народног музеја. Аукција слика за Дечју универзитетску клинику у Београду реализована је у сарадњи Амбасаде Републике Италије (Њ.Е. Армандо Верикјо и супруга Микаела Верикјо), Италијанског института за културу (М. Маца), Арте галерије (И. Митић) и Народног музеја у Београду (др Т. Цвјетићанин), под високим покровитељством супруге председника Републике Србије, госпође Татјане Тадић. На аукцији, којој је присуствовало око 100 званица из Србије и Италије, прикупљено је око 90.000 еура за Дечју клинику. Након аукције одржана је вечера за учеснике, коју је приредио Секретаријат Председника Републике. Аукцију је водила Арте медија. Координација: Н. Јевремовић; сарадници И. Вијатов, Г. Грабеж;
- **Церемонија примопредаје археолошког и нумизматичког материјала заплењеног на граничном прелазу Батровци 2004. године Републици Турској**, 25. фебруар 2011. године. Материјал је симболично предао министар културе Републике Србије Небојша Брадић, министру културе и туризма Републике Турске, Ертурулу Гунају. Део материјала (95 археолошких предмета и нумизмата) био је представљен на камерној изложби коју су отворила два министра и директор Народног музеја др Татјана Цвјетићанин. Реализација: М. Глумац, мр Б. Борић-Брешковић, Г. Богојевић, Н. Јевремовић, Г. Грабеж;
- **Обележавање 62. годишњице Музеја Вука и Доситеја** и представљање књиге **Катарина - Срб девојка** аутора Љиљане Чубрић. Промоција је одржана у 28. фебруара у Музеју Вука и Доситеја. Присутне је поздравила др Т. Цвјетићанин, а књигу су представили проф. др Мирослав Тимотијевић, др Ана Столић и аутор. Медијска покривеност: 14 прилога у штампаним медијима и 4 прилога у електронским медијима. Медији који су присуствовали промоцији и који писали о Музеју Вука и Доситеја су: штампани мудии: Блиц, Данас, Грађански лист, Политика, Правда, Преглед Вечерње новости; Електронски медији: РТС, РТВ Студио Б, Радио Београд;
- **Дванаеста међународна смотра археолошког филма** одржана је од 21. до 30. марта 2011. године у **атријуму Народног музеја у Београду**. Током трајања смотре приказано је 25 филмова из једанаест земаља: Мексика (3), Шпаније (2), Италије (6), Немачке (5), Грчке (2), Белгије (1), Кине (1), Црне Горе (1), Македоније (1), Босне и Херцеговине (1) и Србије (2). Током трајања Смотре у Београду филмове је видело преко 2500 посетилаца. Премијерне пројекције одржаване су сваког дана од 20 часова, а репризе наредног дана од 17 часова. За потребе Смотре штампане су позивнице, плакати и програми. Координатор: И. Минић; графички дизајн смотре: Д. Парацки.
- **Дванаеста међународна смотра археолошког филма у Србији**: Направљен је избор од 15 филмова који су изазвали највише пажње и који су у току године приказани на локалним смотрама археолошког филма по градовима Србије. До сада су приказани у 19 градова Србије, као и у Републици Српској и Црној Гори. Гостовања: Музеј града Новог Сада, 07-19. април (око 500 посетилаца); Крагујевац – Градска библиотека, - 18-24. април (око 800 посетилаца); Народни музеј у Берану (Црна Гора), 14. мај, (око 50 посетилаца); Археолошки музеј Ђердапа у Кладову, 14. мај, приказана су 3 филма, током године ће се приказати остатак филмова; Ниш – Градска општина Палилула, 03-11. јун (око 500 посетилаца); Дом културе студентски град у Београду, 03-06. јун (око 250 посетилаца); Народни музеј у Белој Цркви 20-26. јун (око 300 посетилаца); Музеј Републике Српске у Бања Луци, 21-28. јун (око 600 посетилаца); Народни музеј у Панчеву, 15-20. јун (око 100 посетилаца); Завичајни музеј – Замак културе у Врњачкој Бањи, 01-10. јун (око 500 посетилаца); Завод за заштиту споменика културе Краљево, 11-20 јул (око 400 посетилаца); Ковин – Градска библиотека, 27. јул - 08. август (око 250 посетилаца); Народни музеј Зајечар, 08–20. августа (око 350 посетилаца); Општинска управа Коцељева, 16-25. септембар (око 200 посетилаца); Народни музеј Лесковац, 08-20.

септембар (око 300 посетилаца); Музеј Срема у Сремској Митровици, 14-25. новембар (око 300 посетилаца); Музеј рударства и металургије, Бор, 15. новембар - 01. децембар; Народни музеј у Кикинди, 05-09. децембар; Народни музеј у Смедереву, 12-16. децембар; Музеј Козаре у Приједору, 20-24. децембар; Музеј у Добоју, 26-29. децембар 2011. године. Координација: И. Минић

- **Постављање скулптуре Анђео смрти у Калемегданском парку:** У склопу манифестације *Дани Београда*, 19. априла је испред уметничког павиљона *Цвијета Зузорић*, на Малом Калемегдану, постављена Мештровићева скулптура позната и под називом *Анђео смрти* из фонда Народног музеја у Београду. Скулптура је била, од 1974. године у Опову, у парку испред Дома културе. Имајући у виду њену заштиту, као и услове у Народном музеју, одлучено је да се измести из овог парка и постави, уз сагласност свих релевантних институција, и уз консултације са стручњацима, на простору Београдске тврђаве. Овим поводом одржана је конференција за медије, 19. априла 2011, у оквиру обележавања Дана Београда, на којој су говорили И. Лучић-Тодосић, директорка ЈП Београдска тврђава, др Т. Цвјетићанин, конзерватор Р. Михаић и надлежни кустос В. Грујић. Медијска покривеност: 10 прилога у штампаним медијима и 22 прилога у електронским медијима. Медији који су испратли ово дешавање су: Агенције: Танјуг, Штампани медији: Блиц, Данас, Политика, Пресс, Вечерње новости; Електронски медији: РТВ Студио Б, Радио Београд; Веб портали: На длану, Блиц, Сее култ (SEECult), Глас Србије, МЦ Портал, Град Београд- Беоинфо, Привредни преглед, еНовине, Арте, Б92, Вести.нет;

- **Централна прослава Дана Народног музеја** (10. мај) је реализована у атријуму Музеја. Програм: обраћање директорке др Т. Цвјетићанин, додела захвалница дародавцима и сарадницима Народног музеја (др Т. Цвјетићанин), додела плакета за 30, 20 и 10 година радног стажа у Народном музеју (др Т. Цвјетићанин и Зоран Павловић), додела признања пензионерима (др Т. Цвјетићанин и А. Ђорђевић), додела награде за најбољи дипломски рад (др Т. Цвјетићанин и В. Крстић). Дародавци и сарадници којима су уручене захвалнице: Градска општина Стари град, Агролинк д.о.о. Средња туристичка школа, Десета београдска гимназија „Михајло Пупин, Милета Кечина, Дејан Јаћимовић, Дунав осигурање, Јавно предузеће Национални парк Тара, Безбедносно – информативна агенција, МУП Републике Србије, Giovanna Vandini, Marina Angelini, Olimpia Colacicchi, Antonio Finoti, Јелена Кршић, Ирина Суботић. Комисију за додељивање традиционалне награде Народног музеја за најбољи дипломски рад из области археологије су сачињавали: председница комисије Вера Богосављевић Петровић, виши кустос Вера Крстић, др Сташа Бабић са Катедре за археологију Филозофског факултете у Београду. Награда је додељена Урошу Матићу за рад *Египат и Егеја у III и II миленијуму п.н.е: Културни контакти и Културне трансформације*. Медијска покривеност: 7 прилога у штампаним медијима и 14 прилога у електронским медијима. Медији који су присуствовали су прослави Дана Народног музеја и који су медијски испратли ово дешавање су: Агенције: Танјуг, Штампани медији: Блиц, Правда, Данас, Политика, Пресс, Стари град, Курир, Електронски медији: РТС, Б92, ТВ КЦН, РТВ Пинк, РТВ Студио Б, Танјуг, Радио Београд 1, Хепи телевизија; Веб портали: На длану, Блиц, Сее култ (SEECult), Арте медиаБ92, Међународни радио Србија, Вести.нет.;

- **Ноћ музеја** (14. мај) - **Београд:** У манифестацију се, Народни музеј укључио осми пут, изложбама *Италија и рестурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја, Поклон збирка Драгослава Дамњановића и Студеница – осам векова сликарства*. У атријуму Народног музеја посетиоци су имали прилику да пре обиласка изложбе од дежурних кустоса добију кратку уводну информацију о изложеним предметима и хоризонту *кнежевских гробова*. Након обиласка изложбе посетиоци су имали могућност да се фотографишу са копијама златних посмртних маски из Трабеништа (копије израдио М. Стаменковић) као и прерушени у праисторијског ратника и ратницу (аутор Д. Радовановић). У реализацији Ноћи музеја у централној згради на НМ

учествовали су: Е. Гавриловић, В. Крстић, И. Минић, А. Ђорђевић, С. Ђорђевић, Д. Чурчић, А. Јаблановић и извршиоци службе обезбеђења: С. Пејовић, Ј. Владимир, А. Срђан, Ђ. Дејан, Д. Горан, Ј. Дејан, И. Станишић, П. Стојилковић. У Галерији фресака посетиоци се поред изложбе, *Студеница – осам векова сликарства*, могли да погледају двадесет документарних филмова који се баве техникама фреско сликарства тако и ктиторском делатношћу Немањића и Љазаревића. У реализацији Ноћи музеја учествовали су: Б. Поповић, М. Томић, М. Пејовић и извршиоци службе обезбеђења: П. Филиповић, Д. Марковић, М. Јовановић. Посетиоци Музеја историје Југославије су на изложби *Поклон збирка Драгослава Дамњановића* на уметничко/едукативним радионице, кроз игру учили шта су *faceart* и *mailart*. У реализацији Ноћи музеја учествовали су: Ј. Дергенц, И. Кручичан, В. Јусуп, Д. Ероп, С. Горановић и извршиоци службе обезбеђења: Д. Обрадовић, М. Ђурковић, Д. Ивковић. Током Ноћи музеја Народни музеј је посетило око 14.400 посетилаца, Галерију фресака 1252 посетиоца, а Музеј историје Југославије је посетило око 2000 посетилаца. Медијска покривеност: 25 прилога у штампаним медијима и 21 прилога у електронским медијима. Медији који су испратили ово дешавање су: Агенције: Танјуг, Бета, Штампани медији: 24 сата, Актер, Ало, Блиц, Сити, Данас, Дневник, Глорија, Политика, Пресс, Вечерње новости; Електронски медији: РТС, Б92, РТВ Пинк, РТВ Студио Б, Танјуг; Веб портали: На длану, Блиц, Сее култ (SEECult), Арте медиа, Б92, Међународни радио Србија, Наслови.нет. **Кладово** (14-15. мај): *Величанствено је стајати на обали Дунава*, сценско-музичка мултикултурна – "костимирана" манифестација, едукативни садржаји (учешће младих), читање античких литерарних текстова, учешће младих музичара на хармоници (ученика Музичке школе из Кладова), са прихватом посетилаца и вођењем кроз изложбу, пројекције археолошких филмова (избор са овогодишње *Међународне Смотре Археолошког Филма* одржане у Народном музеју у Београду). Презентацију је посетило око 500 посетилаца (организација и координација: Ј. Кондић);

- **Радионице Инклузивног покрета**, одржане у Галерији фресака: 9-11. септембар – *Отвори врата пријатељству*, 16-18. септембар – *Отвори врата пријатељству*, 21-23. октобар – *Нема изговора* (И. Кручичан);
- **Дани европске баштине** - од 10. до 25. септембра. Поводом обележавања Дана европске баштине, НМ је реализовао следеће програме: Вера Крстић, виши кустос Грчко-хеленистичке збирке Народног одржала је предавање *Величанствени бронзани кратер – дар с југа*, а Б. Поповић је у Галерији фресака одржао предавање *Фрагменти фресака. Проблем склапања уломљене слике*. Поред ових програма посетиоци су имали могућност да посете и Музеј Вука и Доситеја и погледају сталну поставку посвећену двојници дојена. Током обележавања Дана европске баштине улаз у Народни музеј, Галерију фресака и Музеј Вука и Доситеја био је бесплатан;
- **Сајам књига** - манифестације је реализована у периоду од 23 – 30. октобра. Народни музеј је заједно са Природњачким музејом и Архивом Србије имао простор у оквиру штанда Министарства културе. Поред готово 50 публикација на штанду Народног музеја било је изложено и 10 репродукција слика из колекције НМ које су оком лета излагане у оквиру *ArtTуре*. Свакодневно наше публикације је у продавала Драгица Ђурчић. Током трајања Сајма књига била су организована дежурства током којих су дежурали: М. Мирковић, В. Јусуп, Ј. Војводић, А. Деспотовић, Н. Килибарда, И. Минић, Ј. Марковић, Б. Трипковић, И. Стојић, С. Исаковић, Г. Грабеж;
- **III фестивал књижевног стваралаштва особа са инвалидитетом**, 17. новембар, у организацији Друштва инвалида из Панчева и Народног музеја у Београду, Галерија фресака (И. Кручичан).

3.10.2 Едукативне акције и едукативни пројекти за публику

Едукативни пројекти везани за поједине изложбе, као и радионице Дечијег и Тин клуба (о раду клубова говорило се, са члановима Дечијег клуба и у емисији 1. програма Радио

Београда „Поштована децо“ 25. септембра), које је реализовало Одељење за едукацију, наведене су уз одговарајуће изложбе Музеја. Поред тога издвајамо:

- **Музеј у кофери - Историја свакодневног живота:** у фебруару – програм *Исхрана у прошлости* реализован са три групе ПУ „Сунчица“ (мр Е. Гавриловић);
- **Сензорни музеј у кофери** је одабрана збирка реплика и репродукција из музејских збирки којом се жели деци и особама са инвалидитетом приближити музеј. Идеја је заснована на традиционалној покретној колекцији, али са акцентом на чулне надражаје, помоћу којих се деци, уз искуства стечена додиром, гледањем, мирисом и звуком, омогућава да се интерактивно упознају са изабраном темом и музејским колекцијама. Циљ израде и употребе сензорног музеја у кофери је да се омогући деци са тешкоћама у развоју да се на основу чулних искустава упознају са музејским колекцијама и изабраним темама из свакодневнице (исхрана, хигијена, играчке, природа, време). У реализацији програма финансијски учествује организација СНwВ. Сарадници на реализацији: С. Савић, вајар, израда реплика, Д. Ратковић, кустос Римске збирке, одабир предмета за израду реплика, Д. Ђакић, психолог ОШ Сава Јовановић Сирогојно, Земун, И. Кручичан, штампање текста на Брајевој азбуци и израда рељефних илустрација (Е. Гавриловић);
- Прилагођен филм о Богородичиној цркви у Студеници за слепе и слабовиде у трајању од 9 минута у оквиру представљања штампача који штампа World фајлове на Брајевој азбуци и припреме програма за слепе и слабовиде (М. Томић);
- Добијена акредитација програма стручног усавршавања запослених у образовању, код Завода за унапређивање образовања и васпитања. Програм под називом **Српско сликарство XIX и XX века кроз лични доживљај ученика** акредитован је за школску 2011/2012. и биће реализован у виду семинара за наставнике и професоре, у просторијама Народног музеја. (аутори програма су мр И. Јанковић и В. Самарцић, реализатори: мр И. Јанковић, В. Самарцић, мр Е. Гавриловић).

3.10.3 Предавања и промоције музеја ван Народног музеја

- Предавање *Легат Љубице Луковић у Народног музеју*, Библиотека града Београда – 16.03. (Љ. Миљковић);
- Предавање *Српско сликарство XX века*, април, Учитељски факултет (Љ. Миљковић);
- На Учитељском факултету у Београду, током априла, одржано је предавање са видео пројекцијом о *Збирци српског сликарства XVIII и XIX века Народног музеја* (П. Петровић);
- У Библиотеци града Београда, на Одељењу уметности, одржано је предавање 16.02. на тему *Легат Михајла Пупина Народног музеју у Београду* (П. Петровић);
- У Општини Вождовац, поводом 200. од постављења Доситеја Обрадовића за првог министра просвете у Србији и његове смрти Љ. Чубрић је одржала пригодно предавање (28. март);
- На позив Културног центра у Горњем Милановцу, одржана је промоција књиге „Катарина Срб-девојка“, аутора Љ. Чубрић. Том приликом ауторка је одржала пригодно предавање о Катарини Ивановић (27. мај);
- предавање *Поклон-збирка Драгослава Дамњановића* у оквиру циклуса *Музејске колекције* у Библиотеци града Београда (Г. Станишић, 21.09.).

3.10.4 Догађаји у музеју (15)

- 23. март – Скупштина националног комитета ИСОМ;
- 5. мај – Промоција књиге *Поклон-збирка Драгослава Дамњановића*. О књизи су говорили др Татјана Цвјетићанин, директор Народног музеја у Београду, проф др Лидија Мереник, проф др Јерко Денегри и аутори каталога;

- 12. мај – Предавања италијанских конзерватора, Марине Анђелини и Олимпије Колачини из Специјалне дирекције за археолошка добра у Риму, које су водиле пројекат рестаурације и конзервације кратера из збирке Народног музеја;
- 26. мај – Свечано отварање Регионалног научног скупа недерландиста средње Европе у орнаизацији Филолошког факултета у Београду уз подршку низоземске језичке уније као и амбасада Краљевине Холандије и Краљевине Белгије (координација Н. Јевремовић);
- 21. септембар – Предавање Олге Румјанцеве, Археолошки институту Руске Академије наука у Москви, *Стаклени накит као извор за проучавање историје културних веза старих народа. Методе истраживања, информационе могућности, искуства истраживања у Русији*;
- 13. октобар – Додела сертификата полазницима курсева конзервације у Централном институту за конзервацију, уз изложбу радова конзерваторских третмана учесника курсева у организацији Амбасаде Републике Италије, Народног музеја у Београду и ЦИК. Сертификате доделили Предраг Марковић, министар културе, информисања и информационог друштва у Влади Србије и Њ.Е. Армандо Варикјо, амбасадор Републике Италије у Србији (реализација Н. Јевремовић, Г. Богојевић);
- 24. октобар – У оквиру манифестације обележавања Дана Уједињених нација, презентовано је српско издање Унесковог Образовног комплета *Светска баштина у рукама младих*. Скупу су се обратили мр William S. Infante, UN Resident Coordinator in Serbia, др Жарко Обрадовић, министар просвете у Влади Србије, представници Министарства спољних послова и министарства културе (координација Н. Јевремовић);
- 31.октобар – *РЕАНТИКА*, удружење конзерватора, рестауратора и љубитеља уметности, свечана додела годишње награде „Милорад Медич“ за истакнуте резултате из области конзервације и рестаурације слика Лауреат Милица Марић Стојановић, Народни музеј у Београду;
- 3, 4, 7. и 8. новембар – настава Одељења за археологију Филозофског факултета Београдског универзитета, због штрајка на факултету. Предавачи; др Сташа Бабић, др Ненад Тасић, др Софија Стефановић, др Душан Михаиловић, др Бранислав Анђелковић, асистент Зорица Кузмановић;
- 4. новембар – Предавање Андреј Облонског, археолога из Археолошког института Руске академије науке из Москве, специјалисте за истраживања култура римског и раносредњевековног периода. Тема предавања; „Археолошки локалитети типа Баранда и њихови источноевропски подтипови“. Сарадња Музеја Војводине и Археолошког института Руске Академије наука из Москве (реализација Г. Грабеж, Н. Јевремовић);
- 18. новембар – Радни састанак Друштва Феликс Каниц, коме су, осим чланова Председништва и чланова Научног одбора, присуствовали представници Аустријског културног форума и Бечке дипломатске академије. Домаћин скупа: др Т. Цвјетићанин;
- 9. децембар – Предавање археолога Олега Рајдуша, специјалисте за истраживања култура римског и раносредњевековног периода. Тема предавања: *Археологија позноримског периода у централном Черноземном региону*, а на основу уговора о сарадњи Музеја Војводине и археолошког института Руске академије науке у Москви (реализација Г. Грабеж, Н. Јевремовић);
- 16. и 17. децембар – Научни скуп *Средње Полимље и Пештер од антике до новог века – друштвени, економски и духовни живот*, у Галерији фресака, у организацији Музеја у Пријеполу (координација Н. Јевремовић);
- 16. децембар – Скупштина Музејског друштва Србије; присутне поздравила др Т. Цвјетићанин;
- 21. децембар – Годишња скупштина националног комитета ИКОМ, у Галерији фресака.

Концерти (11)

- 5 април – Концерт ансамбла Musica del Risorgimento у организацији Амбасаде Републике Италије у Београду и Италијанског центра за културу а поводом обележавања стопедесетгодишњице уједињења Италије;
- 9. април – Концерт Хора „Колегијум Музикум“, диригент Даринка Матић Маровић;
- 26. јуни – Концерт Хора „Колегијум Музикум“, диригент Даринка Матић Маровић;
- 18. јуна до 9 јула – 17. Фестивал „Хорови међу фрескама“, у Галерији фресака;
- 24. септембар – Концерт у оквиру „Флаута Фест“, Пети међународни фестивал флаутиста;
- 14. октобар – Концерт вокалног ансамбла „Oktoih“ и немачког хора „Rhein-Main Vokalisten“ из Франкфурта, у Галерији фресака;
- 19. октобар – Концерт у оквиру Бемуса у организацији Југоконцерта;
- 8. и 9. новембар – Концерт у оквиру 7. Фестивала „Чембало, жива уметност“- Arg vivendi clavicembalum“, у организацији Културног центра Београд;
- 25. новембар – Концерт шпанске групе барокне музике „La Folia“ у организацији Института Сервантес;
- 15 децембар – Концерт Београдског камерног хора поводом 15. година од оснивања, у Галерији фресака;
- 23. децембар – Концерт Дарка Крајића, лаута, у Галерији фресака.

Координација за све концерте Н. Јевремовић

3.10.5 Посетиоци

Народни музеј	период	посетиоци
Изложбе у Народном музеју (5 + 3)	2011.	23.290
Манифестације, промоције, концерти и друго у Народном музеју	2011	4.960
Галерија фресака – изложбе (2) и поставка	2011	6.812
Музеј Вука и Доситеја – стална поставка	јануар-октобар 2011	1.675
Архелoшки музеј Ђердапа – поставка и локалитети	2011	3.500
Центар за посетиоце – Музеј Лепенски Вир (1)	26.06 – 31. 12. 2011.	17.881
Изложбе Народног музеја у другим установама и просторима у Београду (6)	април-децембар 2011	34.550
Изложбе у Србији (12)	2011.	11.713
Манифестације у Србији и региону	2011.	7.270
Изложбе у иностранству (8)	2011.	75.672
Укупна посета		187.323

3.10.5.1 Званичне посете

- Музеј Вука и Доситеја је посетио Штефан Лене, државни секретар Аустрије у пратњи амбасадора Аустрије др Клеменса Које. Госте је кроз изложбени простор провела Љ. Чубрић (17. јануар);
- Археолошки музеј Ђердапа посетили су бројни гости Општине Кладова и других институција и установа Кладова, као и Националног парка Ђердап. Издвајамо посету делегације амбасаде САД у Србији (Ј. Кондић).
- Народни музеј посетио је амбасадор Шведске у Србији, у пратњи П. Марковића, министар културе. Обишли су депо Збирке српског сликарства XVIII и XIX века и депо Збирке југословенског сликарства XX века (др Т. Цвјетићанин, Љ. Миљковић, П. Петровић);

- Народни музеј, постојеће изложбе, обишли су чланови бизнис клуба из Швајцарске и Француске (2. јун), који су донирали мања средства Музеју (др Т. Цвјетићанин, мр Д. Ковачић);
- Током трајања изложбе *Italija i restauracija еличанственог кратера*, више званичних италијанских делегација и чланова владе Републике Италије, као и гости италијанског амбасадора, обишли су изложбу (др Т. Цвјетићанин)

3.10.6 Интернет презентација

- Редовно је ажурирана интернет презентација Народног музеја. Како је сајт музеја током 2011. више пута био мета хакерских напада, у току је израда новог сајта који ће задовољавати сигурносне и функционалне и естетске захтеве. Реализација: Г. Грабеж;
- Промовисање изложба и манифестација музеја наставља се и на интернет социјалној мрежи Facebook (Г. Грабеж);
- Истраживање стандарда и квалитета интернет презентације и портала за музејске установе у земљи и иностранству; утврђивање структуре новог сајта Музеја; креирање стратегије за унапређење свих презентација Народног музеја у Београду на интернету. Координација: Г. Грабеж; сарадници Ј. Војводић, И. Станић, В. Кисић.
- Осмишљавање структуре, форума и стратегије друштвеног умрежавања. (Ј. Војводић, Г. Грабеж);
- За потребе изложбе *Art Тура* урађена је посеба интернет презентација на адреси www.arttura.rs (Qube Studio i IQ Pixel). Интернет страница Арт туре посећена је са 2300 адреса током којих је отворено 5000 страница. Највећи број посетилаца је из Србије 3900, а следе САД (275), Аустралија (230), Белорусија (200) и Немачкеа (157). Координација: Г. Грабеж.

3.10.7 Медијска презентација/покривеност

- Редовно извештавање медија о активностима Народног музеја (Г. Грабеж).
- У хемеротеку Народног музеја је одложено 991 наслова штампаног клипинга и 431 прилога електронског клипинга (174 видеоприлога и 396 електронских наслова). Услуга Метро-Маркет (Г. Грабеж).

Конференције за медије поводом изложби и посебних манифестација наведене уз изложбе или догађаје. Поред тога издвајамо:

- Археолошки музеј Ђердапа у медијима: Радио Ђердап, ТВ Кладово, РТС, Радио Београд, ТВ Прва, Политика-Магазин, Национална ревија, Прес, Данас;
  - Конференција за новинаре поводом отварања изложбе *Поклон-збирка Драгослава Дамњановића*. На конференцији за медије која је одржана, 30. марта у Музеју историје Југославије говорили су: К. Живановић, директор МИЈ, др Т. Цвјетићанин, директор Народног музеја у Београду, С. Стојановић-Плавшић, државна секретарка Министарства културе, информисања и информационог друштва Републике Србије, Д. Дамњановић, дародавац и кустоси, аутори изложбе Љ. Миљковић, В. Грујић, Г. Станишић, мр Д. Ковачић (координатор изложбе) и Ј. Дергенц.
  - Информисање јавности о печетку реализације прве фазе пројекта санације, рестаурације и адаптације Музеј Вука и Доситеја.
- Медијска покривеност: 8 прилога у штампаним медијима и 5 прилога у електронским медијима: Штампани медији: Правда, 24 сарта, Блиц, Дневник, Кућа стил, Књижевне новине, Политика, Пресс; Електронски медији: РТС, ТВ КЦН, РТВ Пинк; Веб портали: Вести.рс, Б92, Сее Култ, Блиц, еКапија, Пресс;
- Информисање јавности о реконструкцији: 63 прилога у штампаним медијима и 121 прилог у електронским медијима (28 видеоприлога и 58 електронских наслова).

3.11 ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ

Монографије, каталози збирки

-

Остале појединачне публикације

- Миленковић, С., А. Кручичан, *Историјат библиотеке Народног музеја у Београду*, Музеолошке свеске 13, Београд 2011.
- Шљивар, Д. (са Ј. Живковић и Д. Јацановић), *Беловоде, насеље винчанске културе 5400-4600 г. старе ере*, Београд 2011, суиздавачи: Завичајни музеј Петровац на Млави, Народни музеј у Београду, Општина Петровац на Млави 2011.

Поглавља у књигама, прилози међународним конгресима, саветовањима

- Бошњак, Т., *Поклон-збирка Дамњановић као део музејског фонда*, у: Поклон збирка Драгослава Дамњановића, Народни музеј у Београду, Београд, 11-13.
- Бошњак, Т., *Од ауторског концепта до статуса јавне колекције. Дела италијанских уметника у Поклон-збирци Дамњановић*, у: Поклон збирка Драгослава Дамњановића, Народни музеј у Београду, Београд, 287-297.
- Грујић, В., *Скулптура у поклон-збирци Драгослава Дамњановића*, у: Поклон збирка Драгослава Дамњановића, Народни музеј у Београду, Београд, 111-113.
- Ковачић, Д., Ј. Дергенц, *Између алтернативе и институције. Графика страних аутора у колекцији Драгослава Дамњановића*, у: Поклон збирка Драгослава Дамњановића, Народни музеј у Београду, Београд, 299-335.
- Крстић, В., *Сећање на херојско доба. Златне маске и сандале из Требеништа*, у: Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја, Београд 2011, 156-161.
- Крстић, В., *Аутохтони дух Балкана. Златни накит и украси за одећу*, у: Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја, Београд 2011, 162-169.
- Крстић, В., *Стаклене посуде и накит од стакла*, у: Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја, Београд 2011, 184-189.
- Mihailović, B. (sa D. Mihailović, M. Lopičić), *The Palaeolithic in Northern Serbia*, in: *The Prehistory of Banat I – The Palaeolithic and Mesolithic* (F. Drasovean, B. Jovanović eds.) The Publishing House of the Romanian Academy, Bucharest 2011, 77-101.
- Миљковић, Љ., Драгослав Дамњановић и југословенско сликарство XX века, у: Поклон збирка Драгослава Дамњановића, Народни музеј у Београду, Београд, 15-109.
- Ninković, V., *The Archaeological Department*, The Prince Paul Museum (ed. T. Cvjetićanin), National museum in Belgrade, Belgrade 2011, 59-79.
- Preradović, D., *The Medieval Department*, in The Prince Paul Museum, (ed. T. Cvjetićanin, National Museum in Belgrade, Beograd 2011, 79-93.
- Stanišić, G., *Milan Kašanin – Director of the Prince Paul Museum*, in: The Prince Paul Museum, National Museum in Belgrade, (ed. T. Cvjetićanin), Belgrade 2011, 155-177.
- Станишић, Г., *Свеје субјективно и подложно сумњи. Акценти на феноменима пракси ангажованих стратегија у уметности шездесетих и седамдесетих. Радови на папир у југословенских уметника из Поклон-збирке Дамњановић*, у: Поклон збирка Драгослава Дамњановића, Народни музеј у Београду, Београд, 115-285.
- Ham-Milovanović, L., *The Fine Arts Department*, in: The Prince Paul Museum, National Museum in Belgrade, (ed. T. Cvjetićanin), Belgrade 2011, 101-121.
- Цвјетићанин, Т., *Старије гвоздено доба Балкана у колекцијама Народног музеја*, у: Италија и рестаурација величанственог кратера. Кнежевско благо Народног музеја, Београд 2011, 132-136.
- Cvjetićanin, T., *Felix Kanitz und das antike Erbe in Serbien / Феликс Каниц и античко наслеђе на тлу Србије*, In: *Balkanbilder von Felix Kanitz / Слике са Балкана*

Феликса Каница (Љ. S. Kostić Hrsg / Ђ. С. Костић прир), Nationalmuseum / Народни музеј: Belgrad / Београд 2011, 147-170.

- Čolović, M., *Konzervacija i restauracija/Conservation and restoration, Dodatak II/Appendix II* у: V. Dautova-Ruševljan, M. Vujović, *Kasnoantički šlem iz Jarka/Late Roman Helmet from Jarak*, Музеј Војводине, Нови Сад 2011, 112-117.
- Čubrić, Lj., *The Historical Department*, in: The Prince Paul Museum, National Museum in Belgrade, (ed. T. Cvjetičanin), Belgrade 2011, 95-99.

Радови у међународним часописима

- Jerinić, M. *Ein Blick aus der Nähe: Medaillen auf die Einnahme von Belgrad im Jahre 1688 aus der Staatliche Münzsammlung in München*, Jahrbuch f. Numismatik u. Geldgeschichte 60 (2010), 193-206.
- Mihailović, B. (sa M. Roksandić, D. Mihailović, N. Mercier, V. Dimitrijević, M. W. Morley, Z. Rakočević, P. Guibert, J. Babb), *A human mandible (BH-1) from the Pleistocene deposits of the Mala Balanica cave (Sićevo Gorge, Niš, Serbia)*, Journal of Human Evolution 61, 2011, 186-196.
- Popović, B., *Costume and Insignia of Church Founders and Rulers Depicted in Boyana*, Боянската црква между истока и Запада в искуството на христијанската Европа, Национален исторически музеј – Българска академия на науките, Софија 2011, 215-237.

Радови у националним часописима и зборницима

- Борић Брешковић, Б., С. Стаменковић, *Остава римског царског новца из околине Врања*, Гласник Српског археолошког друштва 25 (2009), Београд 2011, 257-280.
- Војић-Бреšković, В. (sa M. Vojvoda), *A Hoard of Roman Coins from Čortanovci in Srem*, Нумизматичар 29 (2011), 9-282.
- Глумац, М., *Грбови са либационим цевима на космајској некрополи*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 231-242.
- Војић-Бреšković, В., *Coin Hoard from the Stobi Mint Found in South Serbia*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 415-442.
- Глумац, М. (sa С. Ферјанчић), *Tabellae defixionum sa некрополе Гомилице на Космају*, Гласник САД 25 (2009), Београд 2011, 225-233.
- Ђорђевић, А. (sa Д. Антоновић), *Типологија перфорираног каменог оруђа из Србије – налази из праисторијске збирке Народног музеја у Београду*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 47-69.
- Ђорђевић, Б., *Лончарство Злакусе као културно наслеђе и потенцијал одрживог развоја*, Нематеријално културно наслеђе Србије бр. 1, Београд 2011, 88-93.
- Иванић, Б., *О натпису на златном прстену из Лепосавића из збирке Народног музеја у Београду*, у: Зборник за Косово и Метохија у цивилизацијским токовима. Историја и историја уметности, књига 3. Октобар 2010, (ур. Д. Маликовић), Косовска Митровица 2010, 529-535.
- Килибарда Н., *Преглед делатности и улога Драгана Гудовића у београдској архитектури*, Годишњак града Београда LVII (2011), 22 – 25.
- Миљковић, Љ., *Кнез Павле у Мемоарима патријарха српског Гаврила*, Нова Зора, Лето 30/2011, СПКД „Просвјета“, Билећа, 2011, 422-441.
- Михаиловић, Б. (sa Д. Михаиловић, С. Милошевић, М. Лопичић), *Технолошка варијабилност у раном средњем палеолиту централног Балкана*. Гласник Српског археолошког друштва 25 (2009), 2011, 7-23.
- Ratković, D., *Pipes of the Organ from Cuprae (Golubac)*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 313-326.
- Цвјетићанин, Т., *Пехар у облику главе силена из Касноантичке збирке Народног музеја*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 327-334.

- Шљивар, Д. (са Ј. Кузановић–Цветковић, Ј. Живковић), *Belovode, Pločnik; On Copper Metallurgy in the Vinča Culture*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 27-46.

Предговори у каталозима, каталози изложби

- Грујић, В., *Уметничка страна: архитектура и скулптура*, у: Ново гробље у Београду: отворено сведочанство историје, ЈКП "Погребне услуге", Београд 2011, стр. 215-216.
- Грујић, В., *Уметност: 150 година од рођења Борђа Јовановића* [биографија и избор скулптура за поштанску марку и јубиларну коверту], Београд 2011.
- Грујић, В., *Јовица Продановић: Утисци из Јерусалема* Београд, 2011.
- Ђорђевић, Б., *Три лица традиционалне керамичке производње у Србији/Three Facets of traditional Pottery Making in Serbia*, двојезично издање. Издавач: Народни музеј у Београду, Београд 2011.
- Ђорђевић, Б., *Традиционална керамика у Србији*. Издавачи: Народни музеј Зајечар, Народни музеј у Београду, Зајечар 2011.
- Кручичан, И., *Рашка школа архитектуре*, тактилна изложба, каталог на брајевој азбуци, Београд 2011.
- Миљковић, Љ., *Бранко Поповић. У својој земљи своје уметничко огњиште*, Галерија РТС, Београд 2011.
- Миљковић, Љ., *Јово Ивановић. Љубав, море, вино*, Галерија „У подруму“, Београд 2011.
- Миљковић, Љ., *Бранко Поповић – слике*, Народни музеј Зрењанин, Зрењанин 2011.
- Миљковић, Љ., *Кун и Барух. Ка истим хуманим одредиштима*, Галерија Института Сервантес, Београд 2011.
- Миљковић, Љ., *Зографско раздобље Живорада Настасијевића, 37-51*, у: *Друштво уметника Зограф. 80 година од прве изложбе друштва уметника Зограф*, Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац 2011.
- Миљковић, Љ., *Милорад Степанов. Равнице – тачке гледишта*, Задужбина Илије М. Коларца, Београд 2011.
- Миљковић, Љ., *Јелена Гавела – Зеуци*, акварели, Галерија „А“, Београд 2011.
- Миљковић, Љ., П. Петровић, *Српско сликарство Надеждиног доба*, Уметничка галерија „Надежда Петровић“, Чачак 2011.
- Петровић, П., *Катарина Ивановић, поводом двестогодишњице рођења*, у: *Слика у огледалу. Катарина Ивановић*, Народни музеј у Београду 2011, 19-29.
- Станишић, Г., *Ко је Катарина Ивановић*, у: *Слика у огледалу. Катарина Ивановић*, Народни музеј у Београду 2011, 84-85.

Енциклопедијске јединице, хронологије, библиографије

- Грујић, В., *Бесарабић, Милан*, у: Српска енциклопедија, том 1, књ. 2, Нови Сад – Београд 2011, 103-104.
- Грујић, В., *Брежанин, Марко*, у: Српска енциклопедија, том 1, књ. 2, Нови Сад – Београд 2011, 526.
- Грујић, В., *Коларовић, Илија; Котромановић, Нико; Лукић, Живојин*, у: Српски биографски речник, 5, Матица српска, Нови Сад 2011.
- Петровић, П., *Јанко Брашић*, Српска енциклопедија, том I, 2. део, Београд 2011.
- Петровић, П., *Ненад Брачић*, Српска енциклопедија, том I, 2. део, Београд 2011.
- Петровић, П., *Војтех Братуша*, Српска енциклопедија, том I, 2. део, Београд, 2011.

Прикази

- Прерадовић, Д., *Philip Ditchfield, La culture matérielle médiévale: L'Italie méridionale byzantine et normande, (Collection de l'École française de Rome, 373.) École française de Rome, Rome 2007*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 541-550.
- Цвјетићанин, Т., *Славица Крунић, Античке светилке из Музеја града Београда и начини илуминације у Сингидунуму од I до средине V века*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 533-536.
- Цвјетићанин, Т., *Марко Поповић, Весна Бикић, Врсенице, Касноантичко и српско средњовековно утврђење*, Зборник Народног музеја XX/1 – археологија (2011), 537-540.

Популарни чланци, популарна издања, деплијани

- Поповић, Б., *Србија земља фресака*, деплијан.
- Томић, М., *Маркетинг музеја*, Пословна политика, бр. 3-4 (2011), 67-70.

Рецензије и редактуре

- мр В. Богосављевић-Петровић, рецензија једног рада за Зборник Народног музеја 20-1;
- мр Б. Борић-Брешковић: рецензент монографије М. Васића, *Имperiјална и колонијална ковница у Виминацијуму у време владе Трајана Деција (249-251. година)*;
- мр Б. Борић-Брешковић, рецензије два рада у часопису Народног музеја *Нумизматичар* 29;
- мр Б. Борић-Брешковић, рецензије пет радова за Зборник Народног музеја 20-1;
- мр Б. Борић-Брешковић, рецензент једног рада за *Наша прошлост. Зборник радова Народног музеја и Историјског архива 11*, Краљево;
- мр Е. Зечевић, рецензија једног рада за Зборник Народног музеја 20-1;
- Ј. Кондић, рецензије текстова за *Смедеревски зборник*;
- Ј. Кондић, рецензије радова за Зборник Народног музеја 20-1
- др Т. Цвјетићанин, рецензије четири рада за Зборник Народног музеја 20-1
- др Т. Цвјетићанин, рецензије текстова (2) за Етноантрополошки проблеми. Часопис Одељења за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду;
- др Т. Цвјетићанин, рецензија књиге Славице Крунић *Античке светилке из Музеја града Београда и начини илуминације у Сингидунуму од I до средине V века*
- др Т. Цвјетићанин, рецензија књиге Т. Гачпар *Пројекат Музеја у Смедерву Смедерво под прстима*.
- мр Д. Шљивар, рецензије два рада за за Зборник Народног музеја 20-1.

ВАНМУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ

3.13.1. Учешће у пројектима других институција

- мр Б. Борић-Брешковић, сарадник у пројекту Министарства просвете и науке под називом „Градски живот у антици: експанзија градова и урбане цивилизације на Балкану и у суседним областима од хеленистичког до позно римског периода“ (бр. 177005);
- Т. Бенцаревић, као члан археолошког дела екипе учествовала на археолошком ископавању локалитета Медијана у оквиру пројекта „Константинова вила на Медијани – пројекат презентације 2010-2013“ у две кампање;
- мр Е. Гавриловић учествује у пројекту Музеја у Смедереву *Завичајна школа наслеђа*. Пројекат је едукативног карактера, са циљем да се Музеј трансформише у динамичну институцију едукације, забаве, изазова и инспирације. Аутентичном интерпретацијом наслеђа, путем музеалија као преносиоца информације, истакла би се ексклузивност музеја у односу на друге образовне установе. Циљну групу овог пројекта чине деца школског узраста од петог до осмог разреда основних школа и њихови професори. Место предвиђено за реализацију пројекта је зграда Музеја, Смедеревска тврђава и други локалитети на територији Смедерева који поседују елементе наслеђа. Директну координацију реализације свих пројектних активности обављаће стручни пројектни тим од 10 чланова;
- М. Глумац, на позив Археолошког института у Београду учешће на заштитним систематским ископавањима Коридора 10, аутопут Е 75, на делу трасе Доњи Нерадовци – Српска кућа, на локалитету Давидовац-Југозапад (Градиште), од 22. августа до 31. октобра;
- А. Ђорђевић, учешће на пројекту *Истраживање Јужне Еубеје (Агија Тријада)* на острву Еубеја у Републици Грчкој. Реч је о међународном пројекту у организацији Америчке археолошке школе у Атини, Канадског института за археологију и Директората за палеоантропологију и спелеологију Јужне Грчке, од 22. јуна до 22. јула;
- А. Ђорђевић, на позив Филозофског факултета учешће на заштитним ископавањима сектора Профил, локалитет Бело брдо у Винчи, од 03. до 31. августа;
- А. Ђорђевић, на позив Археолошког института у Београду учешће на заштитним археолошким ископавањима локалитета Гумниште у селу Павловцу код Врања, на делу трасе будућег ауто пута Коридора 10, од 17. септембра до 21. октобра;
- А. Ђорђевић, А. Старовић су учествовали рекогносцирању археолошких налазишта на територији општине Никшић у Републици Црној Гори, на позив Центра за археолошка истраживања Црне Горе. Рекогносцирање је обављено у оквиру пројекта *Археолошка карта Црне Горе*, чији је руководиоца мр Ленка Булатовић;
- мр Б. Ђорђевић, сарадник на пројекту *Cerámica viva: estudio de la alfarería popular y su potencial como recurso turístico sostenible*, Универзитета у Кадизу (Шпанија) у својству истраживача;
- Ј. Марковић је у периоду од 1. до 31. августа учествовала на истраживањима локалитета Баланица, у организацији Одељења за археологију Филозофског факултета у Београду (руководилац проф. др Д. Михаиловић);
- Б. Михаиловић, наставак сарадње са Филозофским факултетом Универзитета у Београду на обради материјала од окресаног камена са локалитета Мала и Велика Баланица у Сићеву и учешће на археолошким ископавањима од 31. јула до 31. августа;
- Б. Михаиловић, учешће у систематским археолошким ископавањима локалитета Црвена Стијена на позив Центра за археолошка истраживања Црне Горе и Универзитета у Мичигену - у периоду од 11. до 30. јула и од 10. октобра до 4. новембра;
- мр С. Фидановски, у својству стручног консултанта, 6. октобра, обишао локалитет Копања у Скендерову код Суботице, где екипа Градског музеја и Регионалног завода за заштиту споменика културе у Суботици врши ископавање средњовековне цркве и гробља;

- др Т. Цвјетићанин, учешће у пројекту Археолошког института и Народног музеја Пожаревац *Археолошка истраживања и ископавања Маргума*, руководилац др В. Иванишевић, као члан стручне екипе;
- др Т. Цвјетићанин, учешће у научном пројекту Балканолошког института, Дунав и Балкан – културно-историјско наслеђе, руководилац др Ђ. Костић, као сарадник на пројекту.

3.15.2.Професионална ангажовања

- мр Б. Борић-Брешковић, члан редакције 02 (архивска, библиотечка делатност и делатност заштите) Пројекта „Српска енциклопедија“;
- мр Е. Гавриловић је узела учешће на конференцији за новинаре о истраживањима Завода за проучавање културног развитка ”Културна политика националних музеја у Србији”, ”Музејски стручњаци и развој музејске делатности” и ”Музејска публика у Србији спроведеним током 2010. (25. март);
- В. Грујић, отварање изложбе Јовице Продановића *Утисци из Јерусалема* у просторијама Министарства спољних послова, 5. мај;
- мр Б. Ђорђевић је дала препоруку за финансирање пројекта *Предлог за заштиту три заната као нематеријалног културног наслеђа Србије* као прилог пријави на конкурс Министарства РС, на молбу колега из Етнографског музеја у Београду;
- мр Б. Ђорђевић је ангажована као члан радне групе за креирање инструмената и дефинисање процедура за евалуацију рада установа културе у оквиру пројекта Завода за проучавање културног развитка;
- мр Б. Ђорђевић је отворила ретроспективну изложбу *Живот глине. Грнчарија Велимира Ђорђевића из збирке Народног музеја „Зајечар“*, аутора Н. Погарчић, у Народном музеју у Зајечару (25. март);
- мр Б. Ђорђевић је одржала предавање *Керамика као феномен и њен глобални и локални значај* у Манаковој кући поводом прославе „Двадесет година керамичке радионице у Манаковој кући“ и отварања изложбе истог назива (14. октобар)
- мр Б. Ђорђевић је отворила изложбу *Исхрана у неолитској Винчи*, аутора Н.Н. Тасића и Д. Филиповић, Галерија науке и технике САНУ (14. децембар);
- мр Е. Зечевић је дала препоруке за финансирање пројекта истраживања, као прилог пријави на конкурс Министарства РС, на молбу колега из Завода за заштиту споменика културе Крагујевац (*Археолошко истраживање порте цркве Св. Николе – Манастирак код Рековца*), Завода за заштиту споменика културе Краљево (*Манастир Милентија*), Музеја Рас у Н. Пазару (*Средњовековне некрополе на подручју Новог Пазара*);
- мр Е. Зечевић, у својству стручног консултанта за археолошка истраживања на локалитету „Манастир Милентија“ код Бруса, која изводи Завод за заштиту споменика културе Краљево, боравила на локалитету 07-08. јула;
- мр Е. Зечевић, у својству стручног консултанта за археолошка ископавања у оквиру комплекса цркве Св. Николе у Куршумлији у 2011. години, које је изводио Завод за заштиту споменика културе у Нишу, боравила у два наврата на локалитету (у периоду 04-05. и 30-31. августа, на почетку односно на завршетку ископавања, о чему је сачињен Извештај и Записник. Извештај прослеђен на адресе ЗЗСКНиш и Народни музеј Топлице у Прокупљу;
- мр Д. Ковачић, рецензија каталога и отварање изложбе *Имагинаријум Павла Симића*, ГМС, Нови Сад, 23. новембар;
- М. Петелин и З. Павловић – урађена прва, груба верзија превода стандардних студија из области превентивне конзервације: *Climatology and conservation in museums*, Н.Ј. Plederleith, Р. Philippot, *Museum*, Vol XII, №4, 1960., и *Control of deteriorating effects of light upon museum objects*, Robert L. Feller, *Museum*, Vol XVII, n° 2, 1964;

- Н. Радојчић је на позив Археолошког института у Београду узео учешће на заштитним систематским ископавањима Коридора 10, аутопут Е 75, на локалитету Давидовац-Црквиште, (16. октобар - 18. новембар);
- Н. Радојчић је вршио надзор приликом заштитних ископавања локалитета Дворине у селу Бања СО Аранђеловац у реализацији Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу (марта-априла);
- Н. Радојчић узео учешће у заступању интереса Археолошког института у судском спору који се води пред судом у Врању, са власницима кат. парцеле 1310, а која је обухваћена ископавањима тзв. хидротехничког комплекса на локалитету Кале-Кршевица током 2009, 2010, и 2011. године;
- А. Старовић је у оквиру школа Истраживачке станице Петница (зимска и летња археолошка школа) одржао седам стручних предавања са различитим темама;
- А. Старовић узео учешће у архео-форензичким истраживањима на Ади Циганлији (Београд) као руководилац археолошких ископавања у организацији Института за судску медицину при Клиничком центру Србије са проф. др Маријом Ђурић;
- А. Старовић узео је учешће на пројекту заштитних археолошких истраживања локалитета Павловац – Чукар (Врање) – руководиоци др М. Јефтић и др Н. Борић;
- М. Стојановић и Р. Михаић учествовали су у раду Комисије за спровођење поступка јавне набавке за рестаурацију композиција *Играли се коњи врани* и канделабара испред зграде Народне Скупштине РС;
- мр С. Фидановски – препоруке за пројекте Завода за заштиту споменика културе Крагујевац (*Археолошка истраживања порте цркве Св. Николе-Манастирак код Рековца*), Завода за заштиту споменика културе Краљево (*Систематска археолошка истраживања локалитета Манастир Миленција*) и Завичајног музеја Жупе (*Археолошка истраживања средњовековног града Козника*) за пријаву на конкурс за средства код Министарства културе, информисања и информационог друштва РС;
- мр С. Фидановски на молбу колеге Јањића из Музеја Крајине у Неготину узео учешћа на писању текста за рад посвећен сталној поставци поменутог музеја, за средњовековни период од VI до XV века;
- др Т. Цвјетићанин - препорука за пројекте Завичајна школа наслеђа, Музеја у Смедереву и Адаптација депоа Музеја у Врању, за конкурс Министарства културе;
- др Т. Цвјетићанин – препорука за пројекат Балканска мрежа музеја и реализацију заједничке изложбе 1+1, за Cultural Heritage without Borders, за конкурс у Шведској;
- др Т. Цвјетићанин, члан Научног одбора и председавајући стручног скупа *Античке светилке: типологија, хронологија, орнаментика*, одржаног 7. октобра 2011. године у организацији Музеја града Београда.
- Љ. Чубрић је 22. августа отворила изложбу портрета Д. Обрадовића, дела савремених младих, сликара у Библиотеци града Београда, на позив Установе културе „Пароброд“;
- Љ. Чубрић је, на позив Месног одбора Кола српских сестара у Ужицу, у Градској кући, 7. октобра одржала предавање о Доситеју Обрадовићу, првом министру просвете у Србији;
- мр Д. Шљивар је на позив Филозофског факултета узео учешће на заштитним археолошким истраживањима локалитета Павловац-Чукар, на Коридору 10, Е –75, у статусу консултанта (24. октобар – 22. новембар);
- мр Д. Шљивар је на позив Филозофског факултета у Београду, руководилац радова на заштитним археолошким истраживањима локалитета Суви До, на Коридору 10, Е –75 (4-15. септембар).

3.15.3 Професионалне позиције, професионална удружења

- А. Бежановић - члан Секције библиотекара и књижничара Музејског друштва Србије;

- мр Б. Борић-Брешковић – председник Управног Одбора Музеја града Београда;
- мр Б. Борић-Брешковић – члан Председништва Културно-просветне заједнице Београда;
- мр Б. Борић-Брешковић – члан редакције часописа *Шумадијски записи* Народног музеја у Аранђеловцу;
- мр Б. Ђорђевић – члан саветодавног одбора у редакцији едиције *Treballs D'Etnoarqueologia*, коју издају Национални истраживачки савет Шпаније (CSIC) и Аутономни универзитет у Барселони (UAB);
- мр С. Миленковић - члан Извршног одбора Музејског друштва Србије и члан Секције библиотекара и књижничара истог Друштва;
- Н. Радојчић – члан Комисије за доделу награде „Михаило Валтровић“ Музејског друштва Србије;
- Г. Станишић – члан Савета и Жирија *Тријенала међународне графике*;
- Г. Станишић – члан Савета Центра за графику и визуелна истраживања;
- мр С. Фидановски – председник Секције за средњи век Српског археолошког друштва;
- др Т. Цвјетићанин – члан председништва удружења *Rei Cretariae Romanae Fautorum* и Уређивачког одбора публикације *Acta RCRF*;
- др Т. Цвјетићанин, члан Научног савета аустријског и српског Друштва Феликс Каниц;
- Чланови АИСА-е: Љ. Миљковић, П. Петровић, Г. Станишић;
- Чланови ИСОМ-а: мр В. Богосављевић-Петровић, А. Ђорђевић, мр Б. Ђорђевић, мр Д. Ковачић, И. Кручичан, мр В. Круљац, С. Лазић, И. Минић, мр И. Павић, мр Б. Поповић, М. Ђурковић, др Т. Цвјетићанин;
- Чланови Музејског друштва: мр Б. Ђорђевић, мр С. Миленковић, Н. Радојчић, мр М. Ракочевић;
- Чланови *Rei Cretariae Romanae Fautorum*: В. Крстић, др Т. Цвјетићанин;
- Чланови Српског археолошког друштва: Н. Радојчић, А. Ђорђевић, Б. Михаиловић, мр Д. Шљивар, М. Глумац, мр В. Нинковић, В. Васић, мр Е. Зечевић, мр С. Фидановски, мр М. Ракочевић.